

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови**

«На правах рукопису»
УДК 811.111'25:316.6](043.3)

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____
(підпис)   (ініціали, прізвище)
“   ”   _____ 2018р.

Магістерська дисертація

на здобуття ступеня магістра

зі спеціальності   035 Філологія

на тему: «Мовно-стилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект»

Виконала студентка 2 курсу, групи ЛА-71мп

Грищенко Ірина Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Науковий керівник к.пед.н., доц. Демиденко О.П.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент к. пед. н., доцент Бондар Л.В.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що у цій магістерській
дисертації немає запозичень з праць
інших авторів без відповідних посилань.

Студентка _____
(підпис)

Київ 2018

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»**

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Спеціальність 035 Філологія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

«__» _____ 2018 р.

ЗАВДАННЯ

на магістерську дисертацію студенту

Грищенко Ірині Анатоліївни

1. Тема дисертації Мовно-стилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу: перекладознавчий аспект

науковий керівник дисертації к.пед.н., доц., Демиденко Ольга Павлівна,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від «__» _____ 20__ р. № _____

2. Термін подання студентом дисертації _____

3. Об'єкт дослідження комунікативно-прагматичний вплив як вид впливу на свідомість людини.

4. Предмет дослідження мовно-стилістичні засоби реалізації комунікативно-прагматичного впливу в романах Пола Гюкінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” та прийоми їх відтворення в перекладі.

5. Перелік завдань, які потрібно розробити 1) розглянути особливості мовленнєвого впливу; 2) схарактеризувати види психологічного впливу; 3)коротко схарактеризувати основні підходи до класифікації мовленнєвих актів та їх зв'язок з прагматикою; 4) порівняти психологічні засади маніпуляції та актуалізації; 5)розглянути мовні засоби реалізації впливу на читача на матеріалі романів “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”; 6)проаналізувати прийоми відтворення англomовний репрезентантів впливу в українському перекладі; 7) навести якісні та кількісні висновки проведеного дослідження.

6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу Hawkins Paula “The Girl On The Train”, Hawkins Paula “Into The Water”, Пола Гоукінз “Дівчина в потягу”, Пола Гоукінз “Глибоко під водою”.

7. Орієнтовний перелік публікацій “Лінгвістичні засоби маніпулятивного впливу(на матеріалі психологічного трилера Пола Гоукінз “Дівчина в потягу””, “Мовностилістичні особливості стилів спілкування викладача”, “Прагматичні проблеми перекладу текстів політичних промов”

8. Дата видачі завдання _____

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Строк виконання етапів магістерської дисертації	Примітка
1.	Обґрунтування теоретичних передумов дослідження	До 20.12.2016	вик.
2.	Формування програми й методики дослідження	До 20.05.2018	вик.
3.	Аналіз експериментального матеріалу та виклад і оформлення результатів дослідження	До 10.11.2018	вик.

Студентка

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

Науковий керівник дисертації

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

РЕФЕРАТ

Робота “Мовно-стилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу: перекладознавчий аспект” складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, резюме списку використаної літератури та реферату.

На сучасному етапі розвитку суспільства, значна увага приділяється дослідженню процесу комунікації, оскільки в її процесі людина здобуває необхідні знання про навколишній світ. З метою досягнення комунікативних цілей, учасники спілкування намагаються тим чи іншим чином вплинути один на одного.

Актуальність цієї дипломної роботи полягає в тому, що дослідження природи виникнення впливу на людську свідомість та його реалізації в мовленні та мові і збереження в перекладі дає змогу визначити шляхи того як краще зрозуміти співрозмовника та досягти успіху в комунікації. Оскільки приклади мовного та мовленнєвого впливу на людину можна знайти в усіх сферах людського спілкування, дана тема може бути цікава для кожного.

Мета даної роботи: визначити мовно-стилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу в англійській мові та специфіку збереження такого впливу в українському перекладі на матеріалі романів Пола Гюкінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”.

Відповідно до зазначеної мети виникає необхідність вирішення таких **завдань:**

- розглянути особливості мовленнєвого впливу;
- схарактеризувати види психологічного впливу;
- коротко схарактеризувати основні підходи до класифікації мовленнєвих актів та їх зв'язок з прагматикою;
- порівняти психологічні засади маніпуляції та актуалізації;
- розглянути мовні засоби реалізації впливу на читача на матеріалі романів Пола Гюкінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”;

- проаналізувати прийоми відтворення англомовних репрезентантів впливу в українському перекладі;
- навести якісні та кількісні висновки проведеного дослідження.

Об'єктом дослідження є комунікативно-прагматичний вплив як вид впливу на свідомість людини.

Предметом дослідження є мовно-стилістичні засоби реалізації комунікативно-прагматичного впливу в романах Пола Гоукінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” та прийоми їх відтворення в перекладі.

Теоретичне значення даної курсової роботи полягає в порівнянні видів психологічного та мовленнєвого впливу, та їх реалізації в комунікації мов перекладу та оригіналу.

Практичне значення роботи полягає в можливості її використання для подальших досліджень, пов'язаних з лінгвістичними засобами впливу на людину в мові та мовленні.

Апробація дослідження. Основні положення цього дослідження були представлені на Всеукраїнській студентській науково-практичній Інтернет-конференції «Студентський погляд на переклад у сучасному світі» в доповіді “Прагматичні проблеми перекладу текстів політичних промов” (24 березня, 2018 р.), IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Студент як суб'єкт процесу модернізації вищої освіти XXI століття: візії, цінності, пріоритетні завдання» в доповіді “Мовностилістичні особливості стилів спілкування викладача” (19 квітня, 2018) та на Міжнародній науково-практичній конференції «Дослідження різних напрямів розвитку філологічних наук», в доповіді “Лінгвістичні засоби маніпулятивного впливу(на матеріалі психологічного трилера Пола Гоукінза “Дівчина в потягу”)(24 листопада, 2018 р.).

Ключові слова: мовний вплив, психологічний вплив, переконання, зараження, наслідування, навіювання, маніпуляція, мовленнєвий акт, мовний рівень.

ABSTRACT

The master's dissertation consists of an introduction, three chapters, conclusions to each section, general conclusions, a summary of the list of used literature and appendices.

At the present stage of development of society, considerable attention is paid to the study of the process of communication, because in its process, a person acquires the necessary knowledge about the surrounding world. In order to achieve communicative goals, communication participants try to influence each other in one way or another.

The **topicality** of this thesis is that the study of the nature of the effect on human consciousness and its implementation in speech and language and preservation in translation makes it possible to identify ways to understand better the interlocutor and to succeed in communication. Since examples of linguistic and speech effects on humans can be found in all spheres of human communication, this topic can be of interest to everyone.

The **purpose** of this work is to determine language-stylistic means of communicative-pragmatic influence exist in the English language and the specifics of the preservation of such influence in the Ukrainian translation of Paula Hawkins' novels "The Girl on the Train" and "Into The Water".

In accordance with this goal there is a need to solve the following **tasks**:

- consider the peculiarities of speech influence;
- characterize the types of psychological influence;
- briefly characterize the main approaches to the classification of speech acts and their relationship with pragmatics;
- compare the psychological principles of manipulation and actualization;
- consider the linguistic means of influencing the reader on the material of Paula Hawkins' novels "The Girl on the the Train" and "Into the Water";
- analyze the methods of reproduction of English representatives of influence in the Ukrainian translation;

- provide qualitative and quantitative conclusions of the conducted research.

The object of research is the communicative-pragmatic impact as a form of influence on the consciousness of man.

The subject of the study is the linguistic-stylistic means of realizing communicative-pragmatic influence in Paula Hawkins' novels "The Girl on the Train" and "Into the Water" and means of their reproduction in translation.

The **theoretical significance** of this work is to compare the types of psychological and speech effects, and their implementation in the communication of the languages of translation and the original.

The **practical value** of the work lies in the possibility of its use for further research related to the linguistic means of floating on a person in speech and speech.

The results of the conducted research **were presented** at the All-Ukrainian Student Scientific and Practical Internet Conference "Student View on Translation in the Modern World" with the paper "Pragmatic problems of the translation of texts of political speeches"(March 24, 2018), IV All-Ukrainian student scientific and practical conference "Student as the subject of the process of modernization of higher education of the XXI century: visions, values, priorities" with the paper "“Linguistic-stylistic features of the teacher's communication styles”(April 19, 2018) and at the International Scientific and Practical conference "Research of different directions of philological sciences development (November 23, 2018)" with the paper "Linguistic means of manipulative influence (on the material of Paula Hawkins psychological thriller "The Girl on the train"),

Key words: *linguistic influence, psychological influence, conviction, infection, imitation, suggestion, manipulation, speech act, linguistic level.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	10
РОЗДІЛ I КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ВПЛИВ У ФОКУСІ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	14
1.1. Мовленнєвий вплив у фокусі лінгвопрагматики	14
1.2. Способи та типи мовленнєвого впливу в спілкуванні.....	22
1.3. Маніпуляція як один з видів впливу на свідомість людини	29
Висновки до розділу I	35
РОЗДІЛ II МОВНІ РЕПРЕЗЕНТАНТИ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОГО ВПЛИВУ В РОМАНАХ ПОЛІ ГОУКІНЗ “ДІВЧИНА В ПОТЯГУ” ТА “ГЛИБОКО ПІД ВОДОЮ”	37
2.1. Жанр трилеру як джерело маніпулятивного впливу на читача	37
2.2. Репрезентанти впливу на фонографічному рівні	42
2.3. Репрезентанти впливу на лексичному рівні	46
2.4. Репрезентанти впливу на граматико-синтаксичному рівні	51
Висновки до розділу II	55
РОЗДІЛ III ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ ПРИЙОМІВ ВІДТВОРЕННЯ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОГО ВПЛИВУ У РОМАНАХ ЖАНРУ ТРИЛЕР	56
3.1. Типи комунікативного впливу в романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”	56
3.2. Трансформаційний аналіз прийомів відтворення англomовних репрезентантів комунікативно-прагматичного впливу в україномовному перекладі	60
Висновки до розділу III	70
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИОРИТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА.....	80
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ МАТЕРІАЛІВ	80

ДОДАТОК А. ХАРАКТЕРИСТИКИ МОВНО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОГО ВПЛИВУ	81
--	----

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства, значна увага приділяється дослідженню процесу комунікації, оскільки в її процесі людина здобуває необхідні знання про навколишній світ. З метою досягнення комунікативних цілей, учасники спілкування намагаються тим чи іншим чином вплинути один на одного.

Вплив в процесі комунікації здійснюється на рівні свідомості людини, за допомогою психологічних установок, які поєднуються з лінгвістичними засобами. Вплив може бути як прямим, так і прихованим. Найпоширенішими видами впливу є: переконання, навіювання, зараження та наслідування. Також виділяють такі типи: соціальний вплив, волевиявлення, емоційний вплив, пояснення та інформування. Двома базовими психологічними установками в спілкуванні є актуалізація та маніпуляція які відповідно являють собою позитивний і негативний вплив на співрозмовника. З даними поняттями тісно пов'язані теорії мовленнєвих актів, що класифікують впливи в спілкуванні відповідно до комунікативної мети адресанта.

Художня література містить безліч прикладів психологічного та мовного впливу на реципієнта. Одними із жанрів, в яких поширені засоби впливу на читача є детектив та трилер. Аналіз засобів впливу проводиться відповідно до рівнів мовної системи.

Не менш важливе завдання постає перед перекладачем щодо адекватного відтворення такого впливу в перекладі.

Актуальність цієї дипломної роботи полягає в тому, що дослідження природи виникнення впливу на людську свідомість та його реалізації в мовленні та мові і збереження в перекладі дає змогу визначити шляхи того як краще зрозуміти співрозмовника та досягти успіху в комунікації. Оскільки приклади мовного та мовленнєвого впливу на людину можна знайти в усіх сферах людського спілкування, дана тема може бути цікава для кожного.

Теоретичною базою дослідження слугували праці таких дослідників як J. L. Austin, G. N. Leech, J.R.Searle, K. Bach та вітчизняних вчених А. А. Леонтьєва, І. А. Стерніна, Є.Ф.Тарасова, П.Б.Паршина, В.Ф.Петренка, М.Ф.Сергєєчева, К.Ф.Седова, С.Ю.Головіна, Ф.Зімбардо. На прагматичному компоненті сфокусували свої

дослідження Ч.Морріс, Ч.Пірс, Л.В.Вігтенштейн, Н.Д.Арютова, О.В.Падучева, Б.Рассел. Зараження та наслідування досліджували В.П.Шейнов, В.І.Свинцов, Г.А.Брутян, В.З.Дем'янова. Психологічні установки маніпуляції та актуалізації розглянули психологи Е. L. Shostrom , Е. Berne та V. Satir, С.О.Мегентесов. Класифікацію перекладацьких трансформацій, на основі якої ми виконуватимемо кількісний аналіз, розробила О.О.Селіванова.

Мета дослідження – визначити мовно-стилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу в англійській мові та специфіку збереження такого впливу в українському перекладі на матеріалі романів Пола Гоукінз “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”.

Відповідно до зазначеної мети виникає необхідність вирішення таких **завдань**:

- розглянути особливості мовленнєвого впливу;
- схарактеризувати види психологічного впливу;
- коротко схарактеризувати основні підходи до класифікації мовленнєвих актів та їх зв'язок з прагматикою;
- порівняти психологічні засади маніпуляції та актуалізації;
- розглянути мовні засоби реалізації впливу на читача на матеріалі романів Пола Гоукінз “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”;
- проаналізувати прийоми відтворення англомовних репрезентантів впливу в українському перекладі;
- навести якісні та кількісні висновки проведеного дослідження.

Об'єктом дослідження є комунікативно-прагматичний вплив як вид впливу на свідомість людини.

Предмет дослідження – мовно-стилістичні засоби реалізації комунікативно-прагматичного впливу в романах Пола Гоукінз “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” та прийоми їх відтворення в перекладі.

Методологічною основою проведеного дослідження стали:

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

- описовий метод, за допомогою якого можна розглянути різні поняття, їхні особливості;
- індуктивно-дедуктивний метод, за допомогою якого можна зробити висновок щодо конкретних прикладів впливу у спілкуванні на основі загальних принципів і навпаки;
- метод аналізу, який полягає у розкладанні поняття впливу на складові частини;
- метод синтезу, що поєднує різні аспекти дослідження явища впливу в єдине ціле;
- контекстологічний аналіз, що застосовувався для розгляду лінгвістичних засобів в конкретних ситуація людського спілкування;
- метод кількісного аналізу, що дозволяє визначити частотність використання тієї чи іншої перекладацької трансформації.

Теоретичне значення цієї дипломної роботи полягає в порівнянні видів психологічного та мовленнєвого впливу, та їх реалізації в комунікації мов перекладу та оригіналу.

Практична цінність роботи полягає в можливості її використання для подальших досліджень, пов'язаних з лінгвістичними засобами впливу на людину в мові та мовленні.

Апробація дослідження. Основні положення цього дослідження були представлені на Всеукраїнській студентській науково-практичній Інтернет-конференції «Студентський погляд на переклад у сучасному світі» в доповіді «Прагматичні проблеми перекладу текстів політичних промов» (24 березня, 2018 р.), IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Студент як суб'єкт процесу модернізації вищої освіти XXI століття: візії, цінності, пріоритетні завдання» в доповіді «Мовностилістичні особливості стилів спілкування викладача» (19 квітня, 2018) та на Міжнародній науково-практичній конференції «Дослідження різних напрямів розвитку філологічних наук», в доповіді «Лінгвістичні засоби маніпулятивного впливу(на матеріалі психологічного трилера Пола Гоукінза «Дівчина в потягу»» (24 листопада, 2018 р.).

Дипломна робота **складається** зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, резюме списку використаної літератури та реферату.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено мету й завдання, об'єкт та предмет дослідження, його методологічну базу. Також подано інформацію про теоретичну та практичну цінність дисертаційної роботи.

У першому розділі розглянуто поняття мовного та мовленнєвого впливу, його види та типи, подано теорії мовленнєвих актів та їх зв'язок з прагматикою, розглянуто особливості процесів маніпуляції та актуалізації.

Другий розділ присвячений лінгвістичним засобам реалізації комунікативно-прагматичного впливу в романах Пола Гоукінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”.

Третій розділ присвячений кількісному аналізу найпоширеніших типів мовленнєвого впливу в романах Пола Гоукінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”, а також аналізу трансформацій використаних при відтворенні мовно-стилістичних засобів.

У висновках викладені результати проведеної роботи.

РОЗДІЛ І

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ВПЛИВ У ФОКУСІ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1.1. Мовленнєвий вплив у фокусі лінгвопрагматики.

Проблема впливу в спілкуванні з давніх часів розглядалася в контексті риторики. Метою риторичного спілкування було переконання оратором аудиторії в правильності тієї чи іншої точки зору. При цьому, для максимальної ефективності, оратор застосовував цілий арсенал стилістичних засобів: метафору, епітет, гіперболу. Риторичному спілкуванню протиставлялося звичайне спілкування, метою якого був лише обмін інформацією, а не зміна поглядів співрозмовника [43, с.116].

В основі поняття «механізм впливу» лежить активізація розумової діяльності людини та передача повідомлення в такий спосіб, щоб воно сприймалося як система настанов.

Англійський вчений Лассуел вважав, що в процесі комунікації, адресант в більшості випадків прагне здійснити вплив на реципієнта, тому процес спілкування можна вважати процесом переконання, що є характерним для стилю пропаганди [17, с.12].

А. А. Леонтьєв в своїх роботах розглядав процес мовленнєвого впливу на адресата. Вчений вважав, що мовленнєвий вплив є актом спілкування з точки зору його цілеспрямованості. Під час процесу комунікації, а саме - діалогу, його учасники одночасно впливають один на одного. Якщо мова йде про монологічне, то вплив адресанта на реципієнта може нести прихований характер [18, с.138].

Поняття мовленнєвого впливу традиційно розглядалося в широкому та вузькому значенні. Російський лінгвіст Є.Ф. Тарасов вважав, що мовленнєвий вплив в широкому значенні – це будь-який акт спілкування. На думку вченого, здійснювати мовленнєвий вплив означає схилити співрозмовника до зміни діяльності або точки зору. Мовленнєвий вплив в вузькому значенні – спілкування в умовах засобів масової інформації, коли адресант виступає безпосередньо перед аудиторією. Даний вплив відрізняється від впливу в широкому значенні тим, що відносини учасників

спілкування є рівноправними, тобто адресат може вирішувати, чи є корисною для нього така інформація [44, с.83].

П. Б. Паршин вважав, що мовленнєвий вплив в широкому значенні – це вплив на окрему людину або групу осіб, що здійснюється за допомогою певних мовних засобів, кінесики і проксемики, специфічного оформлення тексту [25, с.47]. В вузькому сенсі, мовленнєвим впливом є конкретні приклади вживання мовних засобів та інших способів з метою створення повідомлень, які б могли впливати на свідомість та поведінку співрозмовника [25, с.51]. П.Б.Паршин називав таку здатність “подоланням захисного бар’єра” адресата. Для того, щоб це зробити, можна вдаватися до різних способів: погроз, обману і т.д. Саме такі шляхи, на думку вченого, і є безпосереднім мовленнєвим впливом.

Й.А. Стернін протиставляв поняття мовленнєвого впливу та маніпуляції. Вчений вважав, що мовленнєвий вплив – це вплив на людину з метою змусити її прийняти іншу точку зору, виконати певну дію [42, с.12]. Маніпуляція також передбачала вплив на людину, але різниця полягала в тому, що при мовленнєвому впливі людина змінювала свою думку свідомо, спираючись на логічні висновки, аргументи, а при маніпуляції – співрозмовник змінював свої погляди та думки через прихований вплив на психологічному рівні.

Й.А. Стернін встановив, що ефективність спілкування та досягнення всіх комунікативних цілей залежали від того, які мовні засоби були обрані. Вчений визначив шість типів мовленнєвого впливу: 1) аргументація; 2) переконання; 3) умовляння; 4) наказ; 5) примус [42, с.23].

Вчений вважав, що всі типи мовленнєвого впливу є цивілізованими та сприяють ефективному спілкуванню. Винятком є тільки примус і різноманітні маніпулятивні тактики, які не беруть до уваги інтереси адресата [42, с.39].

У своїх працях В.Ф. Петренко розглядав поняття мовленнєвого впливу як фактору, що здатен змінювати свідомість реципієнта. Свідомість, на думку дослідника, складалася з 3 рівнів і мала назву “психосемантична модель” [27, с.14].

Взявши за основу дану модель, В.Ф.Петренко виділив 3 типи змін, що може здійснювати мовленнєвий вплив: 1) зміна конотативного значення явища; 2) зміна емоційного стану людини; 3) внесення змін в категоріальний апарат, що був сформований в свідомості людини, тобто заміна знань іншими [27, с.26]. Отже, можна побачити, що вчений розглядав мовленнєвий вплив в широкому значенні як внесення значних змін в світосприйняття людини. В вузькому ж значенні, мовленнєвий вплив може змінювати психологічний стан або вносити корективи в ті чи інші поняття.

М.В. Сергеечева вважала, що мовленнєвий вплив необхідно здійснювати, зважаючи на бажання людини, не застосовуючи психологічні тактики та не порушуючи її цінності [37, с.73]. Тобто, ефективність комунікації напряду залежала від того, чи були реалізовані комунікативні цілі, маніпуляція була неприпустимою, тобто не здійснювалося негативного впливу на його психіку.

К.Ф. Седов співвідносив проблему мовленнєвого впливу з проблемою розуміння [36, с.20]. Вчений висловлював думку, що ефективність спілкування зумовлюється не тільки комунікативною компетентністю учасників, а й їхнім життєвим досвідом та поглядами на те чи інше поняття.

Й.А.Стернін, С.Ю.Головін та Ф. Зімбардо стверджували, що факторами ефективного мовленнєвого впливу є наступні: інформаційно-текстові, особистісні та психічні, ситуативні [42, с.34][9, с.311][14, с.113].

Інформаційно-текстові фактори включають: оформлення тексту з точки зору фонетики та граматики, чітку композицію, зрозумілість лексики, відповідність мовним нормам, цікавість інформації для реципієнта, її значимість та логічність [42, с.197] .

Особистісні та психічні фактори мовленнєвого впливу стосувалися зовнішності учасників спілкування, манери мовлення, особливостей поведінки під час розмови, емоційності, щирості, соціального статусу, психологічних особливостей, рівня інтелекту.

Якщо розглядати ситуативні фактори ефективності мовленнєвого впливу, то тут варто виділити: невизначеність ситуації (співрозмовники не можуть передбачити, яким буде закінчення розмови), час, протягом якого здійснювався вплив, місце та обстановка, при якій відбувалося спілкування.

Варто також згадати, про закони спілкування, що були запропоновані Й. А. Стерніним, адже вони сприяли ефективному мовленнєвому впливу [42,с.119]. Закони, що були визначальними факторами в його здійсненні:

1) Закон дзеркального розвитку спілкування, який полягає в тому, що співрозмовники імітують комунікативну поведінку один одного і таким чином – налагоджують контакт і приходять до спільного рішення [42, с.19];

2) Закон залежності результату спілкування від об'єму комунікативних зусиль, тобто, якщо адресант хоче переконати реципієнта в чомусь або спонукати його до дії, то він має докласти максимальних зусиль, в протилежному випадку – комунікативної цілі досягнуто не буде [42, с.19];

3) Закон прогресивного нетерпіння слухачів означає, що чим більше інформації ми надаємо людині, тим більш неуважною вона стає і здійснення мовленнєвого впливу стає неможливим;

4) Закон мовленнєвого самовпливу полягає в тому, що якщо адресант повідомлення хоче викликати певні емоції у реципієнта, він має продемонструвати їх у словесній формі;

5) Закон довіри до простих слів, суть якого полягає в тому що, в людини буде більше шансів переконати іншу, якщо вона будуватиме своє повідомлення чітко, логічно та з простою лексикою, адже ускладненість мови викликає недовіру у співрозмовника;

6) Закон мовленнєвого посилення емоцій – емоційні викрики людини підсилюють її емоції. Приклад дії цього закону можна спостерігати в політичній та релігійній пропаганді, коли оратор, завдяки своїй емоційності, схиляє на свою сторону думки тисяч людей.

На початку 20-го століття в сфері лінгвістики відбулися кардинальні зрушення: спілкування розглядалося не лише з погляду обміну інформацією, представленої у формі діалогу, а з урахуванням соціальної взаємодії, інтенцій співрозмовника, небуквальних аспектів значення (імплікатури), з 50-х років почала розвиватися нова галузь – неориторика, що відносила будь-який акт спілкування до риторичного, тобто такого, що буде здійснювати вплив на адресата. З неориторикою тісно пов'язана теорія мовленнєвих актів – дисципліна, що активно розвивається в наш час [21, с.115]. Разом з теорією мовленнєвих актів, сформувалась і нова галузь науки – прагматика.

Термін “прагматика” був введений у 30-х роках Чарльзом Моррісом, для позначення одного з розділів семіотики - науки про знаки [58, р.16]. Морріс вважав, що семіотика включає в себе три сфери: семантику – науку, що концентрувала свою увагу на взаємозв'язку знаків та предметів, які вони пояснюють), синтактику – науку, яка вивчає взаємозв'язки між знаками, прагматику – науку, що займається дослідженням поведінки знаків у реальних ситуаціях комунікації.

На думку попередника Ч. Морріса, Чарльза Пірса, прагматика була однією з найважливіших складових знаків, оскільки він ставав таким не завдяки його фізичним властивостям, а за рахунок його вживання в певній ситуації [28, с.19].

Теорія мовленнєвих актів, незалежно від прагматики, сформувалася під впливом ідей Людвіга Віггенштейна, який вважав мову багатофункціональною та невіддільною від життя [6, с.26]. Послідовником Л.Вінгтештейна став англійський філософ Джон Остін, який в своєму трактаті “How to do things with words” заклав основи теорії мовленнєвих актів. В центрі теорії стояло поняття мовленнєвого акту – акт мовлення в процесі безпосереднього спілкування з адресантом [51, р.11].

Н. Д. Арутюнова вважала, що мовленнєвий акт містив такі елементи як обстановка, в якій відбувалось спілкування та той компонент, що визначав зміст мовленнєвого акту [2, с.18].

Н.Д. Арутюнова та О.В. Падучева, в своїх працях пов'язували поняття мовленнєвого акту та прагматики, вважаючи перший центральним поняттям

останнього [1, с.18]. На думку вчених, вивчення взаємодії мовленнєвого акту та його контексту є головним завданням прагматики.

Джон Остін сформував поняття мовленнєвого акту, що є таким і на даний період. Мовленнєвий акт – це цілеспрямована комунікативна дія, що здійснюється згідно з правилами комунікативної поведінки [51, р.23].

Остін у своїх працях висловив припущення, що суперечило позиції таких вчених як Л.Віггенштейн, Б. Рассел, М. Фреге [6, с.96][32, с.112][56, р.64].

В той час існувала загальноприйнята думка про існування ряду слів, що виконували лише функцію референції (вказування на об'єкт) [51, р.45]. Відомий вчений висловив думку, що за допомогою слів ми можемо не тільки вказувати на той чи інший об'єкт і описувати стан речей, а виконувати певні дії [51, р.46]. Клас слів, за допомогою яких ми можемо висловлювати прохання, наказ, вибачення, наказ, обіцянку попередження, було названо перформативами (наприклад: *“Ти звільнений.”*, *“Обережно, тут небезпечно”*). Відмінною рисою даного класу дієслів є те, що вони не описують наші дії, а самий акт їх промовляння означає її безпосереднє виконання.

У зв'язку з введенням поняття перформативів, Джон Остін запропонував більш складну, трьохрівневу структуру мовленнєвого акту, що включала 3 елементи: локуцію, іллокуцію та перлокуцію [51, р.50]. Рівень локуції являє собою безпосереднє висловлювання з притаманними йому граматичними, фонетичними та семантичними характеристиками. Іллокуція виражається в комунікативній цілі висловлювання, тобто в тому, заради чого воно відбувається. Щодо перлокуції, то її складають всі засоби, за допомогою яких здійснюється вплив на співрозмовника з метою досягнення комунікативної цілі.

Новим поняттям в поданій вище моделі вважалася іллокуція, яка, на думку Кобозевої І. М. фіксує такі характеристики мовленнєвого акту, які не розглядалися в контексті традиційної риторики або семантики [16, с.31].

Дж. Остін вважав, що ключовим компонентом мовленнєвого акту є перлокуція, адже, на думку вченого, мовленнєвий акт не може бути успішний, якщо не був здійснений вплив на аудиторію [51, с.39].

Дж. Остін зробив спробу класифікувати мовленнєві акти, виділивши п'ять класів дієслів (перформативні дієслова), які позначають дії, що виконує людина при говорінні [51, с.42]. Він виділяв: вердиктиви – дієслова, що виражають оцінку; екзерситиви – дієслова, що демонструють вияв влади; комісиви – дієслова, які виражають обов'язки та наміри людини; бехабітиви – дієслова, що показують реакцію на поведінку інших людей та події; експозитиви – дієслова, що засвідчують статус висловлення у спілкуванні.

Послідовником Дж. Остіна був його учень - Джон Сьорль, який у своїй праці ввів поняття непрямого мовленнєвого акту – висловлювання, смисл якого розуміється за допомогою підтексту [40, с.183]. Прикладом непрямого мовленнєвого акту може слугувати речення *"Ви не змогли б зачинити двері?"*, комунікативним смислом якого є *"зачиняти двері"*.

Вчений вважав класифікацію Дж. Остіна нечіткою, тому він розробив власну з урахуванням іллокутивної мети та психологічного стану мовця. Сьорль зосередив свою увагу на іллокутивному акті, вважаючи його дією, яку ми виконуємо промовляючи ту чи іншу фразу, тому всі мовленнєві акти можна було назвати іллокутивними [39, с.167]. Характер іллокутивної сили і став основою класифікації мовленнєвих актів Дж. Сьорля.

Вчений запропонував класифікацію, за якою всі мовленнєві акти діляться на 5 класів [39,с.115]: репрезентативи, директиви, комісиви, експресиви та перформативи. Репрезентативи показували реальний стан речей, описували ситуацію загалом (повідомлення). За допомогою директивів, можна змусити співрозмовника виконати ту чи іншу дію (прохання, наказ). Комісиви вживаються для того, щоб схилити співрозмовника до певної дії або поведінки. Експресиви допомагають виразити свій психологічний стан або емоції. Перформативи,

особливість яких полягає в тому, що промовляючи речення або слово, ми тим самим здійснюємо певну дію.

Дж. Сьорль розглядав свою класифікацію і з точки зору синтактики. Приналежність мовленнєвого акту до певної групи зумовлювалась синтаксичними параметрами дієслова, вживаного в даному мовленнєвому акті [38, с.164]. Не зважаючи на те, що Дж. Сьорль в своїй класифікації лише в загальному відносив мовленнєві акти до класів і не існувало розмежування на менші підгрупи, інші вчені продовжили розвивати теорію мовленнєвих актів та запропонували свої власні, не менш оригінальні, класифікації.

Класифікація Дж. Ліча базується на соціальній цілі комунікації, тобто встановленні та підтримці ввічливості. Вчений запропонував чотири типи іллокутивних функцій [60, р.69]: 1) конкуруючий тип, при якому іллокутивна ціль конкурує з соціальною (наказ, благання); 2) компанійський тип, де іллокутивна ціль співпадає з соціальною метою (привітання, подяка); 3) колаборативний тип, що полягає в байдужому ставленні іллокутивної цілі до соціальної мети, характерний для висловлювань офіційного характеру (оголошення, наказ); 4) конфліктний тип, коли іллокутивна ціль протиставляється соціальній меті (звинувачення).

Г. Г. Почепцов, спираючись на ідеї Дж. Остіна та Дж. Сьорля, вибудовує свою класифікацію мовленнєвих актів. Він встановив типологію прагматичних речень з урахуванням не тільки іллокутивної мети, а й способу її досягнення [30, с.17].

До таких типів речень відносяться: констативи (речення-ствердження) – висловлювання, зміст яких становить твердження, що знаходить своє відображення у відповідній розповідній формі висловлювання; промісиви (речення-обіцянки) / менасиви (речення-погрози), що демонструють зацікавленість або незацікавленість в дії, яку обіцяє виконати адресант; директиви (речення-спонукання) – це мовленнєвий акт, оскільки він може характеризуватися багатьма ознаками в силу різноманітності інформації [31, с.19]; перформативи (речення, вимовляючи яке, мовець виконує дію); квеситиви, (найчастіше зустрічаються в формі питального

речення) – це мовленнєві акти, в яких здійснюється запит щодо деякої суттєво важливої інформації.

К. Бах виділив шість класів мовленнєвих актів, чотири з яких (констативи, директиви, комісиви і експресиви) по суті збігаються з класами, які були визначені раніше Дж. Сьорлем [52, р.219]. Особливість же даної класифікації полягає в тому, що всередині кожного класу автори виділяють підкласи .

Отже, можна зробити висновок, що було сформовано декілька оригінальних класифікацій мовленнєвих актів. Спільним між ними є те, що для чіткого розуміння повідомлення адресанта, необхідно враховувати підтекст та психологічні передумови комунікації.

1.2. Способи та типи мовленнєвого впливу в спілкуванні.

Спосіб мовленнєвого впливу – це сукупність прийомів та операцій практичної діяльності, що визначаються іллокутивними цілями адресанта. Головними способами мовленнєвого впливу є переконання та навіювання (сугестія).

Переконання - це вплив на співрозмовника через звернення до його критичного мислення. Метод переконання базується на логічності фактів та висновків, які разом з емоційною взаємодією впливають на реципієнта та змушують його змінити точку зору [49, с.54].

В процесі спілкування, адресант використовує специфічний тип переконання, яке допомагає сформувати аргументацію. В.П. Шейнов розділяє переконання на: 1) інформування; 2) роз'яснення; 3) доказ; 4) спростування [47, с.71].

Явище інформування дозволяє обмінюватися необхідними знаннями між учасниками процесу комунікації. Інформування матиме різні характеристики, в залежності від учасника комунікації. Одним з найпоширеніших методів здійснення інформування є розповідь. Розповідь базується на явищах індукції (виклад фактів від конкретного до загального), або дедукції (від загального до конкретного).

Роз'яснення включає в себе такі різновиди як оповідь і розмірковування [48, с.412]. Суть оповіді характеризується викладом тих чи інших фактів з висновком в

кінці. Розмірковування включає певну проблему, яку реципієнту, якому відомі позитивні і негативні її сторони, необхідно вирішити.

Такий різновид переконання як доказ, базується на логічних висновках. Необхідними елементами доказу є представлення певної ідеї (тези) та подання фактів на її користь (аргументів) [48, с.78].

Спростування - це положення, завданням якого є довести неправдивість іншого положення [49, с. 34].

В.І. Свинцов виділяв такий спосіб мовленнявого типу як обґрунтування, сутність якого полягала в підтвердженні істинності повідомлення [35, с. 29].

Г.А. Брутян зосереджувала свою увагу на явищі аргументації. Аргументація - це висловлення й обговорення доводів на користь запропонованого рішення або позиції з метою формування або зміни відношення людини до даного рішення або позиції [5, с.16]. На відміну від доказу та роз'яснення, для яких не є необхідними комунікативні аспекти, аргументація - принципово орієнтована на досягнення конкретного комунікативного ефекту

Аргументація включає 3 елементи: теза, аргументи й демонстрація. Теза – це формулювання точки зору. Аргументи – це докази, які людина надає, на користь тієї чи іншої думки [5, с. 29].

Аргументація, на думку В.З.Дем'янкова, має великий вплив і здійснюється способами, які не включають негативний вплив на психіку людини та кардинальну перебудову її цінностей, а лише підготовлює свідомість до прийняття нової інформації [8, с.86].

П. Шародо визначає 3 види аргументації [53, р.306]: 1) аргументація-роздум, що передбачає надання характеристики певного явища, але не означає, що співрозмовник повинен змінити свою думку; 2) аргументація-компонування – характеризується тим, що адресант вибудовує систему причинно-наслідкових зв'язків, за допомогою чого він і переконує співрозмовника; 3) аргументація-дія - передбачає надання співрозмовнику певної послідовності дій, поглиблений розгляд того чи іншого явища.

Вчений також виділяв маніпулятивну аргументацію, для якої ключовим було: ігнорування реальних інтересів адресата, вплив на його психічний стан, зміна цілей, бажань та формування нових установок, яких раніше не існувало в його підсвідомості [53, р.312].

Явище переконання широко поширене в таких сферах життєдіяльності людини: законодавство, засоби масової інформації, освіта, виховання, менеджмент, політична пропаганда, психотерапія, ораторське мистецтво.

Навіювання – явище, що полягає в здійсненні впливу на підсвідомість людини, її психологічний стан, думки та дії за допомогою зниження уваги та концентрації. Послаблення уваги може відбуватися через знаходження людини в розслабленому стані, її нерозуміння інформації, а як наслідок – неможливості аналізувати та оцінювати її [49, с.19]. Спосіб навіювання активно використовується в засобах масової інформації, релігії, маркетингу.

Ефект навіювання можна досягти за допомогою вербальних мовних засобів – специфічної лексики або граматики, та невербальних – міміки, жестів, пози, обстановки спілкування. Цікавим є той факт, що навіювання не є можливим, якщо семантичний зміст повідомлення відсутній (людина не знає мови)[49,с.22]. Навіювання є компонентом щоденного спілкування людини, але воно може застосовуватися і в масовій комунікації, що передбачає некритичне сприйняття інформації (протилежне переконанню).

Навіювання може проявлятися на різних мовних рівнях. Окрім цього, навіювання розглядається як спеціально організована форма комунікації, що є протилежною переконанню та сприяє несвідомому сприйняттю інформації реципієнтом [49, с.29].

Навіювання реалізується в формі гетеросугестії (інтерпсихічної діяльності) та аутосугестії (інтрапсихічної) діяльності.

Методи реалізації навіювання поділяються на прямі (імперативні) і непрямі. В даному випадку, доречно згадати термін “сугестія”, що використовувався С.Ю. Головіним та І.Ю. Черепановою як синонім навіюванню [46, с.58]. Якщо

порівнювати ці два поняття, то навіювання є більш широким, адже воно включає безліч способів прямого навіювання: гіпноз, аутотренінг, сеанс психотерапії. Сугестія ж, є способом непрямого впливу, коли інформація подається в прихованому, замаскованому вигляді. Сугестія характеризується непомітністю та неусвідомленістю.

Поняття сугестії є неоднорідним та розглядається в 3 аспектах: емоційному (моральна оцінка, переконання) ейдетико-когітивному (навіювання несвідомих образів), навіюванні несвідомих установок (психічне програмування) [46, с.48].

Вчений Б.Ф.Поршнев ввів протилежне до сугестії поняття – контрсугестія, що являє собою механізми протистояння сугестивному навіюванню [29, с.52].

Явище сугестії тісно пов'язане з поняттям «метамови», що сьогодні активно досліджується лінгвістикою, психологією, теорією комунікації. Поняття «метамова» означає мову, особливістю якої є приховування справжнього сенсу висловлювання, який відображено в іншій мові. Тобто, метамова - мова, що використовується як розмовна, але насправді містить більш глибокий сенс. [62, р.39].

Поняття метамови тісно пов'язане з нейролінгвістичним Прикладом такої форми є нейролінгвістичне програмування (НЛП). НЛП розглядає навіювання як один з видів комунікативного акту, який включає 3 етапи: рапорт, приєднання та ведення [55, р.113].

Рапортом називається першочергова інформація, що допомагає досягти взаєморозуміння між учасниками спілкування, створити дружелюбну атмосферу. Приєднання означає завоювання довіри співрозмовника за допомогою різноманітних механізмів: вербальних та невербальних мовних засобів [55, р.125]. Ведення є безпосереднім мовленнєвим впливом, що здійснюється з урахуванням запрограмованих для адресанта рішень та висновків.

До лінгвістичних прийомів навіювання варто віднести: темп мовлення, тембр голосу, інтонаційні та фонетичні особливості мовлення, граматичне і лексичне наповнення. На рівні синтаксису, поширене об'єднання речень за допомогою сполучників, оскільки плавний перехід від одного речення до іншого сприяє

кращому досягненню сугестивного ефекту. Схожий результат має і протилежне об'єднанню явище порушення зв'язності, яке спричиняє логічний дисонанс в свідомості людини. Таке явище лежить в основі гіпнотичного навіювання. Вчені зазначають важливість навіювання на початковому етапі аргументації, оскільки воно допомагає ввести реципієнта в необхідний для мовленнєвого впливу стан.

Наступними видами мовленнєвого впливу є зараження та наслідування, які розглядалися в працях Є.Ф. Тарасова, В.Н.Панкратова, М.Р.Желтухіної [44, с.83] [23, с.236] [12, с.113] .

Зараження – це механізм передачі емоційного стану від однієї людини до іншої. Природа психічного зараження вказує на факт комунікативного контакту людей, що стає основним стимулом зараження [49, с.118]. Механізм зараження полягає в ефекті посилення емоційного впливу через його відображення на всіх індивідах.

Масштаби зараження залежать від величини аудиторії, її емоційного стану, віку, особливостей психіки. Тобто, якщо загальний рівень інтелекту аудиторії є високим, то люди з меншою вірогідністю піддаватимуться зараженню. Це пов'язано з критичним ставленням до дій, які змушують нас змінити свою думку або поведінку [49, с.37].

Психічне наслідування – копіювання дій та поведінки, взятих від інших людей. В випадку підлітків та дорослих наслідування є одним з елементів навчіння, коли ми ідентифікуємо себе з певною соціальною групою, переймаючи її правила [49, с.39]. О.В.Шелестюк розглядає зараження як підвид навіювання, а наслідування – його наслідок, а не спосіб мовленнєвого впливу.

В.Сергеєчева вважала виховання одним з видів мовленнєвого впливу, адже ми передаємо молодшим поколінням наш досвід, цінності, норми поведінки та моралі [37, с.64]. Але це питання вважається доволі суперечливим, тому що процес виховання передбачає не тільки наявність мовленнєвих способів впливу, а й немовленнєвих – наведення власного прикладу, створення та зміна середовища з метою зміни особистості.

Й.А.Стернін запропонував власну класифікацію способів мовленнєвого впливу, яка більше заснована на свідомому сприйнятті інформації [42, с.38]. Вчений виділяв такі типи мовленнєвого впливу: 1) аргументація (апелювання до логічного висновку); 2) переконання (надання співрозмовнику впевненості в правдивості інформації); 3) умовляння (емоційний стимул відмовитися від тієї чи іншої точки зору; 4) примус (спроба примусити адресата повірити в іншу точку зору, але не проаналізувавши її).

До способів мовленнєвого впливу також можна віднести і спонукання – стимулювання співрозмовника, шляхом прямої дії на його волю [42, с.46]. Прикладами спонукання є наказ та умовляння.

Окрім способів мовленнєвого, розрізнялися також типи мовленнєвого впливу, що являли собою узагальнені прагматичні види висловлювань, які виділялися на основі певної комунікативної функції [45, с.48].

Поняття типу мовленнєвого впливу тісно пов'язане з поняттям комунікативної стратегії, що означає комплекс мовленнєвих дій, що направлені на досягнення тієї чи іншої комунікативної мети. Тип мовленнєвого типу пов'язаний і з поняттям комунікативної тактики, що являє собою декілька мовленнєвих дій, які спрямовані на виконання певної комунікативної задачі. Тип мовленнєвого типу співвідноситься не з комунікативної ціллю, а з прагматичною функцією [49, с.55].

Розмежовуючи типи мовленнєвого впливу та комунікативні тактики, можна провести паралель між поняттями мови та мовлення. Під явищем мови ми розуміємо систему абстрактних знаків, певний код, а мовлення є реалізацією цього коду та її закріпленням за допомогою відповідних дискурсивних практик [49, с.56].

Почнемо до класифікації типів мовленнєвого впливу. Л.Л.Федорова, застосовуючи прагмалінгвістичний аналіз мовленнєвого матеріалу, виділяла наступні типи: 1) соціальний вплив; 2) волевиявлення; 3) оцінні та емоційні мовленнєві дії; 4) пояснення та інформування [45, с.48].

Л.Л.Федорова вважала, що при *соціальному впливі* не відбувається передачі нової інформації, а здійснюється обмін різними встановленими актами, наприклад,

привітання, прощання, вибачення. Соціальний вплив також має назву суспільно-діяльнісного, реакція реципієнта зазвичай є стандартною та визначається соціальними нормами.

Волевиявлення передбачає вживання мовленнєвих актів, що різняться по інтенсивності мовленнєвого впливу (наказ, заклик, вказівка, переконання, прохання, побажання). Реакціями на волевиявлення можуть бути реакція згоди, незгоди, відмови, дозволу заборони.

Оцінний та емоційний вплив характеризується вигуками, специфічною інтонацією, вираженням позитивної (похвала, підтримка, схвалення) або негативної оцінки (погроза, звинувачення, осудження, насмішка, образа).

Пояснення та інформування включають в себе судження, метою яких є зміна поглядів та переконань.

О.В.Шелестюк, додала до вищенаведеної класифікації ті типи мовленнєвого впливу, які не були враховані Л.Л.Федоровою, а саме – характерні для художнього та терапевтичного дискурсу [49, с.67]. Нижче наведені наступні типи:

Вплив за допомогою художніх образів, що включає розповідь (розповідь про власний досвід або досвід іншої людини) та зображення – художній опис [49, с.71]. Даний тип впливу спрямований на свідоме сприйняття читачем інформації автора.

Доведення - тип впливу, що може включати певні докази, пояснення, тлумачення. Протилежним доведенню є такий тип впливу як **ведення**, коли співрозмовник застосовує маніпулятивні тактики, впливає на емоції. Все це комбінується з навмисним підбором таких фактів, що в реципієнта не виникає сумніву в правдивості твердження [49, с.72].

Симульований діалог включає такі типи прагматичних висловлювань як звернення, риторичне питання, комплекси “питання - відповідь”.

Умовляння характеризується направленістю на мотивацію та установки через емоцію. Даний тип мовленнєвого впливу може мати елементи маніпуляції.

Заклик широко використовується в політичній пропаганді та рекламі, характеризується образністю ключових слів, використанням емоційних повторів.

Для *наказу* характерна імперативність лексико-граматичного оформлення, специфічні параметри, прагмалінгвістичні прийоми з урахуванням особливостей ситуації.

Примус може включати погрози, залякування та воловий режим.

Останній тип мовленнєвого впливу – *психічне програмування*, що широко використовується в сфері психотерапії.

Можна говорити про певну закономірність розподілу способів мовленнєвого впливу - переконання, навіювання, зараження – в тих чи інших типах мовленнєвого впливу. Наприклад, з переконанням, співвідносяться такі типи мовленнєвого впливу як доведення, аргументація, з навіюванням – психічне програмування, оцінний та емоційний вплив, з зараженням – соціальний вплив [49, с. 78].

Проаналізувавши різні види та типи мовленнєвого впливу, можна зробити висновок, що він є неможливим без психології, адже всі вищезгадані явища впливу зумовлені особливостями людської психіки, її сприйняттям мови та поведінки людини.

1.3. Маніпуляція як один з видів впливу на свідомість людини

Психіка людини є дуже складним механізмом, тому немає чіткої відповіді на те, що лежить в основі її поведінки. Вважається, що поведінка людини є комплексом свідомих і несвідомих, інтелектуальних, а також культурних і фізіологічних потреб, на які впливають соціальні фактори і умови навколишнього середовища. На сьогодні, існує безліч теорій, які описують види поведінки людини, на підставі яких вона може досягати успіху у взаємодії з навколишнім світом.

Маніпуляція – спосіб або система способів, яка дає можливість досягати своєї мети, не враховуючи інтереси іншої людини або за її рахунок [11, с.15].

С.О. Мегентесов вважає, що поняття маніпуляції невід’ємно пов’язане з впливом та навіюванням [20, с. 15]. Оскільки людина живе в середовищі постійного поширення інформації, то вплив на неї завжди буде існувати. Маніпуляція має місце

в тому випадку, коли інтереси адресанта і реципієнта не співпадають і перший намагається певним чином вплинути на одержувача повідомлення.

Маніпуляція може бути гедоністичною або прагматичною. Ціллю гедоністичної маніпуляції є вплив на психологічний стан реципієнта. Прагматична маніпуляція характеризується чітким планом та є стратегічно розвиненою [15, с.18].

Характеристикою маніпулятивного впливу є те, що головні цілі маніпулятора – приховані, він використовує різноманітні тактики та стратегії, щоб примусити адресата змінити свою точку зору або ввести його в певний стан. Відповідно, маніпулятором є людина, яка навмисно або на рівні підсвідомості вдається до різних способів, щоб контролювати хід думок реципієнта.

Причин маніпуляцій кілька. На думку Фредеріка Перлза, основною причиною маніпуляції є постійний внутрішній конфлікт особистості та відсутність довіри до самого себе та інших людей [61, р.193].

Еріх Фромм вважає, що людина вдається до маніпулятивних тактик через бажання отримати любов від інших та отримати владу над ними [57, р.64].

За А. Еллісом, людина стає маніпулятором, щоб отримати схвалення інших людей, тому вона приховує свої істинні наміри та бажання [54, р.117].

Е.Берн та Е.Шостром вважали, що маніпуляції сприяв страх людини міжособистісних стосунків, в результаті яких потрібно було діяти в рамках правил чи ритуалів [50, с.12].

Доценко О.С. виділила наступні передмови маніпуляції [11, с.34]: 1) культура, оскільки елементи маніпуляції були присутні в давніх легендах, казках та міфах; 2) суспільство, в якому відбувається розподіл на “ми” та “чужі”, який змушує людину до різноманітних маніпулятивних тактик; 3) спілкування, на рівні якого можна виділити 2 напрямки: спілкування з метою досягнення власної вигоди, спілкування, щоб перемогти суперника; 4) особистість.

Сучасна наука приділяє значну увагу дослідженню явища маніпуляції. В результаті цього, виникають нові терміни та класифікації. Так, Ерік Берн в зосередив своє дослідження на явищі прихованих ігор та трансакцій. Основою

теорія трансакційного аналізу є ідея, що в для кожної людини є характерною та чи інша модель поведінки, якої вона дотримується у процесі комунікації [2, с.83].

Кожна модель поведінки співвідноситься з такими станами свідомості як “Батько”, “Дорослий” та “Дитина”.

“Батько” – стан, якому властиві такі якості, як прагнення повчати інших, турбуватися про них. Люди, що належать до такого типу, характеризується впевненістю в своїй правоті, автоматизованістю свої дій [2,с.14]. Обравши таку модель поведінки, людина матиме змогу контролювати інших та витратити на це мінімум часу, завдяки закріпленості моделі спілкування.

“Дорослий” – стан свідомості, для якого характерним є аналіз та переробка отриманої інформації та прийняття рішень, що покликані досягти успіху в процесі комунікації [2, с.16]. Тобто, людина сприймає світ таким, який він є і розуміє інтереси інших,

“Дитина” – стан, для якого притаманна нестриманість емоцій, щирість, та надто велика довіра. Але в той же час, даний стан може переходити в непокору та бути здатним до маніпулятивних тактик.

Отже, стани “Батько” та “Дитина” можуть схилитися до тактики маніпуляції, апелюючи при цьому до свого досвіду або ж навпаки – безпорадності.

Е.Шостром виділяв декілька типів маніпуляторів. Згідно його дослідження, маніпулятори в процесі взаємодії з адресатом повідомлення притримується типової моделі поведінки та спілкування. Вчений зазначав, що маніпулятори використовують цілий ряд маніпуляцій – маніпулятивних систем [50, с.33].

За Е. Шостромом, існують такі типи індивідів, що здійснюють маніпулятивний вплив: активний, пасивний, конкуруючий та байдужий [50,с.38].

Активний маніпулятор – це людина, що під час ситуації спілкування здійснює вплив на інших, спираючись на своє становище в суспільстві та застосовуючи різні тактики встановлення прав та обов’язків [50, с.41].

Активному маніпуляторові протиставляється пасивний, який в процесі взаємодії демонструє свою безпорадність і таким чином викликає в інших бажання йому допомогти [50, с.43].

Конкуруючий маніпулятор схильний розцінювати своїх оточуючих як ворогів, з якими він веде постійну боротьбу. Даний тип вважається середньою ланкою між пасивним та активним маніпуляторами [50, с.45].

Байдужий маніпулятор – людина, що, під час спілкування з іншими створює ілюзію індиферентності і саме цим привертає до себе увагу оточуючих [50, с.45].

Існує безліч способів, за допомогою яких може здійснюватися маніпуляція. С.О.Зелінський виділив ряд способів та методів маніпуляції. Під час спілкування, маніпулятор може не озвучити частину важливої інформації або відтворити її не в первинному вигляді, викликати емоції в реципієнта. Маніпулятор використовує цілий арсенал засобів для досягнення своєї мети. [13, с.82].

Маніпуляція може здійснюватися за допомогою і вербальних засобів (мови) і невербальних. Такі засоби як темп мови, інтонація, жести, міміка, поза дають можливість визначити в якому стані знаходиться співрозмовник та зрозуміти, чи правдивими є його слова [13, с.89] .

Розглянувши різні системи маніпуляції, можна зробити висновок, що людина-маніпулятор постійно вдається до різноманітних тактик, щоб досягти успіху у взаємодії з іншими людьми, певним чином вплинути на них. Для маніпулятора характерні такі риси характеру як брехня, недовіра до інших, нещирість по відношенню до оточуючих та бажання все контролювати.

На противагу маніпуляції існує актуалізація – явище, що базується на прагненні до співробітництва, повазі до інших, бажанні вирішити проблему без шкоди для інших людей, тобто актуалізатор враховує погляди співрозмовника, щирий з ними та толерантний.

Людина-актуалізатор, на відмінну від маніпулятора, здатна до чесного прояву почуттів в спілкуванні з іншими людьми. Актуалізатори повністю протиставляються маніпуляторам в їхньому ставленні до життя: вони більш оптимістичні та

зацікавлені в тому, що відбувається навколо[50, с.51]. На противагу маніпулятора, який все тримає під контролем, дії актуалізатора характеризуються свободою та спонтанністю.

Залежно від підбору засобів, що використовуються в процесі спілкування, сформувалася система дій людини, яка отримала назву “модель спілкування”.

Вірджинія Сатир виокремлює розрізняє моделі спілкування: запобіглива, звинувачувальна, розважлива, віддалена і врівноважена [34,с.23].

Запобігливий тип спілкування характеризується бажанням задовольнити всі інтереси оточуючих. Спілкування характеризується частими вибаченнями та небажанням сперечатися [34, с.18].

В звинувачувальному спілкуванні індивід намагається контролювати співрозмовника. Поведінка людини при цьому характеризується зухвалістю, різкістю, постійними звинуваченнями та неповагою до інших [34, с.19]. Дана модель поведінки людини обумовлена бажанням дістати задоволення від того, що люди їй підкоряються, при цьому відчуваючи себе винними.

В основі розважливого типу лежить коректність та спокій. Людина яка надає перевагу такому типу спілкування, чітко розраховує все наперед, вибудовує довгі фрази, часто має монотонний голос.

При віддаленому типі спілкування, співрозмовник є не завжди уважним, часто ігнорує запитання, говорить недоречно та невлучно.

У врівноваженому типі спілкування, людина поводить гармонійно, її дії завжди послідовні. Ставлення людини до інших характеризується чесністю та повагою [34, с.23]. Тобто, це цілісна особистість, яка відкрито виражає свої почуття та не принижує гідність оточуючих. Люди даного типу викликають повагу і довіру до себе і можуть об'єднати інших людей для спільної діяльності. Це особистості, які здатні до саморозвитку, мають потенційні можливості для підвищення рівня культури спілкування.

Якщо порівнювати вищезазначені моделі спілкування, то можна зробити висновок, що люди звинувачувального, запобігливого та віддаленого типів

спілкування відносяться до маніпуляторів, а розважливий та врівноважений типи – до актуалізаторів.

Психологічні установки маніпуляції та актуалізації, стилі спілкування та стани свідомості є доказом того, що кожна людина є унікальною особистістю, з притаманними їй рисами поведінки в різноманітних випадках взаємодії з оточуючим світом. Кожна з моделей є надзвичайно важливою для процесу спілкування, забезпечує його ефективність. Щоправда, це відбувається лише за умови відсутності домінування того чи іншого стилю спілкування (особливу у випадку маніпуляції) та використання різних схем поведінки відповідно до умов, в яких відбувається спілкування.

Висновки до розділу I

В даному розділі, на основі праць А.А.Леонтьєва, Є.Ф.Тарасова, П.Б.Паршина та Й.А.Стерніна було розглянуте поняття мовленнєвого впливу в широкому та вузькому значенні. Й.А.Стернін виділяв наступні види мовленнєвого впливу: аргументація, переконання, умовляння, наказ, примус. Було визначено, що існують такі фактори мовленнєвого впливу як інформаційно-тестові, особистісні та психічні, ситуативні. Окрім того, Й.А.Стернін запропонував закони спілкування, що сприяли ефективному мовленнєвому впливу: закон дзеркального розвитку, закон залежності результату спілкування від об'єму комунікативних зусиль, закон прогресивного нетерпіння слухачів, закон мовленнєвого самовпливу, закон довіри до простих слів, закон мовленнєвого посилення емоцій.

Для дослідження мовленнєвого впливу велике значення мали класифікації мовленнєвих актів, що засновувалися на розподілі дієслів на конкретні класи, в залежності від комунікативної цілі учасника спілкування (екзерситиви, комісиви, бехабітиви, експозитиви, декларативи і т.д). Найвідомішими класифікаціями були класифікації Дж.Остіна, Дж.Сьорля, Дж. Ліча, К.Баха. Крім цього, важливою була типологія прагматичних речень Г.Г.Почепцова, яка також була заснована на цілях спілкування. Поняття мовленнєвого акту є тісно пов'язаним з прагматикою, яка вважається його центральним поняттям.

Способи впливу на людину також називають механізмами, до яких належать переконання, навіювання, зараження, наслідування. Окрім способів мовленнєвого впливу, виділяють також типи – узагальнені прагматичні види висловлювань, що поділялися на основі певної комунікативної функції. Л.Л.Федорова виділяла такі типи як соціальний вплив, волевиявлення, оцінні та емоційні мовленнєві дії, пояснення та інформування. О.В.Шелестюк доповнила класифікацію такими типами: вплив за допомогою художніх образів, симульований діалог та психічне програмування.

Серед видів мовленнєвого впливу, велика увага приділяється маніпуляції та актуалізації. Маніпуляція заснована на способах, що дозволяють досягти своєї мети

без урахування інтересів іншої людини. Розрізняють декілька типів маніпуляторів: активний пасивний, той що змагається, байдужий. На противагу маніпуляції існує актуалізація – взаємодія, в основі якої лежить повага та прагнення до співпраці. На основі засобів впливу було сформовано моделі спілкування (звинувачувальний, розважливий, віддалений та врівноважений) та типи свідомості («Батько», «Дорослий», «Дитина»), для яких характерна та чи інша модель поведінки.

РОЗДІЛ II

МОВНІ РЕПРЕЗЕНТАНТИ КОМУНІКАТИВНО ПРАГМАТИЧНОГО ВПЛИВУ В РОМАНАХ ПОЛІ ГОУКІНЗ “ДІВЧИНА В ПОТЯГУ” ТА “ГЛИБОКО ПІД ВОДОЮ”

Художня література має безліч прикладів здійснення психологічного впливу на читача. В трилері чи не найяскравіше можна побачити механізми маніпуляції та проаналізувати лінгвістичні засоби впливу. Це зумовлено жанровою природою трилеру та цілями, як перед собою ставить автор трилеру.

Оскільки структура мови складається з ярусів, то і лінгвістичні засоби впливу доречно аналізувати відповідно до них. О.О. Реформатський запропонував наступні мовні рівні: фонетичний, морфологічний, лексичний та синтаксичний. М.Я. Блох запропонував три системи мови: фонологічну, лексичну та граматичну. Спираючись на класифікації обох вчених, ми аналізуватимемо механізми маніпуляції на: фонографічному, лексико-граматичному та синтаксичному рівнях.

2.1. Жанр трилеру як джерело маніпулятивного впливу на читача.

Жанр трилеру разом з детективом, фантастикою та містикою, належить до гостросюжетних жанрів. Не зважаючи на те, що як окремий жанр, трилер розвивався з жанру детективу, він суттєво відрізняється від останнього. По перше, в детективі, головний герой стикається з якоюсь загадкою, яку він має вирішити, спираючись на свої інтелектуальні здібності [63].

В трилері ж, герої опиняються в жахливій ситуації, пояснення якої знаходиться на поверхні, але до нього йдуть поступово, тому читача очікують більше круті повороти сюжету. По друге, ще однією яскравою відмінністю трилеру від детективу є розвиток подій в напрямку майбутнього, тому фінал історії залишається невідомим до кінця твору. По третє, в той час як детектив апелює до розумових здібностей аудиторії, трилер спрямований викликати широкий спектр емоції у людини [63].

Головною характеристикою трилеру є саспенс – художній прийом, основна мета якого полягає в виникненні в читача почуттів захоплення, поєднаних з високим

рівнем напруги, тривожності та очікування [64]. Такі відчуття розвиваються через неочікувані та таємничі події, зображені в художньому творі, які змушують читача думати про різні варіанти фіналу та переживати емоції персонажів.

Два ключові пункти саспенсу – почуття надії та тривоги, які виникають в процесі очікування фіналу [64]. Надія виникає, коли герої, які симпатизують читачу, потрапляють в небезпечну ситуацію, а тривога – коли читач не впевнений в тому, що героям вдасться уникнути небезпечної ситуації.

Тем трилеру існує безліч і вони залежать від піджанру. Основними темами кримінального трилеру є вбивства людей та їх викрадення. Драматичні та психологічні трилери характеризуються несподіваними поворотами сюжету, описом подій одночасно в минулому та теперішньому, апелюють до психології, включають гру розуму та уяви. Науково-фантастичні трилери зображають небезпечні ситуації, учасниками яких є роботи, прибульці, науковці, що роблять небезпечні експерименти [67].

Особливістю трилеру є те, що не зважаючи на приналежність художнього твору до того чи іншого піджанру трилеру, спільним буде те, що вплив здійснюватиметься на читача за допомогою введення його в певний психологічний стан без його на те бажання, тобто за допомогою маніпуляції, що реалізується шляхом навіювання. Останній вид психологічного впливу вирізняє жанр трилеру від детективу, в якому автор більше схиляється до різноманітних способів аргументації та переконання.

Ми розглядатимемо репрезентати маніпуляції на матеріалі романів Поулі Гоукінз – “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”, що належать до жанру психологічного трилеру. Сюжет першого роману побудований в формі розповіді 3 жінок – Рейчел, Меган, Анни – про одні й ті самі події, але з різного ракурсу та вбивство однієї з героїнь.

Даний психологічний трилер характеризується поступовим розвитком подій та зростаючими відчуттями сумніву та напруженості до самої кульмінації [64].

Оскільки читач не може точно передбачити кінцівку роману, а саме – хто вбив одну з героїнь, це зумовлює його стан тривожності хвилювання.

Особливістю психологічного трилеру є наявність психічно нездорового персонажу або оточення, яке має руйнівний вплив на психологічний стан [67]. В романі “Дівчина в потягу”, одна з героїнь – Рейчел, через неможливість мати дитину та розлучення з чоловіком - має проблеми алкоголем, і як наслідок – провали в пам’яті та незмога розрізняти реальність та вигадку.

Маніпуляція в романі здійснюється як у спілкуванні героїв, які потрапляють в жахливу ситуацію і відчувають страх, зневіру, гнів, так і при взаємодії автора та читача, коли останньому передаються ці почуття за допомогою ряду не тільки психологічних прийомів, а й лінгвістичних засобів.

Атмосфера несподіваного вбивства в романі викликає в читача почуття напруги та хвилювання. Переживання та страх зростають коли головний герой опиняється в ситуації, з якої, як читачу здається, немає виходу.

Дія роману “Дівчина в потягу”, що є характерним для більшості психологічних трилерів, відбувається на околиці міста, а героями є звичайні люди [64]. Саме контраст між звичайністю героїв та незвичайністю обставин і привертає увагу читача та змушує його “проживати” події разом з героями.

Часто в творі увага більше акцентується не на подіях, а на психології героїв, їх роздумах наприклад, можна зустріти безліч описів емоційного стану головних героїнь, а також роздумів Рейчел про реальність та нереальність подій, її власне розслідування вбивства Меган. Читачу необхідно спочатку зрозуміти характер героїв, а вже потім - їх поведінку та її причини.

Пола Гоукінз, як і багато авторів психологічних трилерів, поєднує в романі елементи: драми - в образі Рейчел, яка втратила родину опинилася в дуже складній та небезпечній ситуації, коли дізналася про вбивство Меган і відчула, що має до нього відношення, але нічого не пам’ятає, хоррору – вбивство Меган та виявлення причетності до її вбивства колишнього чоловіка Меган – Тома. Елементи інших

жанрів підкреслює неординарність ситуації та загострює увагу читача на розвитку події, що сліднують за нею.

В романі розкриваються теми життя та смерті, реальності та ілюзії, що є відмінною ознакою психологічного трилеру[67]. Увага часто фокусується на проблемі сприйняття героєм подій, що відбуваються навколо нього, адже дуже часто герої неправильно інтерпретують події і це унеможливлює вирішення конфліктної ситуації. В романі “Дівчина в потягу” автор зосереджує увагу на ментальних процесах героїв, їх свідомості, тому ми часто можемо спостерігати конфлікти, що відбуваються в думках персонажів, а вибір тієї чи іншої точки зору, виводить героя на вищий рівень сприйняття та розуміння проблеми. Особливо частими є внутрішні монологи Рейчел, яка роздумує про своє минуле та намагається віднайти факти, що допоможуть знайти убивцю. Важливою темою роману є ідентичність, адже герої мають сумніви з приводу того, ким вони та їх оточуючі є насправді.

Важливим моментом в романі є не те, яким чином був вчинений та прихований злочин, а його мотиви та передумови [64]. Рейчел поступово, провівши власне розслідування, приходить до висновку, що вбивцею є її колишній чоловік. Увага на психологічному аспекті вбивства, а не на технічному, сприяє здійсненню маніпулятивного впливу на читача, а саме виникнення в нього почуття страху та переживання.

В романі “Дівчина в потягу” читач має можливість, разом з головною героїнею Рейчел, дізнатися хто є вбивцею, але лише в кінці твору, що сприяє зростанню інтриги та виникненню безлічі здогадок як у героїні, так і у читача.

В ході подій, описаних в романі, психологічний вплив на читача здійснюється автором за допомогою *переконання, навіювання та зараження*.

Переконання в романі “Дівчина в потягу” найчастіше зустрічається в ситуаціях спілкування, коли головна героїня намагається переконати інших персонажів у своїй непричетності до злочину. Окрім того, переконання та аргументацію можна знайти в уривках, де зображені ситуації побутового спілкування. Оскільки переконання належить до цивілізованих типів мовленнєвого

впливу, то спілкування між героями є врівноваженим, ввічливим, тобто персонажі не намагаються отримати владу над думками іншими, а намагаються довести власну точку зору за допомогою аргументів та логічних висновків.

Навіювання має місце в багатьох фрагментах роману, адже найважливішою метою автора психологічного трилера є передати весь спектр емоцій героїв читачу, ввести його в стан хвилювання, тривоги та страху за долю персонажів. Найбільш поширеною формою навіювання є сугестія, метою якої є здійснення замаскованого впливу на реципієнта. В романі “Дівчина в потягу”, прихований вплив здійснюється за допомогою різних комбінацій звуків, що вводять адресата в певний стан, підбору лексики, специфічної структури речення, пауз, графічних елементів, жестів тощо. Не менш важливу роль відіграє обстановка, в якій відбувається ситуація спілкування. В романі можна зустріти безліч описів поїзду, його руху, що має символічне значення. Ключові діалоги відбуваються на фоні руху поїзду, сам роман починається з сну Рейчел, в якому вона бачить колії поїзду. За допомогою таких образів, автор створює зловісну, моторошну атмосферу, яка з самого початку твору охоплює читача.

Зараження є важливою складовою створення відповідного настрою в романі. Коли персонажі твору знаходяться в збудженому психологічному стані, не можуть контролювати свої емоції, здебільшого негативні, то вони передаються іншим героям, що створює конфліктну ситуацію, в якій матимуть місце погрози, звинувачення, накази та образи.

Останні явища можна прослідкувати і в другому романі авторки – “Глибоко під водою”, що також належить до вищезгаданого жанру. Сюжет даного роману розгортається в містечку, в якому знаходиться озеро, що стає місцем загадкової загибелі багатьох жінок протягом років. Читач має різні версії з приводу причин трагічних подій – від вбивства, самогубства, нещасного випадку до причетності темних сил. Роман схожий по структурі з твором “Дівчина в потягу”, адже побудований в формі розповіді декількох персонажів.

Романи Поли Гоукінз “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” є прикладами психологічних трилерів, в якому автор використовує різноманітні способи прямого психологічного впливу та маніпуляції.. Ключовим аспектом маніпулятивного впливу є не лише психологічні механізми переконання, аргументації, навіювання та зараження, а й підбір лінгвістичних засобів, які реалізуються на різних мовних рівнях: графічному, фонетичному, лексичному, та граматичному.

2.2. Репрезентанти впливу на фонографічному рівні.

На фонографічному рівні, мовленнєвий вплив може здійснюватися за допомогою звукового та графічного оформлення висловлювання.

На *графічному рівні*, маніпулятивний вплив простежується лише в невербальній формі(зміна шрифту, його кольору та розміру, вживання знаків пунктуації), але він також має місце. В романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” особлива роль відводиться зміні шрифту та вживанню курсиву.

В поданому прикладі з роману “Дівчина в потягу” **курсив** використовується для того, щоб виділити ключове слово та донести думку до читача та передати йому емоції головної героїні, її важкий стан після розлучення та втрати рідного дому :
*“The only space that feels like mine is my tiny bedroom, into which a double bed and a desk have been crammed, with barely enough space to walk between them. It’s comfortable enough, but it isn’t a place you want **to be** [9, p.4].”*

В наступному прикладі вживання курсиву фокусує читача на головній проблемі персонажа – провалах в пам’яті: *“...you don’t behave as you usually would, because you’re simply reacting to the very last thing that you **think** happened, because—since you aren’t making memories—you might not actually know what the last thing that happened really was [9, p.29]. “What I can’t stop thinking about is the fact that Rachel was here the night Megan went missing, stumbling around, totally pissed, and then she just disappeared [p.77].”* Подані висловлювання занурюють читача в атмосферу загадки, збільшують інтригу в романі та підштовхують його до думки, що головна

героїня може бути причетна до вбивства іншої жінки або підсвідомо володіти якоюсь важливою інформацією.

З такою ж метою створення інтриги та почуття тривоги і хвилювання, виділено лексичну одиницю “*knows*” в далі наведеному уривку: “*I can’t tell whether he doesn’t really believe she’s coming home because all the faith he once possessed has been ripped away by the events of the past few days, or because he really **knows** that she’s never coming home [p.63].*” Окрім передачі емоційного стану, автор подає читачу ще одну ідею, з приводу того, хто може бути винним.

“*I still find it extraordinary that they chose to stay there, in that house, in **my** house [p.15].*” У фрагменті наведеному вище, автор виділяє курсивом лексичну одиницю, для того щоб підкреслити приналежність головної героїні до певного місця та її неприйняття іншого стану речей. Читачу передається відчуття несправедливості та абсурдності ситуації, він розуміє образу та злість жінки.

“*Tom didn’t feel the way I did. It wasn’t his failure, for starters, and in any case, he didn’t **need** a child like I did [p.34].*” Виділивши лексичну одиницю в поданому прикладі, автор показав читачу, який існував контраст в прагненнях героїв твору, а також відобразив біль головної героїні, яка не мала достатньої підтримки навіть від найближчої людини.

Вживання в наступних уривках роману курсиву в поєднанні з модальним дієсловом “*must*” демонструє необхідність виконання певної дії: “*But I have to do **something** , and at least this feels like action. I need to find something that I **must** do, something undeniable [9, p.10].*” Вживання займенника “something” показує читачу, те що героїня знаходиться в відчаї та готова до будь-яких дій.

В романі “Дівчина в потягу” курсивний шрифт також використовується автором, коли необхідно показати внутрішній діалог головної героїні з іншими персонажами твору, та викликати в читача враження, ніби він насправді відбувся: “*I want to call her back and ask her, **What does it feel like, Anna, to live in my house, surrounded by the furniture I bought**[9, p.15].*” Виділений уривок викликає в читача

почуття співчуття та жалю до головної героїні, яка одночасно знаходиться в стані відчаю та гніву.

Роман “Глибоко під водою” також є багатим на графічні засоби впливу, адже автор часто вдається до зміни шрифту, щоб зробити наголос на тій чи іншій інформації, передати настрій героя, атмосферу. Якщо порівнювати даний твір з романом “Дівчина в потягу”, можна побачити що, в першому присутні елементи містики та жахів, тому автор здійснює вплив на читача з дещо іншою метою: передати йому страх героїв невидимих сил, невідомості, недовіри до оточуючих.

В наведеному уривку, автор використовує курсив, що виділити внутрішній діалог героя та його спогади минулих подій. Також, ми можемо зробити висновок, що в романі, що характерно для психологічного трилеру, зображена ситуація, яка матиме руйнівний вплив на психіку героя: *“I can still hear your words in my head: What would it be like? Can you imagine? To watch your mother die?” [2, p.19]*

Автор використовує зміну шрифту з метою підсилення емоцій героя: *“You never changed. I should have known that. I **did** know that [2, p.25].”* Окрім цього, можна зробити висновок, що героїня шкодує та дорікає сама собі, що не звернула уваги на певні факт раніше.

В нижче наведеній цитаті віділяє лексичні певні лексичні одиниці, щоб викликати сумнів у читача з приводу правдивості інформації та змінити його думку про героїв і саму ситуацію, що склалась: *“After that, I stopped speaking to you. That, according to your daughter, was **me** being horrible to you [2, p, 57].”*

Також, в романі “Глибоко під водою”, вплив на читача здійснюється за допомогою пунктуації, а саме – трьох крапок: *“ He exhaled sharply. ‘Of sorts. Nel Abbott’s interpretation of events. Of selected events. Her ... **spin** on things [p.45]. ”* В наведеному прикладі, вживання трьох крапок разом зі зміною шрифту демонструє, що персонаж знаходиться в стані хвилювання та роздратування.

До фонетичного рівня, на думку П.Б. Паршина, належать фоносемантичні (асоціативна складова звука) та алітераційні мовні засоби. Вчений вважав, що існували фактори фонетичної взаємодії, характерні лише для усного мовлення. До

таких факторів належать: інтонація, темп, тембр, тональність і вони здатні здійснювати значний вплив на співрозмовника [25, с.59]. Дослідження вчених показали, що в діючих вербальних формулах, що спрямовані викликати в реципієнта почуття страху, задоволення, радості чи суму виявлені певні комбінації звуків [25,с.86]. Ці поєднання звуків покликані створити необхідну атмосферу та вплинути на психіку співрозмовника .

Всі вищенаведені приклади впливу на графічному рівні можна віднести і до фонетичного рівня, а саме інтонації. Адресант свідомо виділяє найбільш значимі з точки зору комунікативної установки слова не тільки для себе, щоб підкреслити значимість висловлювання, а й вплинути на сприйняття тексту реципієнтом. А.Ш.Давлеткулова вважала, що завдяки інтонації, думка набуває завершеності, а слова – нового сенсу [10, с.24].

На думку Н.В.Проннікової, інтонація має 2 аспекти: комунікативний та емоційний. Комунікативний аспект означає інформацію, яку повідомляє інтонація, чи завершеним є висловлювання, чи є воно розповідним або питальним. Емоційний аспект інтонації полягає в її функції не лише відобразити емоційний стан людини, а й її прагнення певним чином вплинути на реципієнта [26, с.28].

Досить поширеною є думка, що інтонація є виключно суб'єктивним явищем, оскільки читач сам обирає, якої інтонації надати уривку. Але в випадку романів “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”, ми бачимо приклади часткової інтонації, коли логічно виділяються окремі елементи висловлювання. Окрім того, кожен з таких елементів виділяється на графічному рівні, що стає своєрідною підказкою читачу.

Проаналізувавши обрані твори, не було знайдено великої кількості фонетичних засобів, але можна було зустріти ритмізовані уривки та фрагменти з комбінаціями звуків, що викликали певні асоціації.

В романі “Дівчина в потягу” можна побачити декілька прикладів впливу на фонетичному рівні: “*He is dark-haired and well built, strong, protective, kind* [9, p.3] .” В наведеному уривку опису героя, автор використовує лексичні одиниці в яких

переважають тверді звуки. Це робить висловлювання більш емоційним та створює в уяві читачів портрет енергійного та мужнього чоловіка.

Маніпулятивний вплив на емоції читача має і наступний уривок: “*I am furious, nails digging into my palms, tears stinging my eyes. I feel a flash of intense anger [9, p.14].*” Можна прослідкувати своєрідний ритм, який вводить читача в стан тривожності та переживання з головною героїню.

Можна зробити висновок, що графічні засоби впливу в романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”, а саме - пунктуація та зміна шрифту, є одним з ефективним способів маніпулятивного впливу і збагачують текст не тільки з точки зору функціональності, а й емоційності. Фонетичні засоби є не менш важливими в здійсненні впливу на читача. На фонетичному рівні в романах були присутні такі засоби як ритмізовані уривки та комбінації звуків, що викликали певні асоціації.

2.3. Репрезентанти впливу на лексичному рівні.

Використання лексичних засобів вважається один з найпоширеніших способів маніпулятивного впливу в спілкуванні. По-перше, даний факт пов’язаний з тим, що лексичні одиниці володіють емотивним потенціалом, по-друге – до лексичних засобів належать різноманітні способи вираження, які належать до різних стилів мовлення.

На *лексичному рівні*, головним засобом виступають лексичні одиниці з яскраво вираженою негативною або позитивною конотацією та стилістичні фігури, до яких належать метафори, порівняння, іронія, гіпербола, лексичні повтори і інші засоби [1,с.33].

Лексичні одиниці з позитивною або негативною конотацією є стилістично забарвленими та містять певний прагматичний компонент, що дає можливість людини здійснювати вплив на реципієнта. Емоційно-оцінна лексика найчастіше зустрічається в розмовному мовленні.

В лінгвістичній науці донедавно існували 2 теорії, що пояснюють зв’язок емоційного та оцінного компонентів в лексичних одиницях. Згідно з першою

теорією, представником якої була Н.Д.Арутюнова, емоція та оцінка є нерозривно пов'язаними і функціонують як єдиний емоційно-оцінний компонент, адже вони не можуть існувати окремо один від одної на позамовному рівні [2, с.143]. До іншої точки зору схиляються Н.О. Лук'янова та О.М.Вольф, які вважають, що емоція та оцінка є різними компонентами [19, с.12][7, с.16]. На сьогодні, прийнято вважати що емоційно-оцінна одиниця – лексична структура, що включає в себе денотативний та конотативний компоненти.

Маніпулятивний вплив реалізується через використання лексем, що містять яскраво виражений конотативний компонент. Конотація має суб'єктивний характер та дозволяє інтерпретувати те чи інше явище по-різному, в залежності від контексту ситуації, тобто прагматичного аспекту тексту.

Прикладом *лексики з позитивною конотацією* може бути поданий уривок: *“It was too **tempting**. Now I sit on the train, my arms **wrapped** around myself, hands **jammed** against my sides to stop them from **trembling**, like an **excited** child caught up in an adventure [9, p.47].”* У поданому прикладі, лексика була підібрана з метою показати читачу хвилювання, але, в даному випадку, викликане радісними подіями.

В наступному уривку, лексика набуває негативного оцінного значення та виражає стан тривоги страху головного героя: *“I could feel the **blood pulsing** in my neck, **sweat** at the base of my spine, the **sickening rush** of **adrenaline** [p.13].”*

В усному мовленні, адресант може вдаватися до різноманітних форм звертання, виражених займенниками – *дейктивів*. Вони використовуються з метою створення ілюзії демагогії, створення ілюзії єдності. В романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” вживання дейктивів не було зафіксовано, що зумовлено небажанням складністю відносин персонажів на їх небажанням досягти схвалення один одного.

Вживання *фразеологізмів* в романах дозволяє надати мовленню образність, яскравість та точність: *“So instead I linger in the living room or at the kitchen table, **ill at ease** and powerless [p.4]”. “I want Megan to turn up **safe and sound** [p.39]”. “I feel as though I am **driving off a cliff** [p.47].”* В даних прикладах, використання

фразеологізмів збагачує мовлення персонажів та привертає увагу читача до образів героїв та їх дій.

З метою урізноманітнення мовлення, автор романів вдається до безлічі синонімів: *“I wake and I know the dream must come from an **old** memory, some **ancient** transgression—it doesn’t matter which one now [p.76].” This section of the track is **ancient, decrepit, beset with signalling problems and never-ending engineering works [p.1].*** Вживання синонімів в поданих уривках дозволяє уникнути повторів та привернути увагу читача.

В наступному прикладі, синоніми вживаються з метою надавання додаткової інформації поняттю – його уточнення: *She can **cut to the nub of a problem, dissect and analyse** it in the time it takes other people to say good morning [p.7]. His voice is **leaden, he sounds worn out** [p.7].*

Важливу роль в групі лексико-семантичних одиниць відіграють стилістичні засоби, головною функцією яких є створення образності тексту. До таких засобів, в першу чергу, належать стилістичні тропи.

Одним з найяскравіших засобів впливу є **метафора**, оскільки яскраві та оригінальні висловлювання краще запам’ятовуються та мають більший вплив на реципієнта. В рамках когнітивної парадигми, метафора є когнітивно-семіотичною моделлю, відповідно до якої свідомість людини створює нове уявлення про знак, спираючись на його вихідну характеристику.

Сьогоднішній інтерес до метафори викликаний не тільки її емотивними характеристиками, а й маніпулятивним потенціалом. Явище метафори об’єднує дві понятійні сфери пресупозицію (понятійна сфера – джерело метафори) та нову інформацію, яка сприймаються реципієнтом з опорою на відому галузь знань. Варто зазначити, що якщо в людини вже сформоване негативне ставлення до певного предмета або явища, то при перенесенні його ознак, негативне відношення до нового явища буде зберігатися.

В романі Пола Гукінза ми бачимо такий приклад метафори: *“He’s the **big hole** in my life, in the middle of my soul. Or maybe he was just the beginning of it. I don’t know*

[9, p.10].” Вживання метафори в даному випадку підкреслює важливість людини та викликає в читачів почуття жалю до персонажу.

Вживання метафори в даному прикладі підсилює пригнічений емоційний стан героя: “*The **pain** in my head **brings** me back to myself, my **heart crawls** into my throat*” [p.133]. “*Yes, that seems right,*” *I said, that **wobble** back in my voice, **betraying** me* [p.31].” У далі наведеному уривку, автор використовує метафору, щоб продемонструвати позитивний стан персонажа: “*My **heart lifts** a little. This is good news* [p.63].” Спираючись на ці приклади, можна зробити висновок, що емоції, які в собі містять метафори, визначаються прагматичним компонентом тесту.

Метафори в наступних уривках покликані викликати в читача відчуття зміни декорацій: “*We roll into Witney station and out again, the train **starting to pick up pace** as suburbia **melts into** grimy North London* [9, p.4].” *The train **жcrawls** along; it judders past warehouses and water towers, bridges and sheds, past modest Victorian houses, their backs turned squarely to the track* [p.2]. Варто зауважити, що в поданих прикладах, образ потягу має ще й символічне значення та означає небезпеку, яка чекає на героїв.

Нижченаведений уривок містить декілька метафор, що надають образність висловлювання та підкреслюють стан хвилювання головного героя: “*I want to say something to him, but the **words keep evaporating, vanishing off** my tongue before I have the chance to say them. I can **taste them**, but I can’t tell if they are sweet or sour*” [p.33].

Пола Гоукінз використовує метафору з метою продемонструвати негативні емоції персонажів, в даному випадку – гніву: “*Cathy’s bedroom door is still closed, but I can feel her quiet **rage radiating** through it*” [p.19].

Наступний уривок роману містить метафору, яка покликана показати неможливість персонажа згадати певні події: “*Every time I think I’m about to seize the moment, it drifts back into the shadow, just beyond my reach* [p.19].

”Оскільки жанр роману – психологічний трилер, автор часто використовує метафори, які покликані створювати напружену атмосферу та ефект навіювання для читача: “*I close my eyes and let the **darkness grow and spread** until it **morphs** from a*

feeling of sadness into something worse: a memory, a flashback [9, p.6].” *“Flooded with dread and adrenaline, I see darkness coming [9, p.57].”*

Також можна зустріти приклад анімалістичної метафори, коли якості тварини переносяться на людину: *“She’s a **cuckoo**, laying her egg in my nest. She has taken everything from me. She has taken everything and now she calls me to tell me that my distress is inconvenient for her [9, p. 15].”* Такий прийом яскраво демонструє ставлення персонажа та створює відповідний негативний образ в свідомості читача.

Яскравими в романі є приклади **метонімії**, а саме її різновиду – онтономазії – явища, коли власна назва вживається на позначення певних якостей людини. Подані приклади привертають увагу читача та дають більш широке уявлення, в даному випадку, про зовнішність героя: *“Jason, because he’s handsome in a British film star kind of way, not a **Depp** or a **Pitt**, but a **Firth**, or a **Jason Isaacs** [9, p. 5].” He flashes me his wide, **Tom Cruise** smile, and then he’s gone, and it’s just me and her and the baby [9, p.9]”.*

Пола Гоукінз використала в своєму романі велику кількість **порівнянь**, які допомагають глибше розкрити образи персонажів, їх почуття, ставлення до інших людей та мотиви їх дій. Окрім того, порівняння використовуються для того, щоб викликати емоційний зв'язок з порівнюваним явищем або предметом.

В наступному прикладі, порівняння використовується для того щоб підкреслити неможливість повернення першочергового стану речей: *“The holes in your life are permanent. You have to grow around them, **like tree roots** around concrete; you mold yourself through the gaps [9, p.41].”*

Порівняння з рідною домівкою в далі наведеному уривку допомагає викликати передати читачам почуття ностальгії. *“It feels like coming home - not just to any home, but a childhood home, a place left behind a lifetime ago; it's the familiarity of walking up stairs and knowing exactly which one is going to creak [9, p. 28].”*

Серед різноманітних художніх засобів, в романі варто звернути увагу на **енімети**, які є досить поширеними тропами в маніпулятивних тактиках. Епітет належить до підвидів означення, але відрізняється від останнього експресивністю.

Епітет використовується для уточнення образу предмету та підкреслення його характеристики. Епітет має нести в собі експресивний та метафоричний зміст, надавати поняттю додаткове художнє значення.

“It helps that it’s dark and cold and the weather is filthy. It helps that it hasn’t stopped raining for weeks—freezing, driving, bitter rain accompanied by gales howling through the trees, so loud they drown out the sound of the train [9, p.24].” “By the time I got to the practice, I’d worked myself up into a state of complete and utter terror [9, p.81].” В першому випадку, епітети слугують інструментами створення атмосфери, а в другому приладі, епітети мають негативне оцінне значення та підсилюють емоції героя.

Отже можна зробити висновок, що засобами вираження маніпулятивного впливу в романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” на лексичному рівні є: лексика з позитивною або негативною конотацією, фразеологізми, синоніми, метафора, метонімія, порівняння та епітети.

2.4.Репрезентанти впливу на граматико-синтаксичному рівні.

Якщо аналізувати засоби маніпулятивного впливу на *синтаксичному рівні*, то в романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” вони є найбільш частотними. Одним з поширених засобів є вживання коротких речень: *“Exultation.Fear.Confusion and guilt.Mostly guilt [9, p.81].” “She goes back inside. I take a deep breath, then turn and take a few steps away from the sliding door. Not too far, just onto the lawn. I turn and look back. They’re still in the kitchen. I walk slightly farther away [p.126]”*. Даний спосіб подачі інформації дозволяє акцентувати увагу читача на найважливішому та правильно розставляти пріоритети. Персонаж використовує короткі речення з метою збереження динаміки та емоційності.

Одним з найпоширеніших способів здійснення мовної маніпуляції на синтаксичному рівні є *паралелізми*. Синтаксичні паралелізми в романі покликані зосереджувати увагу читача та певній інформації за рахунок повторювання ідентичних синтаксичних словосполучень, в багатьох випадках – заперечних. Це

дозволяє впливати на психіку реципієнта та нав'язувати йому думки та ідеї. В мовленні персонажів є безліч паралелізмів. “***I cannot** get enough oxygen into my lungs. I feel sick. **I can’t stop** replaying the scene in the coffee shop this morning, **I can’t stop** feeling as though I’m still there, **I can’t stop** seeing the looks on their faces [9, p.14].” “**I didn’t** like them. **I didn’t** want to hear anything about them. **I didn’t** want to be near them [p.34].” “***I resisted. I wasn’t completely** lulled by the warmth of his voice, by the softness of his eyes. **I wasn’t completely** hopeless. I wasn’t going to start telling him the whole truth. I wasn’t going to tell him how I longed for a baby [9, p.83].” “**I wouldn’t have** been so... riled up. **I wouldn’t have** lost my temper. **I wouldn’t have** hurt her [p.133].” Вищенаведені приклади демонструють штучне нагнітання обстановки, створення атмосфери напруги для читача.**

З метою здійснення маніпулятивного впливу, використовуються повтори не лише словосполучень, а й окремих лексичних одиниць. Даний прийом застосовується для того, щоб надати висловлюванню емоційності переконати читача в правдивості повідомлення, створити належну атмосферу: “*I’d got away from my parents, away from the house where **everything, everything** , reminded me of my dead brother [p.72]*”.

Використання повтору в нижченаведеному уривку, дозволяє продемонструвати, що персонаж знаходиться в складній ситуації та не може її вирішити: “***I don’t know, I just don’t know** [p.54].”*

Наступний приклад повтору передає читачу негативне ставлення персонажа до самого себе: “*I pass out cold for an hour or two, then I wake, **sick** with fear, **sick** with myself [p.13].”*

Окрім вищезгаданих засобів маніпулятивного впливу, в романі можна знайти приклади *антитези*: “*Drunk Rachel sees no consequences, she is either **excessively expansive and optimistic or wrapped up in hate**. She has **no past, no future**. She exists purely **in the moment** [p.46].” Використання антитези дозволяє автору підсилювати образність висловлювання за допомогою різкого співставлення понять, в даному випадку – ненависті та позитиву, минулого і майбутнього з теперішнім.*

Наступним синтаксичним засобом маніпулятивного впливу є *парцеляція*, коли висловлювання розбите на окремі інтонаційні відрізки: *“I just need an hour or two. To sit, to think. Without them, without the police, without people asking questions [9, p.86].* За допомогою даного способу, автор підкреслює емоційність та яскравість висловлювання та має більше можливостей привернути увагу читача. Стилістичний прийом парцеляції дозволяє виділити ключові слова в повідомленні а також визначає його інтонацію.

В романі автор також використовує *еліпсис*, який надає висловлюванню динамічності та виразності, акцентує увагу реципієнта на найважливішій інформації: *“I feel lighter, I think, freer—but sadder, too, and all of a sudden I just want to get home to Scott [9, p.92].” “I’m not very good at that,” I say. “Never have been [9, p.92].” “But you must remember something. You must—that’s why you keep coming back here, isn’t it [p. 80].”*

Маніпулятивний вплив на реципієнта здатна здійснювати і така трансформація словосполучення як протиставлення непоєднаних компонентів – *оксюморон*. Словосполучення, що виступає в ролі оксюморона, містить і негативне і позитивне конотативне значення слова: *“Living like this, the way I’m living at the moment, is harder in the summer when there is so much daylight, so little cover of darkness, when everyone is out and about, being flagrantly, aggressively happy [p.2].”*

Досить поширеним синтаксичним засобом в романі є *риторичне запитання*: *“Do you have any idea how boring you became, Rachel? How ugly? Too sad to get out of bed in the morning, too tired to take a shower or wash your hair? Jesus. It’s no wonder I lost patience, is it? [9, p.127]”*. В даному випадку, риторичне питання підкреслює констатацію факту і не потребує реакції-відповіді.

Значний маніпулятивний вплив на читача має використання *вставних конструкцій*, основною функцією яких є надання додаткової інформації, деталізація образу персонажа, звернення уваги читача до того чи іншого явища: *“And while you’re there, in deepest black, you don’t behave as you usually would, because you’re simply reacting to the very last thing that you think happened, because—since you aren’t*

making memories—you might not actually know what the last thing that happened really was [p.29].” *“I was going to wonder forever—and I understand that this is not very likely, but even so—whether my saying something might have helped her [p.34].”*

Використання **модальних дієслів** має значний маніпулятивний потенціал, адже вони виражають необхідність виконання тієї чи іншої дії та підсилюють значимість повідомлення: *“But you **must** remember something. You **must**—that’s why you keep coming back here, isn’t it? [p.80]” “I **have to** convince Scott that I knew her—a little, not a lot [p.47].”*

Використання модального дієслова в наступному уривку, дозволяє передати пригніченість персонажа про щось а також налаштовує читачів на подальший негативний розвиток подій: *“I **shouldn’t** have talked about real things, I **should** have gone in there with some totally made-up problems, some imaginary person. I **should** have been better prepared [p.83].”*

Функціонуючи на граматичному рівні, маніпуляція використовує можливості як морфологічних категорій і форм, так і синтаксичних конструкцій і категорій.

На *граматичному рівні*, маніпулятивний вплив проявляється у вживанні **пасивного стану**: *“Megan **was seen by** one witness walking towards Witney train station at around seven fifteen on Saturday evening [9, p. 27].”* Вживання даної форми дозволяє зняти відповідальність з автора висловлювання за вчинені дії та надати останньому невизначеності.

В наступному уривку, автор також використала пасивну конструкцію, яка допомагає зберігати нейтральний характер висловлювання та надавати йому характер безособового: *“It’s different. Total black; hours lost, never **to be retrieved** [9,p.29].”*

Базуючись на вищезгаданих прикладах, можна зробити висновок що маніпулятивний вплив здійснюється на синтаксичному рівні за допомогою: коротких речень, паралелізмів, парцеляції, еліпсису, оксюмору, антитези, вставних конструкцій, риторичних запитань та модальних дієслів. Дані засоби допомагають авторів надати висловлюванню емоційності, виразності та точності.

Висновки до розділу II

Жанр трилера чи не найяскравіше демонструє різноманітні типи мовленнєвого впливу та мовно-стилістичні засоби його реалізації. Це зумовлено жанровою особливістю трилера, для якого характерне зображення небезпечних подій та героя, який вирішує загадку, спираючись на свої інтелектуальні здібності. Об'єктом нашого аналізу ми обрали романи Пола Гюкінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”, які належать до психологічного трилера. Для даного піджанру характерна наявність психічно нездорового персонажу та оточення, яке здійснює на нього руйнівний вплив.

В творах присутній як маніпулятивний вплив, так і переконання, навіювання та зараження.

Оскільки систему мови можна поділити на рівні, то аналіз засобів впливу ми проводили відповідно рівнів мовної системи: фонографічного, лексико-граматичного та синтаксичного. На графічному рівні мовленнєвий вплив простежується в невербальній формі, а саме зміні шрифту; на фонетичному рівні беруться до уваги фоносемантичні фактори, тобто асоціативна складова звука. На лексичному рівні вплив реалізується за допомогою лексики з яскраво вираженою позитивною та негативною конотацією, фразеологізмів, синонімів, метафори, метонімії, порівняння, епітетів. На граматичному рівні вплив реалізується за допомогою вживання пасивних конструкцій. Синтаксичний рівень представлений паралелізмами, синтаксичними повторами, антитезою, оксюмороном. Важливу роль в здійсненні мовленнєвого впливу здійснюють також риторичні питання, полісиндетон (повтор сполучників), еліпсис (пропуск члена речення), анафора, епіфора, парантеза (вставна конструкція), парцеляція.

Вищезгадані засоби широко використовуються в романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” та покликані передати реципієнту почуття страху та тривожності.

РОЗДІЛ III

ПЕРЕКЛАДНОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ ПРИЙОМІВ ВІДТВОРЕННЯ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОГО ВПЛИВУ У РОМАНАХ ЖАНРУ ТРИЛЕР

В процесі перекладу, перед перекладачем постає не менш важливе завдання, ніж перед автором твору, а саме – збереження впливу на читача. Перекладачу необхідно не лише передати всю повноту висловлювання, врахувати культурні особливості носіїв мови перекладу, а й при цьому дотримуватися відповідних мовних норм. Важливу роль в процесі перекладу відіграє і можливість перекладача передати ту чи іншу атмосферу розповіді, відтворити емоції та почуття героїв, викликати їх в читача. Для ефективного відтворення впливу, перекладач, як і автор, використовує ряд лінгвістичних та психологічних прийомів. При перекладі використовуються різноманітні трансформації, вибір яких залежить від специфіки висловлювання. Аналіз засобів впливу відповідно до рівнів зумовив вибір відповідної класифікації перекладацьких трансформацій, яка також заснована на мовних рівнях.

3.1. Типи комунікативного впливу в романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”.

В даному підрозділі ми проаналізуємо кількісне співвідношення типів мовленнєвого впливу в романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”. Аналіз дав змогу визначити характер висловлювань, а на основі цього – комунікативну мету того чи іншого персонажа. За основу була взята класифікація О.В. Шелестюк, яка розрізняла наступні види мовленнєвого впливу: 1) соціальний вплив; 2) вплив за допомогою художніх образів (розповідь, зображення); 3) інформування; 4) аргументація – доведення (доведення, пояснення, припущення); 5) симульований діалог; 6) умовляння; 7) заклик; 8) наказ; 9) примус; 10) оцінка; 11) емоційний вплив; 12) психічне програмування (детальніше про кожен з типів – підрозділ

Завдяки проведеному аналізу було виявлено найчастотніші типи мовленнєвого впливу. На рис. 3.1. ми бачимо що при аналізі романів, було виявлено 8 типів

мовленнєвого впливу: емоційний вплив, вплив за допомогою художніх образів, симульований діалог, психічне програмування, аргументація-доведення, оцінка, інформування. Для дослідження було взято 250 речень, які містять 747 мовно-стилістичних одиниць, що володіють комунікативно-прагматичним потенціалом.

Як видно з діаграми, найбільший відсоток типів мовленнєвого впливу припадає на емоційний вплив – 29% (73). В даних висловлюваннях, персонажі демонструють не тільки власний емоційний стан, а показують відношення до інших героїв: *“I am furious, nails digging into my palms, tears stinging my eyes [4, p.116].”* - *Не маю слів, щоб описати свої відчуття того дня, але зараз, коли сиджу в потягу, я киплю від гніву, зануривши нігті у долоні, очі жалять сльози образи [2, с.98].”*

На другому місці знаходиться вплив за допомогою художніх образів - 24 % (59), що включає в себе використання художніх засобів при розповіді героя про минулі події та описи. Високий відсоток вищезазначених типів мовленнєвого впливу зумовлений жанром твору та цілями автора ввести читача в стан хвилювання та страху: *“I want to say something to him, but the words keep evaporating, vanishing off my tongue before I have the chance to say them [3, p.65].”* – *“Я хочу щось сказати йому, але слова продовжують зникати, випаровуються з язика до того, як в мене з'являється шанс їх промовити [1, с.56].”*

Третє місце посідає такий тип мовленнєвого впливу як аргументація - доведення – 16 % (39). Оскільки в романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” присутні елементи детективу та розслідування, ми можемо побачити безліч діалогів, де персонажі висловлюють припущення, дискутують, спростовують те чи інше положення: *“And—I don't say this, either—it gives Scott a motive, too [4, p.290].”* – *“I у Скотта також з'являється мотив — проте й цю думку я притримаю при собі [2, с.286].”*

В творах також присутня значна частка симульованих діалогів – 11% (28), що відображені в формі риторичного питання, яке допомагає авторові трилеру підтримувати інтригу та атмосферу невідомості: *“What if I just took a step forward?”*

What if I just turned the wheel [4, p.78]?” – “А що, коли я просто зроблю крок уперед? А що, коли я просто поверну кермо [2, с.63]?”

На наступному місці знаходиться оцінка – 10% (24). Даний тип мовленнєвого впливу відтворюється в романі в формах оцінювання вчинків інших персонажів та власного стану: *“It wasn’t normal, I insisted. It wasn’t normal shock [3, p.118].” – “Це ненормально, — не відступалася я. — Це не був нормальний шок [1, с.115].”*

Найменший відсоток від загальної кількості типів мовленнєвого впливу займають інформування – 6 % (16), наказ – 3%(8) та психічне програмування – 1% (3).

Даний відсоток висловлювань інформування зафіксований переважно в уривках, що стосувалися результатів розслідування та точки зору засобів масової інформації: *“The newspapers say that the police are being more circumspect, that they cannot afford to make another hasty arrest [3, p.165].” – “Усі роблять припущення. Газети запевняють, що поліція має бути обачнішою, не можна дозволити, 1)щоб похапцем заарештували ще когось [1, с.159].”*

Наказ можна було побачити в кульмінаційних діалогах персонажів, коли відбувалася їх безпосередня зустріч: *“Don’t call, don’t leave notes, don’t come here [4,p.56].” – “Не дзвони, не залишай записок, не приходь сюди [2, с.43].”*

Приклади психічного програмування можна було зустріти в романі “Дівчина в потягу”, де головний персонаж налаштовує себе на той чи інший психологічний стан: *“I close my eyes and let the darkness grow and spread until it morphs from a feeling of sadness into something worse: a memory, a flashback [4, p.132].” – “Я заплющую очі, дозволяю темряві поглинути себе, доки відчуття смутку не перетвориться на щось більш болюче: спогади[2, с.117]”.*

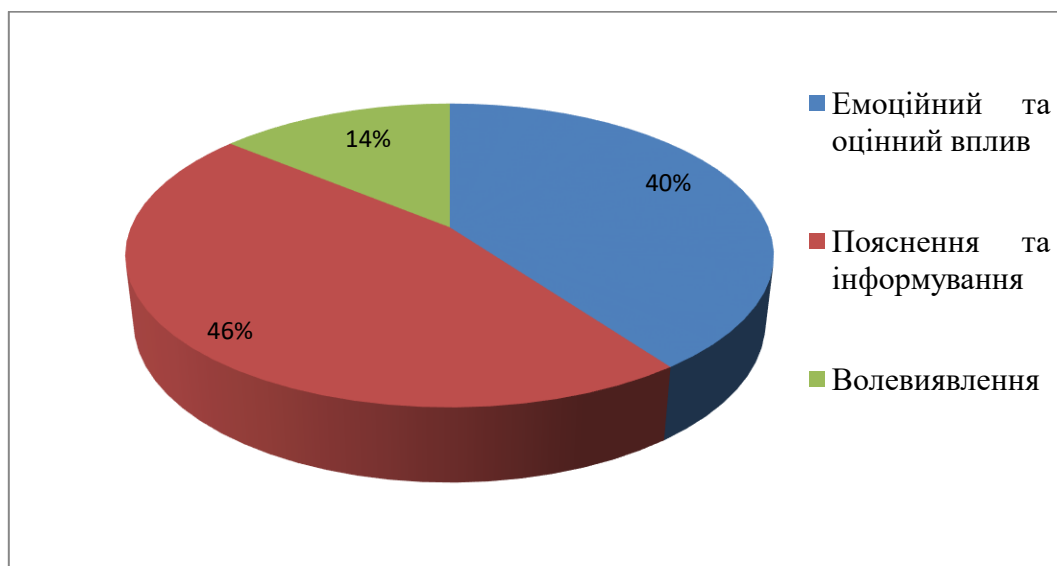
Мовнотипістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

Рис.3.1. Розподіл типів мовленнєвого впливу за О.В. Шелестюк

Якщо розглянути класифікацію Л.Л.Федорової, на основі якої була виведена вищезазначена класифікація О.В. Шелестюк, то можна побачити, що типи мовленнєвого впливу є більш узагальненими та включають: соціальний вплив, емоційний та оцінний вплив, волевиявлення, доведення та інформування. На рис.3.2, ми бачимо що, пояснення та інформування займає перше місце по частотності вживання та становить 46 %(114). Зазначений тип мовленнєвого впливу включив такі категорії з класифікації О.В.Шелестюк як інформування, аргументування- доведення та вплив за допомогою художніх образів. Другу позицію займає емоційний та оцінний вплив – 40%,(100), до якого увійшли речення, що виражають емоції та оцінку. Окрім цього, до даної групи можна також віднести й психічне програмування, оскільки в ньому відображаються ті емоції, на які себе програмує персонаж. На останньому місці, ми бачимо волевиявлення – 14 % (36), що об'єднувало такі типи мовленнєвого впливу з вищезазначеної класифікації як наказ та симульований діалог. Останній ми відносимо до цієї групи, оскільки в

риторичних питаннях та звертаннях до інших персонажів, герой висловлює своє прагнення до виконання тієї та іншої дії.

Рис. 3.2. Розподіл типів мовленнєвого впливу за Л.Л.Федоровою

Проаналізувавши типи висловлювань за двома класифікаціями, можна зробити висновок, що класифікація О.В. Шелестюк характеризує типи мовленнєвого впливу за більшою кількістю критеріїв та звертає увагу на ті аспекти, що не були враховані Л.Л. Федоровою. Спираючись на проведений аналіз, ми бачимо, що велике значення в здійсненні комунікативно-прагматичного впливу, мають висловлювання, що виражають емоційний стан людини, її оцінку того чи іншого явища, а також пояснення та інформування, що дозволять логічно розвивати хід подій в романі.

3.2. Трансформаційний аналіз прийомів відтворення англomовних репрезентантів комунікативно-прагматичного впливу в українomовному перекладі.

Визначивши частотність різних видів мовленнєвого впливу, варто зосередити увагу на засобах його реалізації та визначити які мовно-стилістичні засоби є найбільш характерними для того чи іншого види впливу.

Як і в попередньому підрозділі, ми проводитимемо кількісний аналіз, базуючись на класифікації О.В.Шелестюк, а також – використовуючи приклади репрезентантів впливу на різних рівнях мовної системи.

Для дослідження ми обрали найпоширеніші види мовленнєвого впливу в романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”: емоційний вплив, вплив за допомогою художніх образів, аргументація-доведення.

Основою для кількісного аналізу перекладацьких трансформації стала класифікація О. О. Селіванової, яка відповідає параметрам тріади мовного семіозису, що була запропонована Ч. Маріссом. Розділити ці 3 виміри є досить важким завданням, оскільки зміна форми зумовлює зміну змістового компоненту, а зміна прагматичного впливу викликає зміну форми та змісту. Тому, умовно перекладацькі трансформації можна розділити на формальні, формально-змістові та прагматичні. Вони представлені одинцями на різних рівнях мовної системи.

Формальні трансформації полягають в зміні форми в процесі перекладу, але збереження змісту оригінального тексту [66, с.203].

Фонетичний рівень: транскрипція, транслітерація, фонографічна заміна, комбінація всіх трансформацій на даному рівні.

Словотвірний рівень: поморфемний переклад одиниць, інверсія складників слова.

Лексичний рівень: словниковий еквівалент.

Морфологічний рівень: категорійна заміна зі збереженням змісту мовної одиниці (зміна роду, відмінка, стану дієслова, заміна частини мови, заміна морфологічних засобів лексичними).

Синтаксичний рівень: заміна сполуки словом і навпаки, анафоричні й еліптичні заміни, об’єднання, членування, опущення, додавання.

Формально-змістові трансформації передбачають не тільки зміну форми, а й зміну змісту [66, с.203].

Фонетичний рівень: заміна ритміко-мелодійної структури.

Лексичний рівень: синонімічна заміна, генералізація, конкретизація, антонімічні та метафоричні зміни (денотативний план); зміна, втрата або виникнення емотивного чи оцінного компонента при перекладі, модифікація ознаки, її применшення або збільшення, виникнення функціонально-стилістичного забарвлення мовних одиниць (конотативний план).

Морфологічний рівень: категорійна заміна зі зміною смислу (зміна числа, способу дії), заміна частини мови

Синтаксичний рівень: заміна слова сполукою і навпаки, переструктурування сполуки або речення, перестановка, додавання, опущення.

Прагматичні трансформації полягають в зміні форми та змісту в тексті з метою збереження прагматичного впливу перекладу на читача [66, с.207].

Фігуративні: втрата, модифікація стилістичної фігури.

Фразеологічні: фразеологічна заміна або втрата.

Концептуальні: заміна реалій тексту перекладу реаліями мови перекладу.

Аксіологічні: збереження ціннісної орієнтації тексту.

Мегатекстові: коментування, примітки.

Для початку, варто проаналізувати які мовно-стилістичні засоби характерні для найчастотніших типів мовленнєвого впливу в романах Пола Гюкінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”.

На рис.3.3., ми можемо бачити, що для емоційного впливу поширеними є такі засоби як анафора, що становить 52% (62 одиниці) від загальної кількості найпоширеніших одиниць мовно-стилістичних засобів (118). Це пов’язано з тим, що вживання речень з ідентичним початком допомагає здійснювати вплив на реципієнта, та зосереджувати його увагу на конкретних деталях. На другому місці, ми бачимо використання метафори, що становить 31% (36). Метафора є засобом створення яскравих та оригінальних образів, що допомагає привернути увагу читача. На останньому місці ми маємо використання паралелізму – 17% (20), який, як і анафора, слугує засобом логічного виділення тієї чи іншої інформації.

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

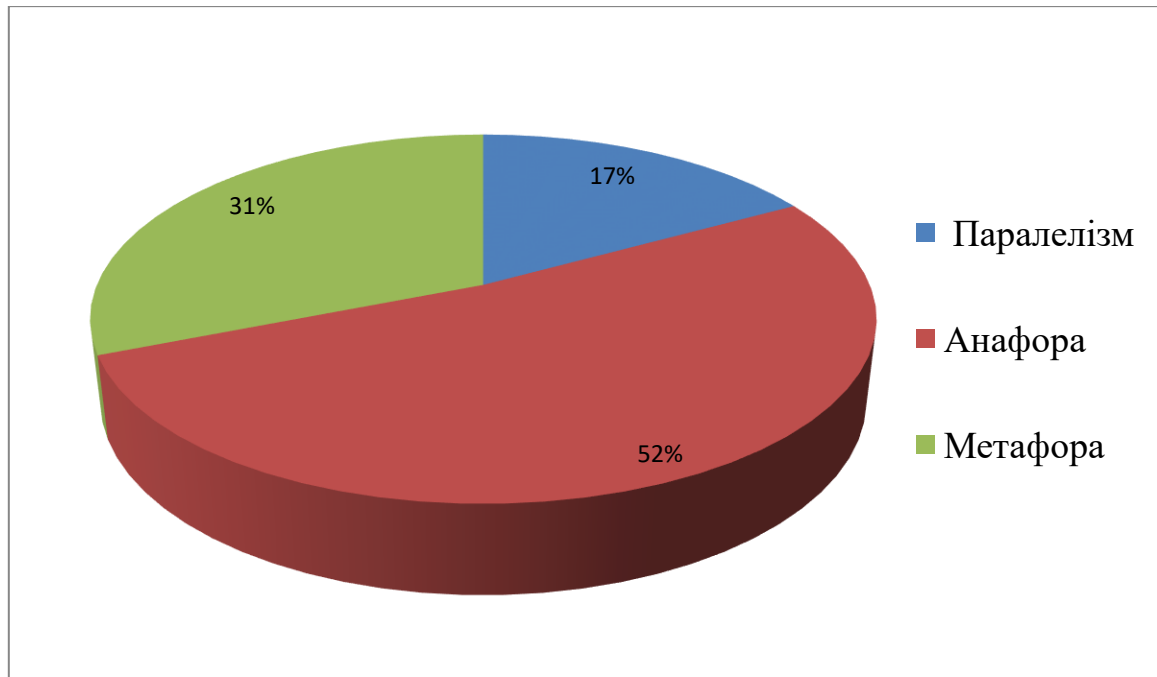

Рис.3.3. Співвідношення найчастотніших мовно-стилістичних засобів при емоційному впливі

Якщо говорити про перекладацькі трансформації, то в при емоційному впливі поширеними є **формальні** трансформації.

Пр.1: “He’s *the big hole in my life, in the middle of my soul* [4, p.37].” - Він *залишив величезну діру в моєму житті, прямо посередині моєї душі* [2, с.24].”
Метафоричний вираз в даному прикладі було перекладено за допомогою трансформації **додавання**. Це дає можливість доповнити інформацію про те, хто є причиною складного психологічного стану персонажу.

Наступні приклади метафори було перекладено за допомогою трансформації **перестановки**, що дозволяє відтворити емоційний стан героя в більш характерному для української мови порядку. Перестановка дозволяє вивести на перший план ключові елементи висловлювання та зробити його простішим для сприйняття.

Пр.1: “Cathy’s bedroom door is still closed, but I can feel her quiet *rage radiating through it* [4,p.16].” – “Двері спальні Кеті досі зачинені, але я відчуваю, як крізь них *випромінюється мовчазний гнів* [2. с.13].”

Пр.2: “Occasionally *strange thoughts take hold of me and I struggle to shake them off* [3, p.52]” - “Час від часу *на мене нападають дивні думки, і я щосили намагаюся позбутися їх* [1, с.44].”

Не менш поширеним є **еквівалентний переклад**, що є частим явищем при перекладі анафоричних виразів та паралельних конструкцій.

Пр.1: “*Without them, without the police, without people asking me fucking questions* [3, p.79].” – “**Без цих журналістів, без поліції, щоб ніхто не ставив свої кляті питання** [1, с.75].”

Пр.2: “*I felt as though I were there, in that place, as though I were standing at the top of the cliff looking down into the water, feeling that terrible thrill, the temptation of oblivion* [3, p.51].” – “**Я відчувала, ніби я — там, у тому місці, ніби я стояла на вершині скелі, дивлюся вниз у воду, відчуваю цей жаский трепет, спокусу забуття** [1, с.43].”

Серед **формально-змістових** трансформацій найчастотнішими є трансформації, що відбуваються на лексичному рівні. Однієї з них є **конкретизація**. Її використання дозволяє надати лексичній одиниці новий відтінок значення, щоб зберегти вплив на читача та передати йому настрій персонажа.

Пр.1: “*He was **angry**—angry with his mother, who never liked Megan; angry with the newspapers for what they were writing about her, the implication that she got what was coming to her; angry with the police for botching the whole thing, for failing her, failing him* [4, p.149].” – “**Він сердився — сердився на матір, якій ніколи не подобалася Меган; сердився на газети за те, що в них про неї пишуть, натякають на те, що вона отримала по заслугі; сердився на поліцію через те, що все зіпсувала, що підвела і себе, і його** [2, с.136].”

Пр.2: “*Living like this, the way I’m living at the moment, is harder in the summer when there is so much daylight, so little cover of darkness, when everyone is out and about, being flagrantly, **aggressively happy***. [4, p.71]” – “**Жити так, як я живу на сьогоднішній день, куди важче влітку, коли забагато денного світла і так мало темряви; коли всі гуляють, коли всі кричуще, настирливо щасливі** [2, p.68].”

Пр.3: “*I pass out cold for an hour or two, then I wake, **sick with fear, sick with myself*** [3, p.29].” - “**Відключаюся на годину-дві, потім прокидаюся, мене нудить від жаху, нудить від самої себе** [1, с.25].”

Наступною формально-змістовою трансформацією є **антонімічний переклад**, що дозволяє ефективно передавати значення лексичної одиниці при перекладі за допомогою використання заперечної форми або навпаки.

Пр.1: “*I can’t stop replaying the scene in the coffee shop this morning, I can’t stop feeling as though I’m still there, I can’t stop seeing the looks on their faces* [3, p.65].” – “*Я постійно прокручую в голові сьогоднішню ранкову сцену в кав’ярні, досі відчуваю, ніби знаходжуся там, досі бачу вирази їхніх облич* [1, с.58].”

Пр.2: “*It helps that it hasn’t stopped raining for weeks* [3, p.44].” – “*Коли цілими тижнями дощить* [1, с.35].”

Частина засобів була перекладена за допомогою **прагматичної** трансформації. В нижченаведеному прикладі ми бачимо приклад фігуративної трансформації, а сама - втрати стилістичної фігури, в даному випадку – метафори.

Пр.1: “*My heart lifts a little* [4, p.18].” – “*Настрий трохи полінується* [2, с.14].”

Пр.2: “*I open my mouth but the words won’t come, just more coughing* [3, p.88]. - *Розтуляю рота, проте нічого вимовити не виходить, лише черговий напад кашлю* [1, с.76].”

На рис.3.4. ми бачимо співвідношення мовних засобів при впливі за допомогою художніх образів. Якщо порівнювати з діаграмою зображеною вище, то можна побачити, що при даному типі впливу використовується більша кількість метафор, що займають перше місце і становлять 53 %(48). Це зумовлено приналежністю творів до художнього дискурсу. В романах можна знайти багато прикладів описів та розповіді. Серед мовно-стилістичних засобів, високий відсоток становлять і порівняння – 34% (31). На останньому місці – епітети, які становлять 13 % (12). Використання великої кількості стилістичних тропів пов’язано з тим фактом, що безпосередньо за допомогою їх, здійснюється вплив на читача.

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

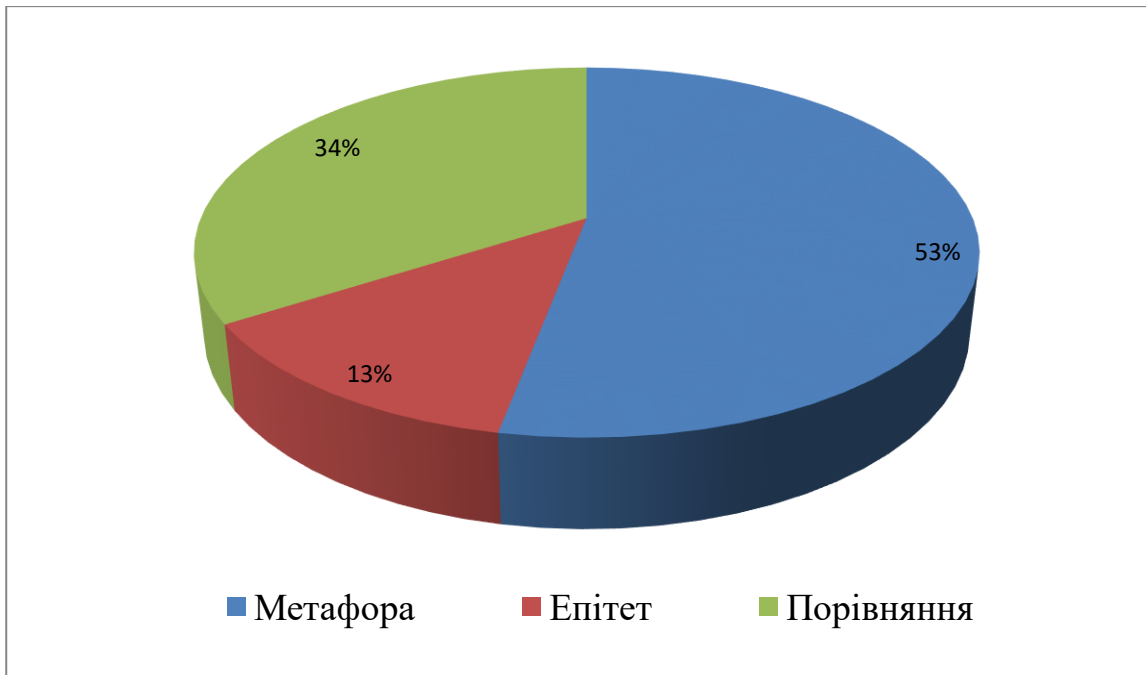

Рис.3.4.Співвідношення найчастотніших мовно-стилістичних засобів при впливі за допомогою художніх засобів

В реченнях, що демонструють вплив за допомогою художніх образів, серед **формальних** трансформацій, найбільш поширеною є **еквівалентний переклад**. Нижче наведені приклади перекладу метафори та порівняння за допомогою даного методу.

Пр.1: “Not just because it’s Ashbury, although the place itself is bad enough, a 1960s new town, spreading **like a tumour** over **the heart of Buckinghamshire** [3,p.172].”
- “І річ не тільки в тім, що це саме Ешбері, хоча містечко як таке доволі непогане, засноване в 1960-х роках, потім розрослося, **мов пухлина**, у самому **серці Бакінгемшира** [1, с.164].”

Пр.2: “She’s a **cuckoo**, laying her egg in my nest [4, p.37].” – “Вона **зозуля**, яка відклала своє яйце в моє гніздечко [2, с.32].”

Пр.3: “He was so close to me I could have touched him—he was beautiful in the flesh, hollowed out and coiled **like a spring**, nervous energy radiating off him [4, p.53].” – “Він опинився настільки близько, що я могла б його торкнутися — поблизу він виявився взагалі красенем, гнучким, **мов пружина**, тим, хто так і випромінює нервову енергію [2, с.46].”

При даному типі впливу використовувались **формально-змістові** трансформації на лексичному рівні, а саме – **конкретизація**.

Пр.1: “*We roll into Witney station and out again, the train starting to pick up pace as suburbia **melts** into grimy North London, terraced houses replaced by tagged bridges and empty buildings with broken windows [4, p.23].*” – “Ми прибуваємо на вокзал Вітні, потім знов рушаємо, потяг набирає швидкості, коли передмістя **розчиняється** у брудному північному Лондоні, будиночки з терасами та верандами змінюють мости й порожні будівлі з розтروщеними шибками [2, с.17].” Використана трансформація дозволяє перекладачеві передати точне лексичне значення одиниці і уникнути нерозуміння з боку читача.

Пр.2: “*Sasha and Harriet smiled, gave me **tentative** air-kiss, trying not to get too close [4, p.46].*” – “Саша з Гаррієт посміхалися, послали мені **обережний** повітряний поцілунок, намагаючись надто не наближатися [2,с.37].” Трансформація конкретизації дає можливість звузити широкий спектр лексичних значень одиниці “tentative”, сфокусувати увагу реципієнта на одному конкретному значенні та передати йому відчуття небезпечної та незрозумілої ситуації.

Пр.3: “*By the time I got to the practice, I’d worked myself up into a state of **complete and utter** terror [3, p.19].*” – “На той час, коли я дісталася кабінету, довела себе до стану **суцільного та абсолютного** жаху [1,с.22]”.

Серед **прагматичних** трансформацій, мали місце, як і в попередньому аналізі, фігуративні трансформації – **втрата стилістичної фігури**.

Пр.1: “*I’m too jittery, my heartbeat feels **like a flutter in my chest** [3, p.99].*” – “Я надто збуджена, моє серце несамовито калатає [1, с.85].”

В наступному уривку, ми бачимо приклад **модифікації стилістичної фігури**.

Пр.1: “*All the **peace** I felt in Kamal’s house is suddenly **shattered** [4, p.76].*” – “Весь **спокій**, який я відчула в будинку Камаля, раптом **розбився вщент** [2, с.66].”

На рис 3.5. ми бачимо кількісне співвідношення засобів впливу при аргументації – доведенні. Перше місце займають паралелізми, які становлять 49% (26). Далі йдуть еліптичні речення, відсоткова частка яких складає 28% (15). На

останньому місці знаходиться анафора – 23% (12). Використання таких синтаксичних конструкцій дозволяє урізноманітнити речення, уникнути тавтології (еліпсис), надати додаткову інформацію, уточнити той чи інший факт.

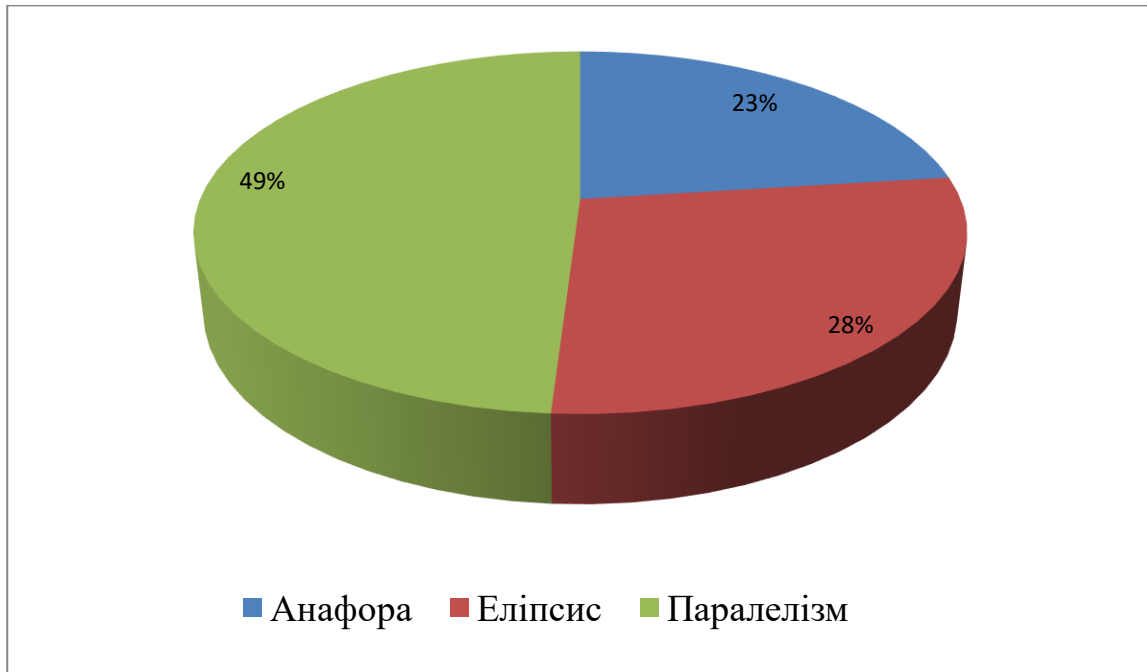

Рис.3.4.Співвідношення найчастотніших мовно-стилістичних засобів при аргументації-доведенні

При аргументації-доведенні, найчастотнішою серед **формальних** трансформацій був також **еквівалентний переклад**.

П.1: “*Perhaps* he doesn’t hate you at all, Megan. *Perhaps* he never hated you. *Perhaps* he was afraid, too. *Perhaps* he feels guilty [4,p.177].” – “**Найімовірніше**, він не відчуває до вас ненависті, Меган. “**Вірогідніше**, він ніколи не відчував ненависті до вас. **Скоріш за все**, він також злякався. **Можливо**, відчуває свою провину [2,с.164].”В поданому прикладі має місце і формально-змістова трансформації на морфологічному рівні - зміна ступеня порівняння (перші 3 випадки).

П.2: “*She wasn’t a child, she wasn’t a little girl [3, p.91].” – “Вона не була дитиною, вона не була маленькою дівчинкою [1, с.84].”*

Серед **формально- змістових** трансформацій варто звернути увагу на **антонімічний переклад**.

П.1: “*I didn’t care [4, p.16] .” – “Проте мені байдуже [2, с.19].”*

П.2: “*No point [3, p.129].” – “Який уже сенс [1, с.134]?”*

Для впливу за допомогою художніх образів характерне часте використання еліптичних речень. В наступному прикладі перекладач вдається до формально змістової трансформації на морфологічному рівні, а саме – **категоріальної заміни**.

П.1: “*Some of them went into the water willingly and some **didn’t**, and if you asked Nickie – not that anyone **would**, because no one ever **did** – Nel Abbott went in fighting [3, p.47].*” - Деякі з них увійшли в воду з власної волі, деякі — **ні**, і якби ви спитали Нікі — тільки от навряд чи хтось **збирався б** це робити, бо ніхто ніколи не **пугав її** — Нел Ебботт пішла не з власної волі [1, с.38].”

П.2: “*I want to help you, Josh. I really **do** [3, p.65].*” – “Я хочу тобі допомогти, Джоше. **Справді** [1, с.55].”

П.3: “*I kept my promise. You **didn’t** [3, p.37].*” – “Я дотримала своєї обіцянки. А ти — **ні** [1, с.44].”

Наступною поширеною трансформацією є трансформація також та морфологічному рівні – **заміна числа**.

П.1: “***Some** say the women left something of themselves in the water, **some** say it retains some of their power [3, p.67].*” - “**Дехто каже**, що від цих жінок щось залишилось у воді, **дехто** — що там дещо з їхньої чарівної сили [1, с.51].”

Як ми бачимо, в проаналізованих типах мовленнєвого впливу, найчастотніші мовно-стилістичні засоби частково співпадають. Саме тому, перекладацькі трансформації будуть також майже однаковими. Виняток становить аргументація-доведення, де не було зафіксовано прагматичних трансформацій та а поширеними виявились трансформації категоріальної заміни.

Висновки до розділу III

Мета даного розділу полягала в кількісному співвідношенні різних типів мовленнєвого впливу. Дослідження базувалось на класифікації О.В.Шелестюк, яка виділяла наступні типи мовленнєвого впливу: 1)соціальний вплив; 2) вплив за допомогою художніх образів; 3)інформування; 4)аргументація-доведення; 5) симульований діалог 6)умовляння; 7)заклик; 8)наказ; 9)примус; 10)оцінка; 11)емоційний вплив – психічне програмування.

Для аналізу співвідношення типів мовленнєвого впливу було взято 250 речень, що містили 747 мовно-стилістичних одиниць, які володіли комунікативно-прагматичним потенціалом. З діаграми видно, що найбільший відсоток припадає на емоційний вплив – 29% (73). На другому місці знаходиться вплив за допомогою художніх образів – 24 % (59).Третє місце посідає такий тип мовленнєвого впливу як аргументація-доведення- 16% (39). В романах “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” присутня значна частина симульованих діалогів – 11%(28). На наступному місці знаходиться оцінка – 10% (24). Найменший відсоток від загальної кількості типів мовленнєвого впливу займають інформування – 6% (16), наказ – 3% (8) та психічне програмування 1% (3).

Згідно з класифікацією Л.Л. Федорової, яка лежить в основі вищезазначеної класифікації, існують наступні типи мовленнєвого впливу: 1)емоційний та оцінний вплив; 2)пояснення та інформування; 3) волевиявлення. Відповідно до цієї класифікації, був проведений аналіз, в ході якого були виявлені наступні результати: пояснення та інформування – 46% (114), емоційний та оцінний вплив – 40% (100), волевиявлення – 14% (36).

Окрім того, було визначено найчастотніші мовно-стилістичні засоби найбільш поширених типів впливу: емоційного впливу (118 од.), впливу за допомогою художніх образів (91 од.) та аргументації-доведення (53 од.). Аналіз показав, що при емоційному впливі найбільш частотними є: анафора – 52% (62), метафора -31 % (36), паралелізм – 17% (20). Для впливу за допомогою художніх образів найчастотнішими є такі мовно-стилістичні засоби як метафора – 53% (48), порівняння – 34%(31) та

епітети 13% (12). Для аргументації- доведення характерними є такі засоби: паралелізми - 49% (26), еліптичні речення – 28%(15) та анафора – 23% (12).

Для аналізу перекладацьких трансформацій була використана класифікація О.О. Селіванової, яка розподіляла всі трансформації на формальні, формально-змістові та прагматичні. Відповідно до цієї класифікації, для емоційного впливу характерними є такі трансформації як еквівалентний переклад, додавання, перестановка, конкретизація, антонімічний переклад, втрата стилістичної фігури. Щодо впливу за допомогою художніх образів, для нього є найбільш частотними аналогічні трансформації, а також – модифікація стилістичної фігури. Аргументація- доведення відрізняється від двох попередніх типів тим, що в ній не було зафіксовано прагматичних трансформацій.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

В даній магістерській роботі було розкрито всі основні питання стосовно обраної теми. Результатом проведеного дослідження стало вирішення завдань, які було зазначено у вступі: розглянути особливості мовного впливу, схарактеризовано види та типи мовленнєвого впливу, порівняно явища маніпуляції та актуалізації, схарактеризовано основні підходи до класифікації мовленнєвих актів та їх зв'язок з прагматикою, проаналізовано мовно-стилістичні засоби впливу в романах Пола Гоукінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою” та їх відтворення в мові перекладу.

Було визначено, що мовний вплив у спілкуванні здійснюється з метою змінити погляди людини або спонукати її до певних дій. Будь-який мовний акт вважається формою впливу, оскільки він несе в собі інформацію для реципієнта.

Відповідно до комунікативної мети адресанта, було розроблено безліч класифікацій мовленнєвих актів, заснованих на віднесенні дієслів до різних класів. В той же час, віднести мовленнєвий акт до того чи іншого класу може бути складним завданням, оскільки мовленнєві акти можуть належати одночасно до різних груп, а їхня мета - залежати від багатьох зовнішніх чинників. Мовленнєві акти нерозривно пов'язані з прагматикою, яка є їх центральним поняттям.

Розрізняють такі види впливу як переконання, навіювання, зараження та наслідування. Враховуючи не тільки психологічні передумови, а й прагматичний компонент Л.Л.Федорова запропонувала такі типи мовленнєвого впливу як соціальний вплив, емоційний та оцінний вплив, пояснення та інформування, волевиявлення. О.В.Шелестюк розширила дану класифікацію та сфокусувала дослідження на факторах, що не були враховані Л.Л.Федоровою.

Мовленнєвий вплив на співрозмовника виражається в базових психологічних установках актуалізації та маніпуляції. Маніпулятивний вплив являє собою процес досягнення мети, не враховуючи інтереси інших людей. На відміну від маніпуляції, актуалізація – заснована на повазі до думки інших та кооперації.

Приклади переконання, навіювання, зараження та маніпуляції яскраво продемонстровані в романах Пола Гюкінза “Дівчина в потягу” та “Глибоко під водою”, що належать до жанру психологічного трилеру. Реалізація комунікативно-прагматичного впливу здійснюється на: рівні графіки та фонетики; лексико-граматичному рівні, синтаксичному рівні. На графічному рівні, вплив простежується в зміні шрифту; на фонетичному рівні, в мовленні героїв можна побачити лексичні одиниці, звукове наповнення яких викликає ті чи інші емоції або асоціації. На лексичному рівні герої здійснюють вплив за допомогою лексики з негативним або позитивним значенням, синонімів, фразеологізмів, а також стилістичних тропів, таких як метафори, метонімії, порівняння та епітетів. На граматичному рівні вплив реалізовується шляхом вживання пасивного стану замість активного. На синтаксичному рівні, в мовленні персонажів частим є вживання паралелізмів, анафоричних та еліптичних речень, синтаксичних повторів, вставних конструкцій, антитези, оксюморона та риторичних запитань.

Було проведено кількісний аналіз співвідношення типів мовленнєвого впливу в вищезгаданих романах. Основою для аналізу стали класифікації, розроблені Л.Л.Федоровою та О.В.Шелестюк. Дослідження показано, що найчастотнішими типами впливу в романах є емоційний вплив, вплив за допомогою художніх засобів та аргументація-доведення.

Далі був проведений аналіз перекладацьких трансформацій, характерним для вказаних типів впливу. Для дослідження було використано класифікацію О.О.Селіванової, яка розрізняла формальні, формально—змістові та прагматичні трансформації. Для емоційного впливу та впливу за допомогою художніх образів найпоширенішими були формальні трансформації на лексичному рівні, а саме – еквівалентний переклад, на синтаксичному рівні – перестановка, додавання. Серед формально-змістових трансформацій найчастотнішою була категоризація. Прагматичні трансформації були представлені втратою та модифікацією стилістичної фігури. При перекладі речень типу аргументація-доведення, використовувались, як і в попередніх типах, еквівалентний переклад та

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

конкретизація, а також антонімічний переклад, заміна числа та категоріальна заміна.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арутюнова Н.Д., Падучева Е.В. Истоки, проблемы и категории прагматики // Новое в зарубежной лингвистике. – М., 1985. – Вып. 16. – С. 3-42.
2. Арутюнова Н.Д. Дискурс // Лингвистический энциклопедический словарь. М.: Сов. Энциклопедия, 1990. С. 136-137.
3. Берн Э. Игры, в которые играют люди: психология человеческих взаимоотношений. Люди, которые играют в игры: психология человеческой судьбы / Э. Берн. - М.: ФАИР-ПРЕСС, 2000. – 480 с.
4. Блох М.Я. Диктема в уровневой структуре языка//Вопросы языкознания. - 2000. №4. С. 56-67.23 .Блох М.Я. Дихотомия «язык речь» и теория трансформ. грамматики//Вопросы грамматики английского языка: «Ученые записи МГПИ им. В.И. Ленина». № 367. - М., 1969. - С. 17-37.
5. Брутян Г. А. Очерки по анализу философского знания. – Ереван, 1979. – 288с.
6. Витгенштейн Л. Философские исследования // Витгенштейн Л. Философские работы. М., 1994. Ч. 1. С. 75-319.
7. Вольф, Е.М. Функциональная семантика оценки / Е.М. Вольф. – М., 1985. – 246 с.
8. Демьянков В.З. Конвенции, правила и стратегии общения (интерпретирующий подход к аргументации) // Известия АН СССР. Серия литературы и языка. Т. 41. – 1982 – № 4. – С. 327–337.
9. Головин С.Ю. Словарь психолога-практика: свыше 300 терминов современной прикладной психологии. – М.: АСТ, 2012. – 976 с.
10. Давлеткулова Г. Ш. Понятие интонации в лингвистической и методической литературе // Вестник Адыгейского государственного университета. – Серия 2: Филология и искусствоведение. – 2011. – №4. – С. 100–103.
11. Доценко Е. Л. Психология манипуляции: феномены и механизмы / Е. Л. Доценко. – СПб.: Речь, 2004. – 304 с.

12. Желтухина М.Р. Тропологическая суггестивность масс-медиального дискурса: о проблеме речевого воздействия тропов в языке СМИ / М.Р.Желтухина. – М., 2003. – 288 с.
13. Зелинский С.А. Манипуляции массами и психоанализ / С.А. Зелинский. – СПб.: Изд-во: ИТД Скифия, 2008. – 244 с.
14. Зимбардо Ф., Ляйппе М. Социальное влияние. — СПб.: Питер, 2000. 448 с.
15. Катенева И.Г. Механизмы и языковые средства манипуляции в текстах СМИ: дис. ... кандидата филол. наук : 10.02.01 / И.Г. Катенева. – Новосибирск, 2010. – 250 с.
16. Кобозева, И.М. Лингвистическая семантика / И.М. Кобозева. – М., 2000. – 352 с.
17. Лассвел Г. Язык власти // Политическая лингвистика. 2006. № 20. С. 264-280.
18. Леонтьев, А. А. Основы психолингвистики / А. А. Леонтьев. – М.: Смысл, 1997. – 287 с.
19. Лукьянова Н.А. Экспрессивность как языковая категория // Языковые категории в лексикологии и синтаксисе. Новосибирск: Изд-во Новосиб. ун-та, 1991 б. С. 3-23.
20. Мегентесов, С.А., Мохамад, И. Лингвистические аспекты психического воздействия и приемов манипуляции / С.А. Мегентесов, И. Мохамад. - Краснодар: 1997. - 105 с.
21. Падучева, Е. В. Прагматические аспекты связного диалога Текст. / Е.В. Падучева. М.: АН СССР, 1982. - № 4. - Т. 41. - С. 305-313.
22. Панкратов В.Н. Искусство управлять собой: ПСИХОЛОГИЯ 42 практическое руководство. М.: Изд-во Ин-та психотерапии, 2000. 247 с.
23. Панкратов В.Н. Психотехнология управления людьми. М.: Изд-во Ин-та психотерапии, 2001. – 324 с.
24. Пархоменко М.С. Эволюция детективного жанра / М. С. Пархоменко // Старт в науке. – 2017. – № 1. – С. 96-97.

25. Паршин П.Б. Речевое воздействие: основные формы и разновидности // Рекламный текст: семиотика и лингвистика / Ю.К. Пирогова, А.Н. Баранов, П.Б. Паршин и др. — М.: ИД Гребенникова, 2000. — №4. — С.45-68.
26. Пронникова Н. В. К вопросу о функциях интонации // Фундаментальные исследования. — 2014. — №9. — С. 1131–1135.
27. Петренко, В.П. Введение в экспериментальную психосемантику: исследование форм репрезентации в обыденном сознании / В.П. Петренко. — М.: Изд-во МГУ, 1983. — 175 с.
28. Пирс Ч. С. Начала прагматизма / Пер. с англ., предисл. В.В. Кирющенко, М.В. Колопотина. СПб.: Лаборатория метафизических исследований философского факультета СПбГУ; Алетейя, 2000. — 318 с.
29. Поршнев Б.Ф. Социальная психология и история / АН СССР, Ин-т всеобщ. истории. — 2-е изд., доп. и испр. — М.: Наука, 1979. — 232 с.
30. Почепцов Г.Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології / Почепцов Г.Г. // Комунікація. — 2010. — № 1. — С. 19–26.
31. Почепцов Г.Г. Прагматические особенности текста / Г.Г. Почепцов // Прагматическая интерпретация и планирование дискурса: Тезисы. Совещания-семинара. — Пятигорск: Издательство Пятигорского педагогического института иностранных языков, 1991. — С. 12–33.
32. Рассел Б. Человеческое познание. Его сферы и границы. — М.: Изд-во иностранной литературы, 1957. — 367 с.
33. Реформаторский А.А. Лингвистика и поэтика. М., 1987. - 262 с.
34. Сатир В. Как строить себя и свою семью / В. Сатир — М.: Педагогика-Пресс, 1992. — 192 с.
35. Свинцов В.И. О классификации информационных процессов // Научнотехническая информация. — 1981. — № 6.
36. Седов К.Ф. О манипуляции и актуализации в речевом воздействии // Проблемы речевой коммуникации. Межвуз. сб. науч. трудов — Саратов: Изд-во Сарат. ун-та, 2003 (а).- Вып 2.- С. 20-27

37. Сергеечева В. Приемы убеждений. Стратегия и тактика общения. — СПб.: Питер, 2002. — 192 с.
38. Серль Дж.Р. Что такое речевой акт? / пер. с англ. В.З. Демьянкова // Новое в зарубежной лингвистике / общ. ред. Б.Ю. Городецкого. — М.: Прогресс, 1986. — Вып. 17. Теория речевых актов. — С. 151—169.
39. Серль Дж. Р. Классификация иллокутивных актов / Дж. Серль // Новое в зарубежной лингвистике. — М.: Прогресс, 1986. — Вып. 17. Теория речевых актов. — С. 170—194.
40. Серль Дж. Р. Косвенные речевые акты / Дж. Р. Серль // Новое в зарубежной лингвистике. — М.: Прогресс, 1986. — Вып. 17. Теория речевых актов. — С. 195—222.
41. Смирнова Е.Д. Логика и философия. — М., 1996. — 334 с.
42. Стернин И.А. Введение в речевое воздействие. — Воронеж: Истоки, 2001. — 252 с.
43. Стернин И.А. Риторика. — Воронеж: Кварта, 2002. — 223 с.
44. Тарасов Е.Ф. Психологические и психолингвистические проблемы речевого воздействия // Речевое воздействие: психологические и психолингвистические проблемы. — М.: Наука, 1986. — С. 74—90.
45. Федорова Л.Л. Типология речевого воздействия и его место в структуре общения // Вопр. языкознания. — 1991. — № 6. — С. 46—50.
46. Черепанова И.Ю. Дом колдуньи. Начала суггестивной лингвистики. — Пермь: Изд-во Перм. ун-та, 1995. — Ч. 1. — 213 с.; Ч. 2. Таблицы, приложения. — 108 с.
47. Шейнов В. П. Как управлять другими. Как управлять собой. — Минск: Амалфея, 1996. — 384 с.
48. Шейнов В. П. Психология манипулирования / В.П. Шейнов. — Минск: Харвест, 2009. — 704 с.
49. Шелестюк Е. В. Речевое воздействие: онтология и методология исследования: монография. М., 2014. — 342 с.
50. Шостром Э. Анти – Карнеги, или Человек – манипулятор/ перев. с англ. А. Малышевой. — М.: Дубль-В, Дельта-92, 1998. — 128 с.

51. Austin J. L. How to do things with words / J. L. Austin. – Oxford University Press, 1962. – 167 p.
52. Bach K. Linguistic Communication and Speech Acts / Kent Bach, Robert M. Harnish. – Cambridge, Mass.: Harper, 1980. – 327 p.
53. Charaudeau, P. 2002. A Communicative Conception of Discourse. Discourse studies 4(3): 301–318
54. Ellis A. Reasons and emotion in psychotherapy / A. Ellis. – NJ. : Citadel Press, 1962. – 230 p.
55. Freeth P. NLP in Business / P. Freeth. – London: Communications In Action, 2008. – 532 p.
56. Frege G. On Sense and meaning // Translation from the Philosophical Writings of Gottlob. Ed. by Peter Geach and Max Black, Basil Blackwell. Oxford, 1980.- P. 56-78.
57. Fromm, E. The Art of Loving / E. Fromm. – k New York: Harper & Brothers, 1956. – 118 p.
58. Morris C. Writings on the general theory of signs. The Hague-Paris, Mouton, 1971. – 486 p.
59. Lasswell H. The Structure and Function of Communication in Society / H. Lasswell. // The Communication of Ideas / Ed. by L. Bryson. – N.Y., 1948. — 228 p.
60. Leech Geoffrey N. Principles of Pragmatics / Leech Geoffrey N. – London; New York: Longman, 1983. – 250 p.
61. Perls F. Gestalt Therapy Verbatim / Frederick S. Perls. – Lafayette, California: Real People Press, 1969. – 279 p.
62. Turk Christopher. Effective Speaking. Communicating in Speech. – Дослідження з лексикології і граматики української мови, 2010, вип. 9 291 Cardiff: Taylor & Francis Group, 2003. – 276 p.

ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

63. Детектив в літературознавстві та історії літератури [Електронний ресурс]
Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/6152434/>
64. Історія жанра триллер в літературі [Електронний ресурс] Режим доступу:
<http://www.litblog.info/istoriya-zhanra-triller-v-literature/>
65. Федорова Л.Л. Об определении функций речевых актов //Докл.междунар. конф. «Диалог 2003». [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.dialog-21.ru/materials/?id=56248>
66. Селіванова О. О. Проблема диференціації перекладацьких трансформацій / О. О. Селіванова // Нова філологія. - 2012. - № 50. - С. 201-208. [Електронний ресурс]
Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2012_50_58.
67. Bailey Pribbenow. Brief History of the Thriller Genre [Електронний ресурс]
Режим доступу: <https://blog.bookstellyouwhy.com/a-brief-history-of-the-thriller-genre>

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Гоукінз П. Глибоко під водою : роман. - пер. з англ. / П. Гоукінз. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 320 С.
2. Гоукінз П. Дівчина у потягу: роман: пер. з англ. / П. Гоукінз. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2015. – 320 с.
3. Hawkins Paula. Into the Water [Електронний ресурс] Режим доступу:
<https://www.rulit.me/author/hokins-pola/into-the-water-download-free-485456.html>
4. Hawkins Paula. The Girl on the Train [Електронний ресурс] Режим доступу:
https://royallib.com/read/Hawkins_Paula/the_girl_on_the_train.html#0

ДОДАТОК А

ХАРАКТЕРИСТИКИ МОВНО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОГО ВПЛИВУ

№	Оригінал	Використаний засіб впливу	Переклад	Трансформація	Тип мовленнєвого впливу
1.	The journey is supposed to take fifty-four minutes, but it rarely does: this section of the track is 1) ancient, 2) decrepit , beset with signalling problems and never-ending engineering works.	1,2) Синоніми	Подорож має тривати загалом сорок чотири хвилини, але таке трапляється дуже рідко: ця ділянка залізничних колій надто 1,2) стара, зношена , тут безліч проблем із сигнальною системою та постійно ведуться якісь відновлювані роботи.	1,2) Формальна – еквівалентний переклад	1) Вплив за допомогою художніх образів (зображення)
2.	The 1) train crawls along; it 2) judders past warehouses and water towers, bridges and sheds, past modest Victorian houses, their backs turned squarely to the track.	1,2) Метафора	Потяг 1) повзе коліями; 2) трясеться повз товарні склади та водонапірні вежі, мости, сараї, скромні будинки у вікторіанському стилі, задвірок яких виходить просто на колії.	1) Формально-змістова – конкретизація (гіпонімічна заміна) 2) Формальна - додавання (займенник)	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
3.	Living like this, the way I'm living at the moment, is harder in the summer when there is so much daylight, so little cover of darkness, when everyone is out and about, being flagrantly, 1) aggressively happy .	1) Оксюморон	Жити так, як я живу на сьогоднішній день, куди важче влітку, коли забагато денного світла і так мало темряви; коли всі гуляють, коли всі кричущо, 1) настирливо щасливі .	1) Формально – змістова – конкретизація (гіпонімічна заміна) Формальна – еквівалентний переклад	1) Емоційний вплив
4.	He is dark-haired and 1) well built, 2) strong, protective , kind.	1) Фонетичний засіб	У нього темно-золотаве волосся, 1) кремезна статура. 2) Він добрий, міцний мов кам'яна стіна .	1) Формально – змістова – заміна слова сполукою 2) Формальна – перестановка, членування. Прагматична-	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

				фігуративна (поява стилістичної фігури)	
5.	That was my first home. 1) <i>Not my parents' place</i> , 2) <i>not a flatshare with other students</i> , my first home.	1,2) Паралелізм	То був мій перший дім. 1) <i>Не батьківський дім</i> , 2) <i>не орендована квартира разом з іншими студентами</i> , а моя перша власна домівка.	1) Формальна – еквівалентний переклад (2) Формально-змістова-конкретизація (place дім) 2) Формальна – еквівалентний переклад (1) Формальна - заміна сполуки словом (1) Формальна-еквівалентний переклад	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
6.	We roll into Witney station and out again, 1) <i>the train starting to pick up pace</i> as 2) <i>suburbia melts</i> into grimy North London, terraced houses replaced by tagged bridges and empty buildings with broken windows.	1,2) Метафора	Ми прибуваємо на вокзал Вітні, потім знов рушаємо, 1) <i>потяг набирає швидкості</i> , коли 2) <i>передмістя розчиняється у брудному північному Лондоні</i> , будиночки з терасами та верандами змінюють мости й порожні будівлі з розтрощеними шибками.	1) Формальна – еквівалентний переклад (1) Формальна – опущення (1) Формально-змістова – конкретизація (pick up, pace) 2) Формальна – еквівалентний переклад Формально-змістова - конкретизація	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
7.	Not just because it's Ashbury, although the place itself is bad enough, a 1960s new town, 1) <i>spreading like a tumour</i> 2) <i>over the heart of Buckinghamshire</i> .	1) Порівняння 2) Метафора	І річ не тільки в тім, що це саме Ешбері, хоча містечко як таке доволі непогане, засноване в 1960-х роках, 1) <i>потім розрослося, мов пухлина</i> , 2) <i>у самому серці Бакінгемшира</i> .	1) Формально-змістова – категоріальна заміна (заміна часу) Формальна – еквівалентний переклад (like a tumour) 2) Формальна – додавання (в самому) Формальна – еквівалентний переклад (the	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

				heart of Buckinghamshire)	
8.	It's not <i>awful</i> .	1) Графічний засіб – використання курсиву	<i>1) Мешкати разом не дуже жахливо</i>	1) Формально – змістова - додавання	1) Оцінка
9.	It's comfortable enough, but it <i>1) isn't a place you want to be</i> , so instead I linger in the living room or at the kitchen table, <i>2) ill at ease</i> and powerless.	1) Графічний засіб – використання курсиву 2) Фразеологізм	Хоча кімната доволі затишна, перебувати <i>1) там не надто приємно</i> , тому я затримуюсь у вітальні або за кухонним столом, без сил <i>2) та не в змозі винайти собі місце.</i>	1) Формальна – заміна словосполучення іншим 2) Прагматична – фразеологічна заміна	1) Оцінка
10.	I don't know if she paints, <i>1) or whether Jason has a great laugh, or whether Jess has beautiful cheekbones.</i>	1) Полісиндетон	Достеменно не знаю, чи вміє вона малювати, <i>1) чи гарно Джейсон сміється, чи гарні у Джесс вилиці.</i>	1) Формальна – Перестановка Формально-змістова – додавання, категоріальна зміна – зміна члена речення	1) Інформування
11.	Jason, because he's handsome in a British film star kind of way, not a <i>1) Depp or a Pitt, but a Firth, or a Jason Isaacs.</i>	1) Онтономазія	Джейсон — бо він вродливий тією вродою, притаманною акторам британських фільмів, не такий, як <i>1) Джонні Депп або Бред Пітт, а скоріше, як Колін Ферт або Джейсон Айзекс.</i>	1) Формально – змістова - конкретизація (Депп, Пітт, Колін) 2) Формальна - еквівалентний переклад (Джейсон Айзекс)	1) Вплив за допомогою художніх образів (зображення)
12.	I close my eyes and let the <i>1) darkness grow and spread</i> until it <i>morphs</i> from a feeling of sadness into something worse: a memory, a flashback.	1) Метафора	Я заплющую очі, дозволяю <i>1) темряві поглинути себе</i> , доки відчуття смутку не <i>перетвориться</i> на щось більш болюче: спогади	1) Формальна – еквівалентний переклад (1) Формально змістова – конкретизація (поглинути) Формальна – еквівалентний переклад	1) Психічне програмування
13.	She can cut to <i>1) the nub of a problem</i> , dissect and analyse it in the time it takes other people	1) Фразеологізм	Вона вміє дістатися <i>1) суті проблеми</i> , розглянути та проаналізувати за	1) Прагматична – втрата фразеологічної одиниці	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	to say good morning.		той час, якого інші потребують тільки на те, щоб привітатися.		
14.	His voice is <i>1)leaden, 2) he sounds worn out.</i>	1,2)Синоніми	Голос у нього <i>1)важкий, 2)втомлений.</i>	1)Формальна – еквівалентний переклад 2) Формальна – опущення	1) Оцінка
15.	Scott encouraged me—he was <i>1)over the moon</i> when I suggested it.	1) Фразеологізм	Скотт підтримав моє рішення — <i>1) він був на сьомому небі від щастя</i> , коли я запропонувала влаштуватися на роботу	1) Прагматична – заміна фразеологічної одиниці	1)Оцінка
16.	He flashes me his wide, <i>1) Tom Cruise smile</i> , and then he's gone, and it's just me and her and the baby.	1) Онтономазія	Він дарує мені свою широку <i>1)посмішку а-ля Том Круз</i> та йде — залишаємось ми втрьох: я, вона та дитина.	1)Формально-змістова – перестановка, додавання (а-ля)	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
17.	He's <i>1)the big hole in my life</i> , in the middle of my soul.	1) Метафора	Він <i>1)залишив величезну діру в моєму житті</i> , прямо посередині моєї душі.	1) Формально – змістова – додавання Формальна – еквівалентний переклад (big hole in my life)	1) Емоційний вплив
18.	You can't just say <i>1)anything</i> .	1)Графічний засіб – використання курсиву	Людина не може бути відвертою до кінця та розповідати <i>1) все</i> .	1)Формальна - заміна неозначеного займенникаозначальним	1)Інформування
19.	But I have to do <i>1)something</i> , and at least this feels like action.	1)Графічний засіб – використання курсиву	Але принаймні я маю <i>1)щось</i> зробити	1) Формальна - еквівалентний переклад	1) Наказ
20.	I need to find something that I <i>1,2)must</i> do, something undeniable.	1)Графічний засіб 2) Модальне дієслово	Я <i>1,2)маю</i> знайти собі заняття, таке, щоб не викликало жодних сумнівів.	1) Формальна - еквівалентний переклад	1)Наказ
21.	I need him to come home and calm me down, and now it's going to be hours before he gets here and my <i>1) brain is going to keep racing round and round and round</i> and I know I've got	1)Фразеологізм	Мені так кортить, щоб чоловік повернувся додому та мене заспокоїв, а тепер мине кілька годин, перш ніж він повернеться сюди, а <i>1) голова йтиме обертом</i> , і я знаю,	1)Прагматична – фразеологічна заміна	1) Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	a sleepless night coming		що на мене очікує безсонна ніч.		
22.	I'm too jittery, my heartbeat <i>1) feels like a flutter in my chest, 2) like a bird trying to get out of a cage.</i>	1,2) Порівняння	Я надто збуджена, <i>1)моє серце несамовито калатає, 2) немов пташка, яка намагається вирватися з клітки.</i>	1) Прагматична (втрата стилістичної фігури – порівняння) 2)Формальна – додавання (яка) Формальна – еквівалентний переклад (5)	1)Вплив за допомогою худож. образів
23.	I pass out cold for an hour or two, then I wake, <i>1)sick with fear, sick with myself.</i>	1) Паралелізм	Відключаюся на годину-дві, потім прокидаюся, 1) мене <i>нудить від жаху, нудить від самої себе.</i>	1) Формально-змістова – конкретизація (нудить) Формальна – еквівалентний переклад (від)	1)Емоційний вплив
24.	I am <i>1) furious</i> , nails <i>2)digging</i> into my palms, tears <i>3)stinging</i> my eyes.	1,2,3) Лексика з негативною конотацією	Не маю слів, щоб описати свої відчуття того дня, але зараз, коли сиджу в потягу, <i>1) я киплю від гніву, 2) зануривши нігті у долоні, очі желять сльози образи</i>	1)Прагматична – фігуративна – поява стилістичної фігури 2,3) Формальна – перестановка	1) Емоційний вплив, вплив за допомогою худож. образів (зображення)
25.	<i>1)I cannot</i> get enough oxygen into my lungs. I feel sick. <i>2)I can't</i> stop replaying the scene in the coffee shop this morning, <i>I can't</i> stop feeling as though I'm still there, <i>I can't</i> stop seeing the looks on their faces.	1)Анафора	<i>1)Я не можу набрати в легені достатньо кисню.</i> Мене нудить. <i>2)Я постійно прокручую в голові сьогоднішню ранкову сцену в кав'ярні, досі відчуваю, ніби знаходжуся там, досі бачу вирази їхніх облич.</i>	1)Формальна – еквівалентний переклад (2) 2) Формальна – еквівалентний переклад (Я) Формально-змістова-антонімічний переклад (3)	1,2,3) Емоційний вплив
26.	Sasha and Harriet smiled, gave me <i>1) tentative</i> air-kisses, trying not to get too close.	1) Епітет	Саша з Гарріет посміхалися, послали мені <i>1) обережний</i> повітряний поцілунок, намагаючись надто не наближатися.	1)Формально-змістова - конкретизація	1) Вплив за допомогою худож. образів

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

27.	I braced myself for the agony of hearing his voice— <i>1) the voice that used to speak to me with laughter and light and 2) now is used only to admonish or console or pity</i> — but it wasn't him.	1)Метонімія	Готувалася страждати, коли почую його голос — <i>1) голос, який колись звертався до мене</i> зі сміхом та теплотою, <i>2)а тепер лише вмовляв, утішав та співчував</i> — але то виявився не він.	1)Формальна – еквівалентний переклад (4) 2)Формальна – еквівалентний переклад (1) Формальна – зміна форми дієслова (3)	1)Вплив за допомогою худож. образів
28.	She's a <i>1) cuckoo</i> , laying her egg in my nest.	1)Анімалістична метафора	Вона <i>1) зозуля</i> , яка відклала своє яйце в моє гніздечко.	1)Формальна – еквівалентний переклад	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
29.	<i>1) She has taken everything</i> from me. <i>2)She has taken everything</i> and now she calls me to tell me that my distress is inconvenient for her?	1,2) Анафора	<i>1) Вона відібрала в мене все. 2) Вона все захапала</i> , а тепер телефонує мені й звинувачує в тому, що мої страждання їй незручні?	1,2)Формальна – перестановка (все - 2) 1,2)Формальна - еквівалентний переклад (вона – 2, забрала) 2)Формально-змістова – синонімічна заміна (запахала – 1)	1) Емоційний вплив
30.	I still find it extraordinary that they chose to stay there, in that house, in <i>my</i> house.	1)Графічний засіб	Я й досі дивуюся, що вони вирішили там залишитися, мешкати в тому самому будинку, <i>в моєму</i> будинку.	1)Формальна – еквівалентний переклад	1)Емоційний вплив
31.	I want to say something to him, but the <i>words 1)keep evaporating, vanishing off my tongue</i> before I have the chance to say them.	1,2) Метафора 2) Синоніми	Я хочу щось сказати йому, але <i>слова 1)продовжують 2)зникати, 2)випаровуються з язика</i> до того, як в мене з'являється шанс їх промовити	1)Формально-змістова – конкретизація 2) Формально-змістова- зміна форми дієслова	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
32.	<i>1)Leave us alone. 2)Stop</i> calling me, <i>2) stop</i> hanging around, just <i>1)leave us alone</i> .	1,2)Паралелізм	<i>1)Дай нам спокій!2)Припини</i> телефонувати! <i>2)Припини</i> вештатися навколо! Просто <i>1)дай нам спокій!</i>	1)Формально-змістова (конкретизація – дай спокій) Формальна – еквівалентний переклад (нам - 2) 2)Формально-еквівалентний переклад	1,2) Наказ

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

33.	<i>1)I don't want to speak to you. Do you understand me? 2)I don't want to speak to you, I don't want to see you, I don't want you anywhere near my family.</i>	1)Повтор	<i>1)Я не бажая з тобою розмовляти. Тобі зрозуміло? 2)Не бажая з тобою ані розмовляти, ані бачити, не хочу, щоб ти в будь-який інший спосіб наближалася до моєї родини.</i>	1) Формальна – еквівалентний переклад (5) Формальна – перестановка (з тобою) 2) Формально-змістова – додавання та вилучення Формально-змістова – антонімічний переклад	1,2,3)Емоційний вплив
34.	Cathy's bedroom door is still closed, but I can feel her quiet <i>1)rage radiating</i> through it.	1) Метафора	Двері спальні Кеті досі зачинені, але я відчуваю, як крізь них <i>1)випромінюєтьс я мовчазний гнів.</i>	1) Формальна - перестановка	1)Емоційний вплив
35.	Every time I think I'm about to seize the moment, <i>1)it drifts back</i> into the shadow, just beyond my reach.	1) Метафора	Щоразу, коли мені вже здається, що схопила слушну мить, <i>спогоди знову відносить</i> у темряву, й до них не дістатися.	1) Формально-змістова (заміна займенника іменником, заміна активного стану пасивним)	1) Вплив за допомогою худож.образів
36.	<i>I 1) lied, 2) made stuff up, 3)told him all the sordid things he wanted to hear.</i>	1,3) Синоніми 2)Синонім, фразеологізм	<i>Ошукую, вигадую, розповідаю огидні речі, які він воліє почути.</i>	1)Формально-змістова -заміна минулого часу теперішнім Формальна - вилучення (займенник "I") 2)Прагматична - втрата фразеологічної одиниці 3) Формально-змістова (зміна часу – розповідаю, воліє) Формально-змістова – опущення (all) Формальна-еквівалентний переклад (4)	1)Вплив за допомогою худож.образів
37.	<i>1)I might have been diagnosed with a terminal illness. I might have been a barren, divorced, soon-to-be-</i>	1) Анафора	<i>Чи діагностували смертельну хворобу. Або я не можу мати дітей, чи розлучилася, чи невдовзі втрачу</i>	1)Формально-змістова-вилучення (займенника) 2Прагматична - експлікація ("barren")	1,2)Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	homeless alcoholic.		житло через пияцтво.	3)Формально-змістова - додавання (прийменники “чи”, “або”	
38.	1)It helps that it's dark and cold and the weather is filthy. 2)It helps that it hasn't stopped raining for weeks.	1) Анафора	1) Коли темно, холодно, брудно, погода стає в нагоді. 2)Коли цілими тижнями дощить.	1)Формальна – еквівалентний переклад (темно, холодно, погода) Формальна – заміна частини мови 2) Формально-змістова - антонімічний переклад Формальна – заміна частини мови	1,2) Вплив за допомогою худож.образів (зображення)
39.	1)Freezing, 3)driving, 2)bitter rain.	1,2,3) Епітет	3)Лє 1)холодний 2)лютій дощ 3)стіною.	1,2) Формально-змістова – категоріальна заміна (заміна частини мови - конверсія) 3) Прагматична – додавання стилістичної фігури	1)Вплив за допомогою худож.образів (зображення)
40.	Megan 1)was seen by one witness walking towards Witney train station at around seven fifteen on Saturday evening.	1)Пасивний стан	1)Хтось бачив, як Меган десь о чверть на восьму в суботу ввечері прямувала на вокзал Вітні.	1)Формально-змістова-синонімічний переклад (хтось) (2) Формальна - заміна стану дієслова (бачив)	1)Інформування
41.	It may as well have been a completely 1)different place, though, a 2) different station in a 3) different town.	1,2,3) Тавтологія	Хоча цілком імовірно, що то було 1) інше місце, 2)інший вокзал в 3) іншому місті	1,2,3) Формально змістова - конкретизація	1)Інформування
42.	Total black; hours lost, 1)never to be retrieved.	1) Безособові речення	Суцільна темрява; години втрачено,1) і вони ніколи не відновляться.	1)Формально-змістова додавання , перестановка	1)Емоційний вплив
43.	And 1)while you're there, in deepest black, you don't behave as you usually would, because you're simply reacting to	1,2)Вставна конструкція	І коли таке трапляється, 1) коли людина в найглибшій темряві, вона поводить не так, як зазвичай,	1)Формально-змістова-генералізація, (людина) Формальна – опущення (there) Формальна –	1) Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	the very last thing that you think happened, because—2) <i>since you aren't making memories</i> —you might not actually know what the last thing that happened really was		оскільки просто реагує на найостаннішу подію, яка за її розумінням трапилася, оскільки — 2) <i>через те, що мозок не виробляє спогадів</i> — людині невідомо, яка саме подія трапилася останньою.	еквівалентний переклад (while, in, deepest, black) 2) Формально-змістова – конкретизація (мозок) Формальна – еквівалентний переклад (через те, не, виробляє, спогадів)	
44.	I said, that 1) <i>wobble back in my voice, betraying me.</i>	1) Метафора	— Так, схоже на те, — відповіла я 1) <i>тремтячим голосом, який викривав мене.</i>	1) Формально-змістова – категоріальна заміна (частина мови - wobble) Формальна – вилучення(my) Формальна – еквівалентний переклад (voice) Конкретизація + заміна частини мови (betraying)	1) Емоційний вплив
45.	I was going to wonder forever— 1) <i>and I understand that this is not very likely, but even so</i> —whether my saying something might have helped her.	1) Вставна конструкція	Невже до кінця життя буду гадати — 1) <i>я розумію, що таке малоюмовірно, проте</i> чи мої свідчення могли б їй допомогти?	1) Формально-змістова антонімічний переклад (is not very likely) Формальна – опущення (and) Формальна – еквівалентний переклад (I, understand, that, but, even so)	1) Симульований діалог
46.	I was still young, there was still plenty of time, but 1) <i>failure cloaked me</i> 2) <i>like a mantle</i> , it overwhelmed me, dragged me under, and I gave up hope.	1) Метафора 2) Порівняння	<i>Невдача мене приголомшила</i> , потягнула на дно, я втратила надію.	1) Формальна – додавання (приголомшила) Формальна – еквівалентний переклад (failure) 2) Прагматична – втрата стилістичної фігури (порівняння)	1) Вплив за допомогою художніх образів
47.	He didn't 1) <i>need</i> a child like I did.	1) Графічний засіб	Йому дитина не була настільки <i>потрібна</i> , як мені.	1) Формальна - заміна активного стану на пасивний)	1) Оцінка

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

48.	<i>1)What are you accusing me of? What are you accusing me of?"</i>	1) Повтори речень	<i>1) У чому ви мене звинувачуєте? У чому мене звинувачують?</i>	1) Формальна – перестановка (of (2), me (2)) Формальна – еквівалентний переклад (accusing, what, you (2))	1.2)Симульований діалог
49.	I want Megan to turn up <i>1)safe and sound.</i>	1) Фразеологізм	Хочу, щоб Меган виявилася <i>1)живою й неущкодженою.</i>	1)Прагматична – фразеологічна заміна	1)Наказ, веління
50.	He was so close to me I could have touched him—he was beautiful in the flesh, hollowed out and coiled <i>1)like a spring</i> , nervous energy radiating off him.	1) Порівняння	Він опинився настільки близько, що я могла б його торкнутися — поблизу він виявився взагалі красенем, гнучким, <i>1)мов пружина</i> , тим, хто так і випромінює нервову енергію.	1) Формальна – еквівалентний переклад (like, a spring)	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
51.	<i>1)I have to apologize, 2)I have to beg forgiveness.</i>	1,2)Паралелізм	<i>1)Я маю вибачитися, 2) маю</i> молити про пробачення	1) Формальна – еквівалентний переклад 2) Формальна – опущення (I)	1) Симульований діалог (звернення)
52.	She has <i>1)no past, no future.</i>	1)Полісиндетон	В неї немає <i>1) ані минулого, ані майбутнього</i>	1)Формальна – еквівалентний переклад (4)	1) Вплив за допомогою худож.образів (зображення)
53.	Sitting here, in my usual seat, though not on my usual day, I feel as though I am <i>1)driving off a cliff.</i>	1)Порівняння	Сидячи в потягу, на своєму звичайному місці, хоча і не зовсім, як зазвичай, відчуваю, <i>1)що стрибаю зі скелі.</i>	1)Формально-змістова – категоріальна зміна – зміна форми дієслова Конкретизація	1)Емоційний вплив
54.	What I know from my own observations, I don't <i>1)really</i> know.	1)Стилістичний інтенсифікатор	Що мені відомо завдяки власним спостереженням — <i>1)не знаю.</i>	1) Прагматична - втрата стилістичної фігури	1) Інформування
55.	Now I sit on the train, my arms <i>1)wrapped</i> around myself, hands <i>2)jammed</i> against my sides to stop them from <i>3)trembling, 4)like an excited child</i> caught up in an adventure.	1,2,3)Лексика з позитивною конотацією 4) Порівняння	Зараз сиджу в потягу, <i>1)охопивши</i> себе руками, <i>2)долоні засунула</i> під пахви — руки не припиняють <i>3)тремтіти, 4)немов у дитини</i> , яка зраділа пригодам	1)Формальна – стан дієслова 2)Формальна – стан дієслова 3) Формально – змістова – зміна форма дієслова 4) Формально-змістова - додавання	1)Вплив за допомогою художніх образів (зображення)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

56.	<i>1)I have to</i> convince Scott that I knew her—a little, not a lot.	1) Модальне дієслово	<i>1)Маю</i> переконати Скотта, що ми з Меган були знайомі — трішки, не тісно спілкувалися.	1)Формальна - опущення	1)Симульований діалог
57.	I could feel the <i>1)blood pulsing in my neck, 2)sweat at the base of my spine, the 3)sickening rush of adrenaline.</i>	1,2,3)Лексика з негативною конотацією	Відчуваю, як <i>1)сором залив рум'янцем обличчя, 2)спина спітніла, 3)від припливу адреналіну нудить.</i>	1)Прагматична – поява стилістичної фігури (метафори) 2)Формальна - замінастану частини мови (іменник-дієслово), опущення словосполучення м 3)Формально-змістова – зміна частин мови	1) Емоційний вплив
58.	<i>1)I don't know, 2)I don't know.</i>	1,2)Повтор речень	<i>1)Не знаю... 2)Я не знаю</i>	1) Формальна – опущення 2)Формальна – еквівалентний переклад	1)Інформування
59.	We're <i>1)on the edge of an argument</i> , and I have to be careful.	1) Метафора	Ми <i>1)на межі сварки</i> , я маю бути обачною.	1)Прагматична - фігуративна (модифікація стилістичної фігури – edge) Формальна – еквівалентний переклад (argument)	1)Оцінка
60.	It's agonizing, the not knowing, the slowness with which <i>1)everything is bound to move.</i>	1) Граматична конструкція	Невідомість, <i>1)нові льність, з якою все відбувається</i> , вбивають.	1) Формально-змістова – заміна словосполучення словом	1) Емоційний вплив
61.	She nodded slowly, as though Scott's explanation didn't really help her; she took me in, <i>1)her gaze sweeping rapidly</i> over me from head to toe and back again.	1)Метафора	Вона повільно кивнула, немов пояснення Скотта анітрохи не прояснило ситуацію; вона оглянула мене: <i>1)її погляд швидко ковзав</i> з голови до ніг та у зворотному напрямку.	1)Формальна – зміна форми дієслова (sweeping) Формальна – еквівалентний переклад(her, gaze, rapidly)	1) Вплив за допом. Худож. образів (розповідь)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

62.	So I'm <i>1)sailing along in my bubble of happiness</i> , and we're almost at number fifteen when the door opens.	1)Метафора	Тож я <i>пливу вулицею у хвилях щастя</i> , ми маже дісталися п'ятнадцятого номера, коли двері несподівано відчиняються.	1) Прагматична–фігуративна (модифікація стилістичної фігури) – у хвилях щастя Формальна – еквівалентний переклад – sailing Формально-змістова – конкретизація (вулицею)	1) Емоційний вплив
63.	For a moment I think I'm hallucinating, because <i>2)she</i> walks out.	1)Графічний засіб	На мить мені здається, що в мене галюцинації, бо із будинку виходить <i>1)вона</i> .	1)Формальна - еквівалентний переклад	1) Емоційний вплив
64.	I waited all day for more news, for the <i>1)charges to be made public</i> : kidnap, assault or worse		Цілий день очікувала на детальніші новини: <i>1)яке звинувачення висунуто?</i> Викрадення? Насильство? Чи ще гірше.	1)Формально-змістова – зміна часу та форми дієслова	1)Інформування, симульований діалог
65.	I can't tell whether he doesn't really believe she's coming home because all the faith he once possessed has been ripped away by the events of the past few days, or because he really <i>1)knows</i> that she's never coming home.	1) Графічний засіб	Не можу впевнено сказати, чому він насправді не вірить в те, що вона повернеться: чи тому, що вся віра, яку він колись мав, розвіялася завдяки подіям кількох минулих днів, чи тому, що він достеменно <i>1) знає</i> , що додому вона ніколи вже не повернеться.	1) Формально – еквівалентний переклад	1) Інформування
66.	<i>1)My heart lifts</i> a little.	1) Метафора	<i>1)Настрій трохи поліпшується</i> .	1)Прагматична – фігуративна - втрата стилістичної фігури	1) Емоційний вплив
67.	Today is the third day of <i>1)cold</i> , <i>2)driving</i> , <i>3)relentless</i> downpour	1,2,3)Епітети	Сьогодні вже третій день поспіль <i>2)для 1)холодний, 3)сильний</i> дощ.	1) Формальна-еквівалентний переклад 2)Формально-змістова – заміна форми дієслова 3) Формально-	1) Вплив за допомогою худож.образів (зображення)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

				змістова – конкретизація	
68.	You <i>1)should have told me.</i>	1) Модальне дієслово	Ти <i>1)мала мені сказати.</i>	1)Формальна – перестановка Формальна – еквівалентний переклад (мала, сказати)	1)Емоційний вплив
69.	I feel <i>1)like I'm suffocating.</i>	1) Порівняння	Здається, <i>1)ніби я задихаюся.</i>	1) Формальна – еквівалентний переклад (3)	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
70.	I'd got away from my parents, away from the house <i>where 1)everything, everything,</i> reminded me of my dead brother.	1) Повтор лексичних одиниць	Я втекла від батьків, з дому, <i>1)від усього, усього,</i> що нагадувало мені мого загиблого брата.	1) Формальна-еквівалентний переклад	1)Вплив за допомогою худож. образів (розповідь)
71.	I try not to think about <i>1)her</i> and I jump every time I hear a noise, I flinch when a shadow passes the window.	1) Графічний засіб	Намагаюся не думати про <i>1)неї,</i> але підстрибую щоразу, як чую шум, здригаюся, коли помічаю тінь за вікном.	1) Формальна – еквівалентний переклад	1)Вплив за допомогою худож. образів (розповідь)
72.	What I can't stop thinking about is the fact that Rachel was here the night Megan went missing, stumbling around, <i>1)totally</i> pissed, and then she just <i>2)disappeared</i>	1) Стилiстичний iнтенсифiкатор 2)Графічний засіб	Не можу припинити думати про те, що Рейчел у ніч зникнення Меган була неподалік, блукала, похитуючись, <i>1)н'яна як чiп,</i> а потім просто <i>2)зникла.</i>	1)Формально – змістова – функціонал.-стилістична – виникнення розмовного стилю 2) Формальна – еквівалентний переклад	1)Вплив за допомогою худож. образів (розповідь)
73.	They didn't have <i>a1) relationship .</i>	1) Графічний засіб	Між ними не було <i>1)жодних відносин.</i>	1) Формально-змістова – антонімічний переклад	1)Інформування
74.	But you <i>1)must</i> remember something. You <i>2)must</i> —that's why you keep coming back here, isn't it?"	1) Еліпсис	<i>1)Проте ви повинні хоч щось пам'ятати.</i> <i>2)Повинні!</i> Саме через це ви постійно сюди повертаєтесь, я правий	1) Формальна – еквівалентний переклад 2) Формальна - членування	1,2) Заклик
75.	I listen in silence as <i>1)he tells the room</i> that the cause of death was head trauma, her skull was fractured in	1)Метафора	Я мовчки слухаю, як <i>1)він розповідає кімнаті,</i> що смерть настала внаслідок	1) Формальна – еквівалентний переклад (3)	1) Вплив за допомогою худож.образів (розповідь)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	several places.		черепно-мозкової травми, їй розбили голову.		
76.	The newspapers say that the police are being more circumspect, that they cannot afford to make another <i>1)hasty</i> arrest.	1) Епітет	Усі роблять припущення. Газети запевняють, що поліція має бути обачнішою, не можна дозволити, <i>1)щоб похапцем заарештували</i> ще когось.	1) Формально-змістова – зміна частини мови	1) Інформування
77.	<i>1)Exultation. 2)Fear.3) Confusion and guilt.</i>	1) Короткі речення	<i>1)Радість. 2)Страх, 3)Збентеження, провину.</i>	1) Формально-змістова – втрата експресивної ознаки 2)Формальна – вилучення (сполучник)	1,2,3))Емоційний вплив
78.	By the time I got to the practice, I'd worked myself up into a state of <i>1)complete and 2)utter terror</i> : I was convinced that he was going to look at me and somehow know that I knew, that he was going to view me as a threat.	1,2) Епітети	На той час, коли я дісталася кабінету, довела себе до стану <i>1)суцільного та 2)абсолютного жаху</i> : була переконана, що тільки-но він погляне на мене — одразу ж зрозуміє, що мені все відомо, і ставитиметься до мене як до загрози.	1,2) Формальна – еквівалентний переклад	1)Вплив за допомогою худож образів (розповідь)
79.	I searched his face for clues, for signs of the <i>1)vicious</i> brute who smashed Megan's head open, for a glimpse of the traumatized refugee who had lost his family.	1) Епітет	Я оглядала його обличчя, шукаючи будь-яких натяків на <i>1)злобне</i> чудовисько, яке розтрощило Меган голову; сліди травмованого біженця, який втратив родину.	1)Формальна – еквівалентний переклад	1) Вплив за допомогою худож образів (розповідь)
80.	<i>1)I wasn't completely</i> lulled by the warmth of his voice, by the softness of his eyes. <i>2)I wasn't completely</i> hopeless.	1)Анафора	<i>1)Ще не до кінця</i> мене приспав його теплий голос, його ласкаві очі. <i>2)Я не була цілком</i> безнадійною.	1) Формально-змістова - синонімічна заміна (I wasn't completely) 2)Формальна – еквівалентний переклад (3)	1,2)Доведення(спростування)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

81.	<i>1)I wasn't going</i> to start telling him the whole truth. <i>2)I wasn't going</i> to tell him how I longed for a baby.	1) Анафора	<i>1)Я не збиралася</i> розповідати йому всю правду. <i>2)Не воліла</i> зізнаватися йому, як я бажала мати дитину.	1)Формальна – еквівалентний переклад 2) Формально-змістова – опущення, конкретизація	1,2) Вплив за допомогою худож образів (розповідь)
82.	<i>1)I shouldn't have talked</i> about real things, <i>2)I should have gone</i> in there with some totally made-up problems, some imaginary person. <i>3)I should have been</i> better prepared.	1,2,3)Модальні дієслова	<i>1)Не слід було розповідати</i> про реальні події, <i>2)треба було приходити</i> з цілковито вигаданими проблемами якоїсь вигаданої особистості. <i>3)Слід було</i> краще підготуватися.	1,2,3)Формальна – безособове речення	1,2,3)Оцінка
83.	Because he looked at me <i>1)as though he did</i> , <i>2)not as though he pitied me</i> , <i>but as though he understood me</i> , <i>3)as though I was someone he wanted to help</i> .	1) Порівняння 2)Протиставлення 3)Порівняння	Оскільки, судячи з його погляду, <i>1)він щось до мене відчував — 2)не просто співчував, а ніби розумів мене, 3)ніби я була тією людиною, якій він бажав допомогти.</i>	1) Формальна – утв.підрядного речення Прагматична – втрата стилістичної фігури (порівняння) 2)Формальна – додавання 3)Формально-змістова - синонімічна заміна(someone, wanted) Формальна – еквівалентний переклад (I, was, he, to help)	1)Оцінка
84.	So then, Rachel, the drinking started <i>1)before</i> the breakdown of your marriage.	1) Графічний засіб	Виходить, Рейчел, що ви почали пити ще <i>1)до того</i> , як ваш шлюб було зруйновано.	1) Формальна – еквівалентний переклад	1)Доведення
85.	<i>1)My stomach a is hard ball</i> , my pulse skyrocketing again, I left his office without shaking his outstretched hand. I couldn't stand to touch him.	1) Метафора	<i>1)Живіт скрутило</i> , серце знову несамовито закалатало, я покинула його кабінет, навіть не потиснувши простягнутої руки.	1)Прагматична – фігуративна – втрата стилістичної фігури	1) Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

86.	I betrayed Scott, 1)and I betrayed Megan, 2)and I feel guilty about that.	1,2) Полісиндетон	Зрадила Скотта, 1)зрадила Меган, 2)я відчуваю через це провину.	1)Формальна – опущення (сполучник, займенник) Формальна – еквівалентний переклад (2) 2)Формальна – опущення (сполучник) Формальна – перестановка Формальна – еквівалентний переклад (guilty)	1) Емоційний вплив
87.	1)How I'd smashed our framed wedding photograph, 2)how I'd screamed at him for being so selfish, 3)how I'd called him a useless husband, a failure.	1,2,3) Паралелізм	1)Як я розбила рамку з нашою весільною світлиною, 2)як кричала, що він егоїст, 3)як називала ні на що не здатним чоловіком, невдахою.	1)Формально-змістова – відповід. лексем 2)Формальна – еквівалентний переклад (як) Формально-змістова – в.лексем та заміна частини мови 3) Формально-змістова - конкретизація (called) Формальна – еквівалентний переклад (як) Формальна – вилучення (I, him)	1)Психічне програмування
88.	How could you entrust your child to that 1)monster? You must be 2) the worst mother in the world.	1,2)Лексика з негативною конотацією	Як я наважилася довірити дитину такому 1)чудовиську? Напевно, я 2)найгірша мати в світі.	1) Формально-змістова-синонімічна заміна 2) Формальна – еквівалентний переклад	1) Симульований діалог 2) Оцінка
89.	1)Without them, 2)without the police, 3)without people asking me fucking questions.	1,2,3) Повтори	1)Без цих журналістів, 2)без поліції, 3)щоб ніхто не ставив свої кляті питання.	1) Формально-змістова – заміна частини мови (займенник на іменник) 2)Формальна – еквівалентний переклад 3) Формально-змістова – заміна іменника займенником	1)Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

90.	Murky, speculative stuff, a smear campaign on a dead woman. <i>1)It's despicable.</i>	1) Еліпсис	Темна, умоглядна історія — спроба запламувати загиблу жінку. <i>1)Яке паскудство!</i>	1)Формально-змістова-набуття емотивної ознаки	1)Аргументація-доведення 2) Емоційний вплив
91.	<i>1)I can't</i> speak, <i>2)can't</i> move.	1,2) Паралелізм	Мені <i>1,2)несила</i> ані розмовляти, ані дихати.	1,2)Формально-змістова-конкретизація	1) Емоційний вплив
92.	And— <i>1)I don't say this, either</i> —it gives Scott a motive, too.	1) Вставна конструкція	І у Скотта також з'являється мотив — <i>1)проте й цю думку я притримаю при собі.</i>	1)Прагматична - виникнення фразеологічної одиниці	1) Аргументація-доведення
93.	Only I'm not sure that I <i>1)am</i> doing it just for him, and I don't really have a plan.	1) Графічний засіб	Тільки я не впевнена, що <i>1)я роблю</i> це заради нього, і плану в мене насправді немає.	1) Формально-змістова – відпов. лексем	1) Вплив за допомогою худож. образів (розповідь)
94.	<i>1)I ran</i> out of the house into the rain, <i>2)I ran</i> to the beach.	1,2) Паралелізм	<i>1)Помчала</i> з будинку в дощ, потім <i>2)побігла</i> на пляж.	1) Формально-змістова – набуття емотивної ознаки 2)Формальна – еквівалентний переклад	1)Вплив за допомогою худож.образів (розповідь)
95.	He didn't <i>1)come back</i> . He never <i>2)came back</i> .	1,2) Епіфора	Він так і <i>1)не повернувся. 2)Ніколи.</i>	1) Формальна – еквівалентний переклад 2)Формальна – поява еліптичного речення	1,2)Інформування
96.	<i>1)What if he still hates me? 2)What if it just brings it all back, or if he goes to the police?" 3)What if—I can't say this out loud, can't even whisper it— 4)what if he tells Scott what I really am?</i>	1,2,3,4)Риторичні питання	<i>1)А якщо він досі мене ненавидить? 2)А якщо все повернеться? Якщо він звернеться в поліцію? 3)А якщо, — мені несила промовити це вголос, навіть прошепотіти, — 4)якщо він розповість Скотту, хто я є насправді?</i>	1) Формальна – еквівалентний переклад (6) Формальна – перестановка (те) 2)Формально-змістова – зміна форми дієслова, членування 3)Формальна – еквівалентний переклад 4)Формальна – еквівалентний переклад	1,2,3)Симульований діалог
97.	<i>1)Perhaps</i> he doesn't hate you at all, Megan.	1,2,3,4)Анафора	<i>1) Найімовірніше,</i> він не відчуває до вас ненависті,	1,2,3)Формально-змістова – зміна ступеня	1,2,3,4) Аргументація-доведення

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	<p>2)<i>Perhaps</i> he never hated you.</p> <p>3)<i>Perhaps</i> he was afraid, too.</p> <p>4)<i>Perhaps</i> he feels guilty.</p>		<p>Меган.</p> <p>2)<i>Вірогідніше</i>, він ніколи не відчував ненависті до вас.</p> <p>3)<i>Скоріш за все</i>, він також з'являвся.</p> <p>4)<i>Можливо</i>, відчуває свою провину.</p>	<p>порівняння</p> <p>4) Формальна – еквівалентний переклад</p>	
98.	<p>I'm not very good at that, I say.</p> <p>1)<i>Never have been.</i>"</p>	1) Еліпсис	<p>Правильні вчинки — не моя сильна сторона. 1)<i>І ніколи нею не були.</i></p>	1) Формальна - додавання	1,2) Оцінка
99.	<p>All the 1)<i>peace</i> I felt in Kamal's house is suddenly <i>shattered</i>.</p>	1) Метафора	<p>Весь 1)<i>спокій</i>, який я відчула в будинку Камала, раптом <i>розбився вщент</i>.</p>	1) Прагматична - фігуративна - заміна стилістичної фігури	1) Вплив за допомогою худож.образів (розповідь)
100.	<p>He was 4)<i>angry</i>— 1)<i>angry with</i> his mother, who never liked Megan; 2)<i>angry with</i> the newspapers for what they were writing about her, the implication that she got what was coming to her; 3)<i>angry with</i> the police for botching the whole thing, for failing her, failing him. W</p>	1,2,3)Паралелізм 4)Еліпсис	<p>4)<i>Він сердився</i> — 1)<i>сердився на</i> матір, якій ніколи не подобалася Меган; 2)<i>сердився на</i> газети за те, що в них про неї пишуть, натякають на те, що вона отримала по заслугі; 3)<i>сердився на</i> поліцію через те, що все зіпсувала, що підвела і себе, і його.</p>	1,2,3)Формальна – заміна форми дієслова, розмовний стиль 4)Формально змістова – виникнення розмовного стилю	1) Емоційний вплив
101.	<p>1)<i>I didn't</i> forget. 2)<i>I didn't</i> care. 3)<i>I didn't</i> care because I've started to believe what they're saying about her.</p>	1,2,3) Анафора	<p>Навіть ще гірше: 1)<i>я нічого не забула</i>. 2) <i>Проте мені байдуже</i>, бо я почала вже вірити в те, що про неї кажуть.</p>	1)Формальна – еквівалентний переклад 2)Формально-змістова – антонімічний переклад, опущення	1)Аргументація-доведення 2,3)Емоційний вплив
102.	<p>1)<i>I'm tired of being</i> told not to worry. 2)<i>I'm tired of being</i> told that he'll sort things out, that he'll talk to her, that eventually she'll go away. I</p>	1,2)Анафора	<p>1)<i>Я вже втомилася від того, що мене постійно вмовляють не хвилюватися, щоразу запевняють, що він усе владнає, він з нею поговорить, і</i></p>	1)Формальна – опущення, об'єднання	1,2)Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

			<i>вона, врешті-решт, піде геть.</i>		
103.	<i>1)I want to</i> lean my head back against the headrest and close my eyes and smell the pine and listen to the birds. <i>2)I want to</i> hold his hand and stay here all day.	1,2)Анафора	<i>1)Мені кортить</i> відкинути голову на підголів'я та заплющити очі, дихати сосновим повітрям, слухати пташині співи. <i>2)Я бажала б</i> тримати його за руку та на цілий день залишитися тут.	1)Формально-змістова – набуття емотивної ознаки 2)Формально-змістова-набуття емотивної ознаки, зміна способу дії	1,2)Емоційний вплив
104.	I wished I hadn't done it, because it felt like a betrayal. <i>1)Of Tom. 2)The man who left me for another woman two years ago..</i>	1,2)Еліпсис	Безглуздо, знаю, але я думала про Скотта — про те, чим ми займалися, як воно було — я бажала б цього не робити, тому що це виглядало зрадою. <i>1)Зрадою Тома. 2)Чоловіка, який кинув мене задля іншої жінки два роки тому</i>	1)Формальна-додавання 2)Формальна – еквівалентний переклад	1.2)Оцінка 3)Вплив за допомогою худож. образів (розповідь)
105.	I've been seeing Scott... I mean, not like that, not <i>1)seeing</i> him.	1) Графічний засіб	Я була у Скотта... я не маю на увазі нічого такого... <i>1)Між нами нічого немає.</i>	1) Прагматична - експлікація	1)Аргументація-доведення
106.	I wish he'd stop calling me that, because <i>1)it makes me</i> feel light-headed, <i>2)it makes me want</i> to smile.	1,2)Паралелізм	Оскільки від цього в мене <i>1)паморочиться в голові і 2)дуже хочеться</i> посміхатися.	1)Формально-змістова-зміна частини мови 2)Формально-змістова – набуття емотивної ознаки, форми дієслова	1) Аргументація доведення
107.	Those things Tom said to me in the car, all mixed up with guilt over what happened with Scott the other night: the dream was just my <i>1)brain picking all that apart.</i>	1) Метафора	Усе, що мені сказав Том у автівці, переплуталося з відчуттям провини через те, що сталося нещодавно у Скотта вдома: цей сон — <i>1)лише спроба мого мозку все заперечити</i>	1)Формально-змістова – додавання, заміна словосполучення словом	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

108.	1) <i>The window is shut.</i> 2) <i>There's nothing there.</i> 3) <i>It's quiet, peaceful.</i> 4) <i>Or it's abandoned.</i>	1)Короткі речення	1) <i>Вікно зачинене.</i> 2) <i>Нічого не видно.</i> 3) <i>Усе тихо, спокійно.</i> 4) <i>Чи то будинок покинули.</i>	1)Формально – змістова – відпов.лексем 2)Формально змістова – синонімічна заміна 3)Формально – змістова-заміна частини мови 4)Формально-змістова – заміна частини мови (займенник іменником)	1,2)Інформування 3,4)Вплив за допомогою худож.образів (зображення)
109.	1) <i>I remember</i> us laughing and kissing. 2) <i>I remember</i> telling him a story about something—he didn't find it as funny as I did.3) <i>I remember</i> feeling upset.	1,2,3) Анафора	1) <i>Пам'ятаю</i> , як ми сміялися та цілувалися. 2) <i>Пригадую</i> , як розповідала йому якусь історію — йому вона взагалі смішною не здалася. 3) <i>Пам'ятаю</i> , що засмутилася.	1) Формальна – вилучення 3)Формально-змістова – поява розмовного, стилю, вилучення. 3)Формальна - вилучення	1,2,3)Вплив за допомогою худож. образів (розповідь)
110.	You want to be able to remember it for yourself, to see it and experience it in your own memory, so that—how did you put it?—so that it 1) <i>belongs</i> to you?	1) Графічний засіб	Ви бажали б самі все пригадати, побачити те, що сталося, пережити, заради того, щоб, як ви самі висловилися, ці спогади 1) <i>належали</i> вам?	1)Формальна – заміна частини мови (займенник іменником), числа	1) Симульований діалог
111.	I was 1) <i>terrified</i> .	1) Графічний засіб	1) <i>Я налякана!</i>	1)Формально-змістова – заміна часу, типу речення (розповідне на окличне)	1) Емоційний вплив
112.	She was wearing a blue dress with a black belt and was walking away from me, walking fast, almost like she did the other day, only this time she 1) <i>did look back</i> , she looked over her shoulder and then she stopped.	1)Графічний засіб	Вона в синій сукні з чорним паском, вона віддалялася від мене, крокувала швидко, майже так само, як намагалася втекти вчора, 1) <i>тільки цього разу вона озирнулася</i> , озирнулася через плече й раптом залякла.	1) Формально – змістова – відпов.лексем	1) Вплив за допомогою худож.образів (розповідь)

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

113.	She <i>1) looked fine?</i>	1) Графічний засіб	<i>1) Мала чудовий вигляд?</i>	1) Формально – змістова – вилучення, заміна слова словосполучення м	1) Оцінка
114.	I spoke to Detective Riley yesterday evening, and I knew the moment we started talking that I'd done the right thing by calling her, because when I told her that I'd seen Rachel leaving Scott Hipwell's house <i>1) "on several occasions "</i>	1) Гіпербола	Учора ввечері я розмовляла з детективом Райлі й від самого початку нашої розмови усвідомила, що вчинила правильно, коли їй зателефонувала. Коли я обмовилася, що бачила, як <i>1) «кілька разів»</i> Рейчел виходить із будинку Скотта Гіпвелла, вона, здавалося, дуже зацікавилася.	1) Формально-змістова – генералізація	1) Вплив за допомогою худож. образів (розповідь)
115.	He <i>1) is a</i> good liar, a natural. I've seen him doing it: convincing check-in staff that we were honeymooners, for example, or talking his way out of extra hours at work by claiming a family emergency.	1) Графічний засіб	Він весело запевняв: «Я добре вмію брехати», він <i>добре</i> вміє брехати, до того ж виходить природно.	1) Формально-змістова – відпов.лексем	1,2) Аргументування-доведення
116.	He picks Evie up out of her pram to give her a cuddle, and I <i>1) catch sight of myself</i> in the hallway mirror, my face pale and my lips stained dark red with wine.	1) Фразеологізм	Він підхоплює Еві з візочка, пестить, <i>я 1) потайки кидаю на себе погляд</i> у дзеркало в коридорі: обличчя бліде, губи в темно-червоному вині.	1) Прагматична – заміна фразеологічної одиниці	1) Вплив за допомогою худож. образів (розповідь)
117.	<i>1) I try not to</i> cry. <i>2) I try not to</i> panic.	1) Анафора	<i>1,2) Намагаюся не</i> плакати. <i>2) Не</i> панікувати.	1) Формальна-вилучення 2) Формальна – вилучення, утв. Еліптичного речення	1,2) Емоційний вплив
118.	"You <i>1) needed !</i> " He lets go of me, turning away.	1,2) Графічний засіб, епіфора	Тобі <i>1) було потрібно!</i> — він відпускає мою	1,2) Формально-змістова – відпов.лексем	1,3) Емоційний вплив) 2) Інформування

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	"You're telling me what you 2) <i>needed</i> ."		руку, відвертається. — Ти розкажуєш мені, що тобі 2) <i>було потрібно</i> ."		
119.	Whether I <i>was</i> in 1) <i>a relationship</i> with you.	1) Графічний засіб - вираження сарказму	Чи є між нами якісь 1) <i>стосунки</i> ?	1)Формально-змістова – заміна часу	1)Симульований діалог
120.	1) <i>Don't</i> call, 2) <i>don't</i> leave notes, 3) <i>don't</i> come here.	1) Паралелізм	1) <i>Не дзвони, 2)не залишай записок, 3)не приходь сюди</i> .	1,2,3) Формальна – еквівалентний переклад	1)Наказ
121.	It's as though I'd been blundering about in the dark for days, weeks, months, then finally caught hold of something. 1) <i>Like running my hand along a wall to find my way from one room to the next</i> .	1) Порівняння	Ніби я всі ці дні, тижні, місяці рухалася навіпацки, а потім, нарешті, за щось схопилася. 1) <i>Ніби проводила рукою по стіні, щоб намацати шлях з однієї кімнати в іншу</i> .	1)Формальна – вилучення Формально-змістова- поява розмовного стилю	1,2) Емоційний вплив
122.	1) <i>I feel annoyed with</i> her for telling me this. 2) <i>I feel annoyed</i> with myself, because I think I do believe her.	1,2) Анафора	1) <i>Відчуваю роздратування через її зізнання. 2)Роздратування на себе</i> , бо здається, я їй вірю.	1,2)Формальна - вилучення	1,2) Емоційний вплив
123.	But I look down then, I look down at Evie, and I feel a sadness unlike anything I've ever felt before 1) <i>crashing over me like a wave</i> , crushing the breath right out of me.	1)Порівняння	Однак я опускаю очі, дивлюся на Еві і відчуваю сум, який досі ніколи ще не відчувала. 1) <i>Він накочує, мов хвиля, перехоплюючи подих</i> .	1)Формальна – зміна форми дієслова, членування	1,2) Емоційний вплив
124.	Or my 1) <i>heart tells</i> me so, I don't know.	1)Фразеологізм	1) <i>Нутрощами відчуваю</i> , що це вона.	1) Прагматична - заміна фразеологізму	1) Емоційний вплив
125.	1) <i>I can't</i> hate her. 2) <i>And I can't</i> get rid of her.	1,2) Еліпсис	1) <i>Не можна</i> її ненавидіти. 2) <i>Не можна</i> її позбутися.	1) Формально-змістова – заміна особового речення безособовим 2) Формальна – вилучення Формально-змістова – утв.безособового речення	1,2) Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

126.	<i>1)No more</i> lies, <i>2)no more</i> hiding, <i>3)no more</i> bullshit.	1,2,3) Паралелізм	<i>1)Більше ніякої</i> брехні, <i>2)більше</i> <i>ніяких</i> переховувань, <i>3)ніякого</i> лайна.	1,2)Формальна – перестановка 3)Формальна - вилучення	1)Психічне програмування
127.	I open my mouth but the <i>1)words</i> <i>won't come</i> , just more coughing.	1) Метафора	Розтуляю рота, проте <i>1)нічого</i> <i>вимовити не</i> <i>виходить</i> , лише черговий напад кашлю.	1)Прагматична- фігуративна (втрата стилістичної фігури)	1)Емоційний вплив
128.	I bring my hand up to my face: it looks startlingly white against my reddened skin, my purple lips, my <i>1)bloodshot</i> eyes.	1) Епітет	Підношу руку до обличчя: воно разюче бліде порівняно з моєю почервонілою шкірою, багровими губами та <i>1)почервонілими</i> очима.	1) Формально- змістова – синонімічний замінник, втрата емотивного компоненту	1) Вплив за допомогою худож.образів (зображення)
129.	Not when my throat still feels <i>1) like</i> <i>someone's poured</i> <i>acid down it</i> .	1) Порівняння	Тільки не зараз, коли в горлі досі таке відчуття, <i>1)</i> <i>наче кислоти</i> <i>ковтнула</i> .	1)Формально- змістова – зміна форми дієслова	1)Вплив за допомогою худож.образів (зображення)
130.	<i>1)It was never</i> <i>going</i> to last. <i>2) It</i> <i>was never going</i> to interfere with us, with our family.	1,2)Анафора	<i>1)Роман не мав</i> продовження. <i>2)Він ніяким</i> <i>чином ніколи не</i> <i>вплинув</i> би на нашу родину, на нас.	1,2)Формально- змістова-заміна частини мови, часу дії	1,2) Аргументація- доведення
131.	The <i>1)anger</i> is still there, but it's <i>simmering</i> now, no longer <i>2)boiling</i> over.	1,2)Метафора	<i>Він</i> досі сердиться, проте тепер <i>1)кипить</i> потроху, а не <i>2)вирує</i> .	1,2)Прагматична – фігуративна (модифікація стилістичної фігури)	1) Емоційний вплив
132.	You can feel it: <i>1)it's like the hum</i> <i>of electric lights</i> , the change in atmosphere as the train pulls up to the red signal.	1) Порівняння	Це можна відчути: <i>1)це на кшталт</i> <i>дзижчання</i> <i>електричних</i> <i>ліхтарів</i> , зміни в атмосфері, коли потяг зупиняється на червоному сигналі семафора.	1)Прагматична – фігуративна (модифікація стилістичної фігури)	1)Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
133.	I was thinking about what I was going to say to you when I got there, how I knew you'd done this to spite me, to upset me, to frighten me, to disrupt my life.	1) Еліпсис	<i>1)Привернути</i> <i>мою увагу,</i> <i>витягти мене</i> куди тобі заманулося.	1) Формально- змістова- конкретизація Формальна – еквівалентний переклад	1,2) Аргументування- доведення

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	<i>1)To get my attention, to drag me back</i> to where you wanted me.				
135.	The <i>1)clock radio</i> said it was 4:08.	1) Метафора	<i>1)Годинник з радіо показував 4 : 08.</i>	1) Прагматична-втрата стилістичної фігури	1) Інформування
136.	I felt that same sickness this afternoon, hunched up over the steering wheel <i>1)like an old woman</i> , driving fast and badly, swinging into the middle of the road on the corners, hitting the brake too sharply, over-correcting at the sight of oncoming cars.	1) Порівняння	Я відчувала ту саму нудоту сьогодні надвечір, зігнувшись над кермом, <i>1)як стара баба</i> , вела машину швидко і погано, мене заносило на поворотах, так що я вилітала аж на середину дороги, занадто різко біла по гальмах, занадто скрупульозно вирівнювалася, побачивши зустрічний автомобіль.	1) Прагматична - фігуративна (модифікація стилістичної фігури)	1)Вплив за допомогою худож. образу (розповідь)
137.	<i>1)I'm going to swerve, 2)I'm going to</i> do it, <i>3)I'm going to</i> swing right into its path, not because I want to but because I have to.	1,2,3) Анафора	<i>1)Мене зараз занесе,2) зараз буде, 3)зараз занесе</i> просто на нього, не тому, що я хочу, а тому, що така моя доля.	1,2,3)Формально-змістова- зміна стану (активного на пасивний)	1)Емоційний вплив
138.	<i>1)What if I just</i> took a step forward? <i>2)What if I just</i> turned the wheel?	1,2)Анафора	<i>1)А що, коли я просто</i> зроблю крок уперед? <i>2)А що, коли я просто</i> поверну кермо?	1,2) Формальна – еквівалентний переклад	1,2)Симульований діалог
139.	The things I want <i>1)to remember</i> I can't, and the things I try so hard <i>2)to forget</i> just keep coming.	1,2)Антитеза	Те, що я хочу <i>1)запам'ятати</i> — не можу, а те, що я так намагаюся <i>2)забути.</i>	1,2) Формальна – еквівалентний переклад	1)Вплив за допомогою худож. образів (розповідь)
140.	I felt <i>1)as though I were</i> there, in that place, <i>2) as though I were</i> standing at the top of the cliff looking down into the water, feeling that terrible thrill,	1,2) Паралелізм	Я відчувала, <i>1)ніби я</i> — там, у тому місці, <i>2)ніби стою</i> на вершині скелі, дивлюся вниз у воду, відчуваю цей жаский трепет,	1) Формальна – еквівалентний переклад 2)Формальна – вилучення	1)Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	the temptation of oblivion.		спокусу забуття.		
141.	SOME OF THEM went into the water willingly and some 1) <i>didn't</i> , and if you asked Nickie – not that anyone 2) <i>would</i> , because no one ever 3) <i>did</i> – Nel Abbott went in fighting.	1,2,3)Еліпсис	Деякі з них увійшли в воду з власної волі, деякі — 1) <i>ні</i> , і якби ви спитали Нікі — тільки от навряд чи хтось 2) <i>збирався б</i> це робити, бо ніхто ніколи не питав її — Нел Ебботт пішла не з власної волі.	1)Формально-змістова – заміна лексеми 2)Формально-змістова – заміна лексеми	1)Аргументування-доведення
142.	1) <i>Not much</i> to speak of, 2) <i>not much</i> to show for a whole life,	1,2)Паралелізм	1) <i>Немає про що</i> й говорити, 2) <i>майже немає</i> чого показати за все життя,	1,2) Додавання	1)Інформування
143.	1) <i>No</i> point. 2) <i>No</i> hurry.	1) Анафора	1) <i>Який уже</i> сенс? 2) <i>Немає поспіху</i> .	1)Формально-змістова-антонімічний переклад 2) Формальна – еквівалентний переклад	1,2)Аргументування-доведення
144.	Is it only the future you can look into, then? 1) <i>Not the past?</i>	1) Еліпсис	Адже ви майбутнє передбачаєте, 1) <i>не минуле ж?</i>	1)Формальна – об'єднання Формальна – еквівалентний переклад (2)	1,2)Симульований діалог
145.	I left my old room and turned to yours, the place which used to be yours, the place which, 1) <i>by the look of it</i> , is now your daughter's.	1) Вставна конструкція	Я вийшла зі своєї колишньої кімнати й повернулася до тієї, що колись була твоєю, а зараз, 1) <i>схоже</i> , тут мешкає твоя дочка.	1)Формальна – заміна словосполучення м словом	1) Аргументування-доведення
146.	IT WAS THE hottest day of the year so far and since the Drowning Pool was off limits, 1) <i>for obvious reasons</i> , Mark went upriver to swim.	1)Вставна конструкція	1) Це був найжаркіший день, принаймні за цей рік, і оскільки на Затоні Утоплениць плавати було 1) <i>з очевидних причин</i> заборонено, Марк пішов купатися вище за течією.	1)Формальна – еквівалентний переклад	1)Вплив за допомогою худож.образів (розповідь)
147.	He sat on the bank for a while, his	1,2)Метафора	Марк трохи посидів на березі,	1)Формальна-перестановка	1)Вплив за допомогою

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	head bowed, listening to <i>1) the river's song,</i> <i>2) feeling the sun</i> on his shoulders.		опустивши голову, наслухаючи <i>1) пісню річки,</i> <i>2) відчуваючи</i> <i>сонце на плечах.</i>	2) Формальна – еквівалентний переклад	худож. образів (розповідь)
148.	<i>1) Why weren't you in the water, Lena?</i> <i>2) Why wasn't it you? 3) Why my Katie?</i>	1,2,3) Риторичні питання	<i>1) Чому не ти опинилась у воді, Ліно? 2) Чому це була не ти?</i> <i>3) Чому моя Кейті?</i>	1,2) Формальна – перестановка 3) Формальна - еквівалентний переклад	1,2,3) Симульований діалог
149.	<i>1) Some say</i> the women left something of themselves in the water, <i>2) some say</i> it retains some of their power, for ever since then it has drawn to its shores the unlucky, the desperate, the unhappy, the lost.	1,2) Паралелізм	<i>1) Дехто каже,</i> що від цих жінок щось залишилось у воді, <i>2) дехто</i> — що там дещо з їхньої чарівної сили, бо відтоді ці береги ваблять нещасних, розчарованих, розгублених, охоплених відчаєм.	1) Формальна – заміна числа 2) Вилучення	1) Аргументування- доведення
150.	It feels <i>1) like a place apart,</i> disconnected from everything that surrounds it.	1) Порівняння	Відчуття таке, <i>1) наче він якесь окреме місце,</i> наче його відірвали від усього, що навколо.	1) Прагматична – фігуративна (модифікація стилістичної фігури) Формальна – еквівалентний переклад (наче)	1) Емоційний вплив
151.	Beckford is a strange place, full of odd people, with a downright <i>1) bizarre</i> history.	1) Епітет	Бекфорд — дивне місце, повне чудернацького народу, а <i>1) історія в нього взагалі божевільна.</i>	1) Формальна – заміна частини мови	1) Вплив за допомогою худож. образів (зображення)
152.	<i>A) bravado</i> performance, but her face was streaked with tears.	1) Епітет	Вийшла <i>1)</i> <i>вистава-бравада,</i> але обличчям дівчинки текли сльози	1) Формальна – калькування, перестановка	1) Емоційний вплив
153.	And although I didn't want to see you, I knew that I had to, because seeing you would be better than imagining you; the <i>1) horrors conjured up by the mind</i> are always so much worse than what is.	1) Метафора	І хоча я не хотіла тебе бачити, я знала, що мушу, бо краще вже бачити тебе, ніж уявляти; <i>1) жахи,</i> <i>що виникають у</i> <i>голові,</i> завжди набагато страшніші, ніж те, що є.	1) Формально- змістова- заміна стану, генералізація (<i>mind, conjured</i>)	1) Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

154.	You went in feet first and here you are: your legs are 1)broken , your back is 2)broken , you are 3)broken .	1,2,3) Паралелізм	Ось ти, наприклад, не пірнула — стрибнула ногами вниз, і маєш: ноги 1)переламані , спина 2)зламана , все тіло 3)розбите .	1)Формально-змістова – катеріал.заміна - ступінь 2)Формальна – еквівалентний переклад 3)Формально-змістова – синонімічна заміна	1) Емоційний вплив
155.	My 1) heart turned wooden in my chest, its beat slowed to a mournful drum.	1)Метафора	Моє 1) серце задеревіло в грудях, його ритм сповільнився до скорботного барабанного стукоту.	1) Формальна – калькування	1)Емоційний вплив
156.	I am her next of kin, her family. 1)The person who loved her.	1) Парцеляція	Я її найближча родичка, рідня. 1)Я любила її.	1)Формально-змістова – конкретизація Формальна – еквівалентний переклад	1,2)Аргументування-доведення
157.	She never said 1)she was unhappy . She never told me 2)she was unhappy .	1,2) Епіфора	Вона ніколи не казала, 1)що була нещасна . Ніколи не казала мені, 2) що була нещасна .	1,2)Формальна-еквівалентний переклад	1,2)Аргументування-доведення
158.	1)Even though you knew she didn't have anyone else, 2)even though —'	1,2)Паралелізм	1)Навіть хоч і знали, що в неї більше немає нікого, 2) навіть хоч і...	1,2)Формальна - дослівний переклад	1)Оцінка
159.	1)Why don't you just give it a rest? 2)Forget about her?	1,2) Риторичні питання	1)Та хай вона зупає!2) Можє, ти б забула про неї?	1)Формально-змістова-поява вульгарної лексики 2)Формально-змістова - додавання	1,2)Симульований діалог
160.	1)I didn't find it strange and 2)I didn't find it particularly intriguing.	1,2)Анафора	1)Мені це не здалося дивним , і особливо цікавим теж.	1) Формальна – заміна стану дієслова 2) Опущення	1)Емоційний вплив
161.	You've been doing it for years, and then when you call again, a month or two later, I realize that there was 1)no crisis , 2)no mystery , 3)no big event .	1)Паралелізм	Ти робила так упродовж багатьох років, а потім, коли телефонуєш знову, через місяць або два, я розумію, що не було 1)ніякої кризи , 2)ніякої	1,2)Формальна – еквівалентний переклад 3)Формальна – еквівалентний переклад Формально-змістова - конкретизація	1)Аргументування-доведення

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

			<i>таємниці, 3)ніякої особливої події.</i>		
162.	Mum tried <i>1)to call her</i> , like, I don't even know how many times.	1) Еліпсис	Мама <i>1)намагалася додзвонитися</i> до неї навіть не знаю скільки разів.	1)Формальна-еквівалентний переклад	1) Аргументування-доведення
163.	<i>1)How is this my fault?</i>	1) Риторичне питання	<i>1)Як це я винна?!</i>	1)Формальна – еквівалентний переклад Формальна – заміна стану	1) Симульований діалог
164.	<i>1)I want to know that I am safe.2) I want to know that no one is coming for me. 3)I want to know that the child I am to take under my wing is just that – a blameless child – not something else.</i>	1,2,3)Паралелізм	<i>1)Я хочу знати, що я в безпеці. 2)Я хочу знати, що ніхто не прийде по мене. 3)Я хочу знати, що дитина, яку я маю взяти під своє крило — невинна дитина — не є чимось іншим.</i>	1,2,3)Формальна - еквівалентний переклад	1,2,3)Симульований діалог
165.	<i>1)A madwoman.</i>	1)Безособове речення	<i>1)Маячня божевільної.</i>	1)Формально-змістова - додавання	1)Оцінка
166.	A gaggle of young girls honking like geese, with a man following behind, a <i>1)face</i> from the past, an ugly <i>2) face.</i>	1,2)Повтор (рамковий) 1) Метонімія	Зграйка дівчат, що гелгочуть, як гуси, а за ними — <i>1)чоловік</i> з минулого, потворне <i>2)обличчя.</i>	1) Формально-змістова – генералізація 2) Формальна – еквівалентний переклад	1)Оцінка
167.	<i>1)That isn't true,2) that isn't true.</i>	1,2)Повтор речень	<i>1)Це неправда, 2)ні.</i>	1) Формальна – еквівалентний переклад 2)Формально-змістова - опущення	1,2)Оцінка
168.	But I didn't <i>1)back off</i> , I just wouldn't <i>2)back off.</i>	1,2)Паралелізм	Але я не <i>1)перестала, 2)не могла.</i>	1) Формально-змістова – синонімічна заміна 2)Формальна – опущення, Формально – змістова - заміна часу	1)Вплив за допомогою худож.образів (розповідь)
169.	<i>1)Troublesome indeed.</i>	1)Безособове речення	<i>1)Справді, це річ небажана.</i>	1) Формальна – перестановка, заміна безособового речення особовим	1)Оцінка

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

170.	It was darker in there, but I could hear her, <i>1)she was saying</i> something, <i>2)she was saying</i> his name.	1,2) Паралелізм	Там було темніше, але я чула її, <i>1)вона говорила</i> щось, <i>3)вона вимовляла</i> його ім'я.	1)Формальна – еквівалентний переклад Формально-змістова – заміна лексеми 2)Формальна – еквівалентний переклад Формально-змістова- заміна лексеми, синонімічна заміна	1)Вплив за допомогою худож.образів (розповідь)
171.	I enjoyed the physical sensation, the warmth spreading from my stomach into my chest, my blood heating up, my whole body loosening, that afternoon's <i>1)misery ebbing away.</i>	1) Метафора	Я насолоджувалася фізичним відчуттям: тепло від мого живота поширюється в груди, моя кров нагрівається, все моє тіло розслаблене, <i>1) усі нещастя того дня минаються.</i>	1) Прагматична – втрата стилістичної фігури 2)Формально-змістова – заміна числа, генералізація	1) Емоційний вплив
172.	Occasionally <i>strange 1)thoughts take hold of me</i> and I struggle to shake them off.	1) Метафора	Час від часу <i>1)на мене нападають дивні думки</i> , і я щосили намагаюся позбутися їх.	1)Формальна – перестановка Формальна – еквівалентний переклад	1)Емоційний вплив
173.	<i>1)Do they not remember what it was like to be eighteen, or fifteen, or twelve?</i>	1) Риторичне питання	<i>1)Хіба вони не пам'ятають, які були у вісімнадцять, п'ятнадцять чи дванадцять років?</i>	1) Формальна-еквівалентний переклад, заміна частини мови (займенник іменником), додавання	1) Симульований діалог
174.	<i>1)She wasn't</i> a child, <i>2)she wasn't</i> a little girl.	1,2)Паралелізм	<i>1) Вона не була</i> дитиною, <i>2)вона не була</i> маленькою дівчинкою.	1,2)Формальна – еквівалентний переклад	1) Аргументування- доведення
175.	<i>1)You could have stopped</i> us from driving ourselves mad. <i>2)But you didn't.</i> <i>3)You chose not to.</i>	1,2,3)Еліпсис	<i>1)Ти могла б допомогти</i> нам припинити зводити себе з розуму. <i>2)Але ти цього не зробила.</i> <i>3)Ти вирішила цього не робити.</i>	1)Формальна – еквівалентний переклад Формально-змістова – конкретизація 2) Формальна - еквівалентний переклад, додавання 3)Формально-змістова –	1,2,3)Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

				конкретизація Формальна - додавання	
176.	Even if you <i>1)were blind enough or 2)stupid enough or 3)careless enough</i> not to see how much trouble she was in, you could still have helped me.	1,2,3)Лексичні повтори 2,3)Полісиндетон	Навіть якщо ти <i>1)була досить сліпою, 2)чи дурною, 3)чи легковажною</i> , щоб не зрозуміти, скільки проблем цим наживаєш, ти ще могла б допомогти мені.	1)Формальна – перестановка 2) Формальна – опущення 3) Формальна - опущення	1) Емоційний вплив
177.	I must have looked nonplussed – <i>1)I had no idea what she was talking about</i> – because she smiled and said, ‘It’s just a story, one of the old ones.	1) Вставна конструкція	Мабуть, вигляд у мене став спантеличений, <i>1)я й гадки не мала, про що вона говорить</i> — тож вона всміхнулася й сказала:	1) Формальна – перестановка Формально-змістова – заміна лексеми	1)Аргументування-доведення
178.	She had a life – <i>1)a whole life</i> – that I didn’t know about.	1)Вставна конструкція	У неї було життя — <i>1)ціле життя</i> — якого я не знала.	1)Формальна – еквівалентний переклад	1)Аргументування-доведення
179.	And he should not have been placed in this position, the <i>1)ignominious</i> position of cleaning up his son’s mess.	1)Епітет	І він не мав опинитися в такій <i>1)принизливій</i> ролі — у ролі прибиральника за своїм сином.	1)Формальна – еквівалентний переклад	1)Емоційний вплив
180.	I hauled myself to my feet and wandered about, waving the phone in the air – <i>1) nothing, 2)nothing, 3)nothing</i> , until I walked right down to the river’s edge where a couple of bars appeared.	1)Лексичні повтори	Я встала й почала ходити туди-сюди, рухаючи мобількою в повітрі — <i>1)нічого, 2)нічого, 3)нічого</i> , аж доки я вийшла на самий берег річки, де з’явилося дві поділки.	1,2,3)Формальна – еквівалентний переклад	1)Вплив за допомогою худож.образів (розповідь)
181.	I unlocked the door and took a quick look around, trying, as I did, not to look for <i>1)blood on the walls</i> .	1) Графічний засіб	Я відімкнула двері й швидко роззирилася, щосили намагаючись не шукати <i>1)кров на стінах</i> .	1) Формальна – еквівалентний переклад (2)	1)Аргументування-доведення
182.	As the shadows lengthened, I felt <i>1)solitude morph</i> into loneliness, and I reached for my phone, not certain	1)Метафора	Тіні видовжились, а моя <i>1)самота</i> стала великою самотністю, і я потяглася до телефона, не	1)Прагматична – втрата стилістичної фігури	1) Емоційний вплив

Мовностилістичні засоби комунікативно-прагматичного впливу:
перекладознавчий аспект

	who I was going to call.		впевнена, кому ж зателефонувати.		
183.	I <i>1)want</i> to help you, Josh. I really <i>2)do</i> .	1)Еліпсис	Я <i>1)хочу</i> тобі допомогти, Джоше. <i>2)Справді</i> .	1)Формальна – еквівалентний переклад 2)Формально-змістова – заміна лексеми	1,2)Аргументування доведення
184.	I <i>1) kept</i> my promise. You <i>2)didn't</i>	1,2)Еліпсис	Я <i>1)дотримала</i> своєї обіцянки. А ти — <i>2)ні</i> .	1)Формальна – еквівалентний переклад 2)Формально-змістова – заміна лексеми	1,2)Аргументування доведення
185.	<i>1)So</i> my father tells me in any case.	1) Інверсія	Принаймні <i>1)так</i> розповідає мій батько.	1)Формальна – перестановка (<i>in any case, so</i>) Виключення (<i>me</i>)	1)Аргументування доведення
186.	<i>1)Promise me. 2)Promise me,</i> Julia, you'll never speak about it again.	1)Анафора	<i>1)Пообіцяй мені. 2)Обіцяй мені,</i> Джуліє, що ти ніколи не розповідатимеш про це.	1)Формальна – еквівалентний переклад(2) 2)Формальна – еквівалентний переклад	1,2)Наказ
187.	<i>1)Nothing happened, OK?2) Nothing happened.</i>	1)Повтори речень	<i>1)Нічого не сталося, добре? 2)Нічого не сталося.</i>	1,2)Формальна-еквівалентний переклад (4)	1,2)Симульований діалог
188.	Nel Abbott's interpretation of events. <i>1)Of selected events.</i>	1)Парцеляція	В інтерпретації Нел Ебботт. <i>1) Її інтерпретації вибраних подій.</i>	1) Формальна – еквівалентний переклад (2) Формальна – додавання (<i>її, інтерпретації</i>)	1,2)Аргументування доведення
189.	<i>1)It wasn't</i> normal, I insisted. <i>2)It wasn't</i> normal shock.	1)Анафора	<i>1)Це ненормально,</i> — не відступалася я. — <i>2)Це не був</i> нормальний шок.	1)Формально-змістова – заміна часу 2)Формальна – еквівалентний переклад (2)	1,2)Оцінка